

Jaarverslag 2013

30% toeslag-
verlening

Toeslagverlening

De pensioenen worden (ook na ingang) jaarlijks met 3% verhoogd. Echter, SPMS streeft naar welvaartsvastheidsbescherming. Dit houdt in dat geprobeerd wordt jaarlijks een toeslag te verlenen ter hoogte van de stijging van het CBS-indexcijfer van de cao-lonen bij de overheid. Indien deze stijging hoger is dan 3% en het ligt in de lijn van de ontwikkeling van het honorarium van de medisch specialist in Nederland, dan kan het bestuur, indien de financiële middelen van het fonds voldoende zijn, besluiten de pensioenen te verhogen in de lijn van deze CBS-index. Dit betekent dat een stijging boven 3% een voorwaardelijke toeslag is. Het pensioenfonds heeft geld gereserveerd om het pensioen in de toekomst te verhogen met 3%. Hierdoor ontvangt de deelnemer bijna altijd een groot deel van deze stijging van het CBS-indexcijfer van de cao-lonen bij de overheid. Voor de goede orde dient te worden opgemerkt dat de jaarlijkse stijging afwijkend kan zijn, wanneer een deelnemer destijds bij een keuzeverzekeraar een verzekering heeft afgesloten.

Karakter onvoorwaardelijke indexatie

De 3% onvoorwaardelijke indexatie is een onderdeel van de pensioentoezegging, waarvoor ook premie is betaald. De toeslagverlening is daarmee in dezelfde categorie te plaatsen als de 'gewone' toegekende aanspraken. Desondanks is – bij wijze van uitzondering – de situatie denkbaar dat het fonds er financieel zo slecht voor staat dat er geen andere uitweg meer is dan het korten van rechten. Dit zogenaamde 'afstempelen' is dan het laatste redmiddel om de financiën weer binnen een redelijke termijn op peil te krijgen. Ofschoon het in de pensioenterminologie om een onvoorwaardelijke toeslag gaat, kan het dus toch zo zijn dat deze aanspraak in enig jaar niet wordt toegekend. Overigens kunnen in extreme situaties ook de andere aanspraken en uitkeringen 'afgestempeld' worden.

Extra toeslagen

Als de financiële positie van het pensioenfonds het toelaat, kan het bestuur tevens besluiten tot een extra toeslag. De verhoging kan per jaar verschillen. Over 2013 is, gelet op de dekkingsgraad, geen extra toeslag toegekend.

Disclaimer

Uw pensioenfonds verhoogt ieder jaar uw (opgebouwde) pensioen met 3%. U heeft recht op een jaarlijkse verhoging van uw (opgebouwde) pensioen (het onvoorwaardelijke deel van de toeslagverlening). Daarbovenop probeert SPMS uw (opgebouwde) pensioen jaarlijks extra te verhogen (het voorwaardelijke deel van de toeslagverlening).

Uw (opgebouwde) pensioen is dit jaar (over 2013) met 3% verhoogd.

Uw pensioenfonds heeft uw (opgebouwde) pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

- *Over het jaar 2012 met 3,0%. De prijzen* gingen toen met 2,5% omhoog;*
- *Over het jaar 2011 met 3,0%. De prijzen* gingen toen met 2,3% omhoog;*
- *Over het jaar 2010 met 3,0%. De prijzen* gingen toen met 1,3% omhoog.*

Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw (opgebouwde) pensioen uit reserves van het pensioenfonds (ten aanzien van het voorwaardelijke deel van de toeslagverlening). U heeft door deze verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

* gebaseerd op de Consumenten Prijs Index (2006=100)

Jaarverslag SPMS 2013

Inhoudsopgave

Kerncijfers	6
Belangrijke ontwikkelingen in 2013	7

Beroepspensioenvereniging Medisch Specialisten

Bestuursverslag BPMS	8
Bevindingen jaarverslag en de jaarrekening 2013	10
Reactie SPMS	12

Jaarverslag

Hoofdstuk 1: Karakteristieken van het pensioenfonds

1.1 Personalialia	14
1.2 Missie & organisatie	17

Hoofdstuk 2: Bestuursverslag

2.1 Samenvatting	20
2.2 Goed pensioenfondsbestuur	26
2.3 Pensioenen	32
2.4 Beleggingen	38
2.5 Financieel verslag	44
2.6 Actuariel verslag	45
2.7 Risicomanagement	46
2.8 Toekomst	49

Hoofdstuk 3: Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december	54
3.2 Staat van baten en lasten	55
3.3 Kasstroomoverzicht	56
3.4 Toelichting op de jaarrekening	56
3.5 Toelichting op de balans	62
3.6 Toelichting op staat van baten en lasten	79

Hoofdstuk 4: Overige gegevens

4.1 Statutaire regeling over bestemming saldo van baten en lasten	86
4.2 Actuariële verklaring	87
4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	88

Bijlagen

I Samenstelling Vergadering van Afgevaardigden van de BPMS	92
II Nevenfuncties	96
III Begrippenlijst	97

Kerncijfers

Aantal deelnemers

	2013	2012	2011	2010	2009
Actieve deelnemers man	5.670	5.729	5.691	5.604	5.585
Actieve deelnemers vrouw	2.295	2.197	2.011	1.757	1.595
Actieve deelnemers totaal	7.965	7.926	7.702	7.361	7.180
Premievrije rechten ('slapers') totaal	1.155	1.178	1.175	1.230	1.258
Ex-partners met zelfstandig recht op ouderdomspensioen	15	15	15	15	16
Pensioentrekenden	6.434	6.293	6.112	5.882	5.689
Totaal	15.569	15.412	15.004	14.488	14.143

Reglementvariabele (in %)

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Toeslagverlening actieven en inactieven per 1 januari	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Pensioenuitvoering (x € 1.000)

	2013	2012	2011	2010	2009
Feitelijke premie	175.160	171.441	152.881	137.843	122.507
Pensioenuitvoeringskosten	6.413	6.843	7.182	7.409	6.680
Uitkeringen	196.464	190.012	180.159	171.616	162.027

Vermogenssituatie en solvabiliteit

	2013	2012	2011	2010	2009
Pensioenvermogen (x € 1 miljoen)	7.099	7.040	6.094	5.573	4.938
Pensioenverplichtingen (x € 1 miljoen)	6.079	6.265	5.792	4.999	4.471
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	117	112	105	111	110
Vereiste dekkingsgraad (in %)	120	121	122	122	124

Beleggingsportefeuille (in %)

	2013	2012	2011	2010	2009
Vastrentende waarden	45	42	41	42	42
Aandelen	34	33	35	37	36
Vastgoedbeleggingen	9	7	8	8	8
Derivaten	1	8	3	2	1
Alternatives	11	10	12	11	13

Beleggingsperformance (in %)

	2013	2012	2011	2010	2009
Beleggingsrendement	1,8	16,3	10,8	14,0	17,1
Benchmark	1,2	15,9	12,0	11,5	18,4

BPMS representativiteit (in %)

	2013	2012	2011	2010	2009
Leden	80	79	80	76	79
Buitengewone leden	80	80	79	68	66

Belangrijke ontwikkelingen en besluiten in 2013

Financieel resultaat 2013

- De dekkingsgraad op UFR-basis steeg van 112% naar 117%.
- De dekkingsgraad op marktwaardebasis steeg van 107% naar 115%.
- Het beleggingsrendement was 1,8%.
- Het pensioenvermogen steeg van 7,0 naar 7,1 miljard euro.
- De verplichtingen daalden met 3%.
- De verplichtingen daalden van 6,3 naar 6,1 miljard euro.
- Het kortetermijnherstelplan is formeel beëindigd in 2013.
- Het herstel loopt voor op het beoogde langetermijnherstelplan.

Pensioenen & communicatie

- De toeslagverlening is 3% per 1 januari 2014.
- De inflatie was in 2013 2,5% en de loonstijging 0%.
- De premie is in 2014 ongeveer gelijk gebleven.
- SPMS heeft de jaarlijkse opbouw niet verlaagd in 2014.
- De pensioenleeftijd is in 2014 ook niet verhoogd naar 67 jaar.
- Overgang naar nieuw pensioenadministratiesysteem per 1-1-2014.
- Overgang van kwartaal- naar maandbetalingen & uitkeringen per 1-1-2014.

Beleggingen

- De marktrentes in 2013 zijn gestegen.
- Door renteaftdekking daalde rendement met circa 4%.
- Het totale rendement zonder renteaftdekking was 6%.
- Aandelen waren de best presterende beleggingscategorie met een waardeverhoging van 17%.
- Obligaties hadden een rendement van -6%.
- Het in 2013 geherstructureerde alpha-mandaat had een rendement van ruim 8%.
- Vastgoed droeg in 2013 niet bij aan het resultaat (0,2%).

- De nettoperformance was op totaalniveau ruim 60 basispunten hoger dan de benchmark (zie begrippenlijst).
 - Aandelen en obligaties hadden beide een outperformance.
 - Het alpha-mandaat (hedge funds) had met 5% de grootste outperformance.
 - Vastgoed had met -6% de grootste underperformance.
- Formuleren Investments beliefs.
- SPMS heeft haar renteaftdekking teruggebracht van 77% naar 70%.
- Invoering nieuwe vastgoedstrategie.
- Gestegen naar de 17e plaats VBDO-ranglijst duurzame beleggingen.
- Intensievere monitoring externe vermogensbeheermandaten door bestuursbureau.

Audit & risicomanagement

- Nieuw actief beleid en monitoring tegenpartijkredietrisico's op banken.
- Start met opstellen Risk Control Framework.
- Pilot halfjaarafsluiting verslaggeving.
- Analyses invoering & beleggingskosten.
- Start voorbereidingen EMIR-regelgeving.

Governance

- Voorbereidingen voor werving & installatie Raad van Toezicht in 2014.
- Start werken met aspirant-bestuursleden.

Lobby & adaptie aan omgeving

- Start analyses consequenties integrale bekostiging ziekenhuizen in 2015.
- Lobby omtrent nieuw FTK & analyseren mogelijke consequenties voor SPMS.
- Fiscale regelgeving voor (beroeps)pensioenfondsen in 2015.
- Code pensioenfondsen.

Bestuursverslag BPMS

Voorwoord

De Beroepspensioenvereniging Medisch Specialisten (BPMS) heeft volgens haar statuten als hoofddoel 'het verzorgen van een beroepspensioenregeling voor de vrij gevestigde medisch specialisten'. De Vergadering van Afgevaardigden (VvA) behartigt deze taak in de praktijk. De pensioenregeling wordt uitgevoerd door de Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS). Om het hoofddoel gestalte te kunnen geven, heeft het bestuur van BPMS regelmatig overleg met het bestuur van SPMS. Daarnaast komt de VvA enkele keren per jaar bijeen, samen met de besturen van BPMS en SPMS.

Diverse taken

BPMS is verantwoordelijk voor de inhoud van de beroepspensioenregeling, voor het zorgdragen voor voldoende draagvlak voor de pensioenregeling en voor aanvragen tot wijziging van de verplichtstellingsbeschikking. BPMS heeft eveneens als taak het benoemen van bestuurders van het pensioenfonds. Tot medio 2012 hield dit bestuur tevens intern toezicht op het bestuur van SPMS, waarbij zij zich minstens één keer per drie jaar liet bijstaan door een visitatiecommissie bestaande uit drie onafhankelijke deskundigen. Mede op aandringen van DNB wordt deze taak niet langer door het bestuur van BPMS uitgeoefend. Het interne toezicht is daarmee formeel in handen gelegd van de visitatiecommissie. In 2012 hebben de besturen van BPMS en SPMS evenwel in goed overleg besloten om een Raad van Toezicht in te richten. Hierover heeft met de VvA – zijnde het verantwoordingsorgaan binnen SPMS – afstemming plaatsgevonden.

Draagvlak

Op 1 januari 2014 was 79,7% van de actieve deelnemers lid van BPMS. Het percentage leden per 1 januari 2013 bedroeg 79,1%. Het lidmaatschapspercentage ligt vrijwel constant op een percentage van

bijna 80. Het bestuur van BPMS constateert daarmee dat er in de beroepsgroep blijkbaar een goed draagvlak is voor een verplichte pensioenregeling. Het verloop van het draagvlak is steeds onderwerp van gesprek geweest in het bestuur van BPMS.

Een belangrijke rol bij het behouden van het draagvlak is weggelegd voor de afgevaardigden. In 2013 zijn alle afgevaardigden (op tien na, deze gesprekken zijn begin 2014 gepland) bezocht door een financieel planner van SPMS. Doelstelling is om ieder jaar met de afgevaardigde een gesprek te hebben om het aantal leden van BPMS in de ziekenhuizen te bespreken en te bekijken of er behoefte is aan algemene voorlichting of een zogenaamde UPO-poli in de ziekenhuizen. Bij een UPO-poli kunnen deelnemers vragen stellen over het Uniform Pensioenoverzicht.

Uitvoeringsovereenkomst

BPMS is, zoals door de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) voorgeschreven, een uitvoeringsovereenkomst aangegaan met SPMS. In het begin van 2012 is deze overeenkomst aanzienlijk aangepast. Er wordt nu uitgebreider ingegaan op alle eisen die de Wvb aan de overeenkomst stelt. In het verslagjaar is de overeenkomst ongewijzigd gebleven.

Bestuursvergaderingen

Het BPMS-bestuur vergaderde in 2013 vier keer.

Belangrijke onderwerpen waren:

- het percentage leden van de beroepspensioenvereniging;
- de voorbereiding van de VvA-vergaderingen;
- het jaarverslag van SPMS;
- de wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2015;
- het communicatiebeleidsplan 2014–2016 en het communicatiejaarplan 2014;
- de inrichting van de Raad van Toezicht.

Daarnaast heeft het bestuur van BPMS in 2013 vier keer een overleg gehad met een delegatie van het SPMS-bestuur. Naast de algemene, iedere vergadering terugkerende onderwerpen, zoals de ontwikkeling van de financiële positie en het herstelplan, is met name aandacht besteed aan het jaarverslag van SPMS, de pensioenregeling per 1 januari 2015 en de invulling van vacatures. In iedere vergadering is een bepaald thema verder uitgediept, ingeleid met een presentatie door een medewerker van het bestuursbureau. In 2013 waren de thema's de solidariteit tussen jong en oud, de toekomstige scenario's omtrent het nieuwe FTK en de renteafdekking.

In september hebben de besturen van BPMS en SPMS een gezamenlijke strategiemiddag gehouden, met als thema de gevolgen voor het fonds van het akkoord omtrent de integrale bekostiging.

Vergadering van Afgevaardigden

De VvA bestaat uit afgevaardigden die door de BPMS-leden in de ziekenhuizen zijn benoemd. Het gaat hierbij per 1 januari 2014 om 82 zelfstandige medische staven in ziekenhuizen. Daarnaast vertegenwoordigt een afgevaardigde de niet aan een ziekenhuis verbonden specialisten. De tien afgevaardigden namens de gepensioneerden worden door de gepensioneerden zelf gekozen.

De VvA vergaderde in 2013, zoals gebruikelijk, drie keer. Het bestuur van SPMS legde verantwoording af over de gang van zaken. In juni stond men uitgebreid stil bij het SPMS-jaarverslag over 2012. De VvA heeft decharge verleend aan bestuur en directie over het in dat jaar gevoerde beleid. In iedere vergadering is ruim aandacht besteed aan de positie op de financiële markten, de ontwikkeling van de beleggingen van SPMS en het herstelplan.

In 2013 is in twee bijeenkomsten aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering van de VvA en de besturen van BPMS en SPMS. De inleiders waren:

- de heer J.W. Kuenen, partner en managing director van The Boston Consulting Group. Zijn presentatie ging over het 'Global Aging rapport BCG';
- de heer R. Urwin van BlackRock. Zijn presentatie ging over de 'macro-economische outlook'.

In de avonduren, na afloop van de reguliere vergaderingen, zijn cursussen gegeven door medewerkers van het bestuursbureau. De onderwerpen waren: Financiële planning, Goed pensioenfondsbestuur en Wet- en regelgeving en de pensioenregeling van SPMS.

Benoemen van bestuursleden SPMS

In 2013 hebben de vertegenwoordigers van de gepensioneerden in de Vergadering van Afgevaardigden ingestemd met de voordracht van het namens de gepensioneerden in het bestuur van SPMS te benoemen bestuurslid. Het gaat om dhr. C. Bosman. De voordracht is gedaan door het bestuur van SPMS. De benoeming vindt plaats nadat de heer Bosman is ingewerkt en is getoetst door DNB. Tot dat moment fungeert hij als aspirant-bestuurslid.

Financiering

De kosten voortvloeiende uit de activiteiten van BPMS worden gefinancierd met een bijdrage van SPMS.

Hierdoor heeft de vereniging ook geen resultaat in enig boekjaar. Evenmin heeft BPMS vermogen.

Bestuur BPMS in 2013

Het bestuur heeft in 2013 één wijziging ondergaan. De heer dr. R.A. Verweij heeft vanwege de ingang van zijn pensioen afgezien van een tweede zittingstermijn. Hij is opgevolgd door dr. W.R. Pieters. Het bestuur bestond daarmee uit de volgende personen:

- dr. R.P.L.M. Hoogma, voorzitter;
- W. ten Hove;
- J.N. Jager (namens de gepensioneerden);
- J. de Jonge (namens de Orde van Medisch Specialisten (OMS));
- dr. W.R. Pieters;
- T.P.W. de Rooij;
- dr. W.S.I.M. van den Wijngaart, secretaris (namens de OMS).

Dank

Het bestuur is dank verschuldigd aan de collegae die in 2013 afscheid hebben genomen als VvA-lid.

Zeist, 12 mei 2014

Namens het BPMS-bestuur,

dr. R.P.L.M. Hoogma, voorzitter

Bevindingen jaarverslag en jaarrekening 2013

BEVINDINGEN VERGADERING VAN AFGEVAARDIGDEN BPMS 3 JUNI 2014:

De VvA is volgens de statuten van SPMS bevoegd een oordeel te geven over het handelen van het bestuur van het pensioenfonds aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie. Daarnaast heeft de VvA de bevoegdheid zich uit te spreken over het door het bestuur van SPMS gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. De VvA heeft deze bevoegdheid vanwege haar taak als verantwoordingsorgaan.

In de vergadering van 3 juni ging de directeur van het pensioenfonds, Jeroen Steenvoorden, onder meer in op de projecten en focuspunten die in 2013 hebben gespeeld, de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de beleggingsresultaten. Verder ging hij uitgebreid in op de kosten van met name het vermogensbeheer. Vervolgens gaf de certificerende actuaire, Ruud Kruijff van Towers Watson, een toelichting op het actuair rapport.

De VvA had de onderstaande vragen en opmerkingen over de jaarstukken:

- Welk gedeelte van de portefeuille wordt passief belegd?
- Op blz. 23 van het concept-jaarverslag staat dat een groot deel van de mandaten actief wordt beheerd. Vervolgens staat er dat actieve mandaten duurder zijn dan passieve mandaten, waar echter de positieve out performance tegenover staat. Gevraagd wordt of je inderdaad kunt stellen dat een actief mandaat altijd leidt tot betere resultaten.

- Op blz. 49 van het concept-jaarverslag staat dat het er naar uit ziet dat SPMS vanaf 2015 btw moet gaan afdragen over de uitbestede pensioenuitvoering. Wat zijn de consequenties hiervan voor de kosten? Gaan deze met ruim 20% stijgen? Hoe verhouden deze uitvoeringskosten van SPMS zich ten opzichte van andere fondsen?
- Heeft SPMS in toenemende mate moeite om de pensioenpremies te innen?
- Op blz. 16 van het concept-jaarverslag staat dat het bestuur van BPMS de leden van de Raad van Toezicht benoemt, op voordracht van het bestuur van BPMS. Dit kan niet juist zijn. Even verderop staat dat het SPMS-bestuurslid namens de gepensioneerden door de buitengewone leden in de VvA wordt benoemd. Hieraan moet worden toegevoegd dat hij ook door die leden ontslagen kan worden.
- Op blz. 29, tweede kolom, van het concept-jaarverslag zou in de eerste zin toegevoegd moeten worden op welke wijze het SPMS-bestuurslid namens de gepensioneerden wordt benoemd. Dezelfde opmerking geldt in de laatste alinea ten aanzien van de benoeming van buitengewone VvA-leden.
- Op blz. 74 van het concept-jaarverslag is vermeld dat SPMS voor een aanzienlijk deel in credits met een lage rating heeft belegd. Levert dat voldoende rendement op? Hoe groot is het risico dat hierop nog moet worden afgeschreven?
- De actuaire heeft aangegeven dat het beleggingsbeleid voldoet aan de prudent-person regel, maar hij heeft daarbij wel enkele aandachtspunten meegegeven. Neemt het bestuur zijn adviezen, met name over hoe om te gaan met de rapportage van derivaten, over?

Conclusie

De VvA concludeert dat het bestuur en de directie van SPMS hun taken naar behoren hebben uitgevoerd en dat aan hen voor de gang van zaken in 2013 decharge wordt verleend.

Houten, 3 juni 2014

Vergadering van Afgevaardigden BPMS

Reactie SPMS

Het bestuur van SPMS wil in de eerste plaats de VvA danken voor de wijze waarop zij haar taak als verantwoordingsorgaan heeft vervuld. Daardoor is het bestuur in staat op een degelijke manier verantwoording af te leggen aan de achterban. De VvA had tijdens de vergadering op 3 juni een aantal vragen over de jaarstukken. Hieronder staan de antwoorden van het bestuur van SPMS.

JAARVERSLAG EN JAARREKENING

Welk gedeelte van de portefeuille wordt passief belegd?

Eind 2013 werd 29% passief belegd (inclusief cash & onderpand) of 25% zonder cash & onderpand. Bij aandelen wordt een afweging gemaakt tussen actief en passief beleggen per regio en soms per land. Afhankelijk waar verwacht wordt dat er extra rendement behaald kan worden door de karakteristieken van de betreffende markt en het kunnen vinden van een actieve manager waar SPMS vertrouwen in heeft dat er ook extra rendement door die manager behaald kan worden. Bij vastrentende waarden is voor euro staatsleningen en voor inflatie gerelateerde obligaties gekozen voor een passieve strategie. Vooral omdat het verwachte extra rendement laag is.

Op blz. 23 van het concept-jaarslag staat dat een groot deel van de mandaten actief wordt beheerd. Vervolgens staat er dat actieve mandaten duurder zijn dan passieve mandaten, waar echter de positieve out performance tegenover staat. Gevraagd wordt of je inderdaad kunt stellen dat een actief mandaat altijd leidt tot betere resultaten.

Het is zeker niet zo dat actieve managers altijd een beter resultaat opleveren dan passieve managers. De verwachting is dat actief beheer tot betere resultaten leidt, maar dat is geen garantie. Voor de werking als de markt als geheel zijn actieve managers wel noodzakelijk. Zij zorgen er voor dat informatie in de koers

verwerkt wordt. Voor SPMS is het altijd weer een afweging tussen actief en passief. Eén van de investment beliefs is dat actieve managers in bepaalde markten waarde kunnen toevoegen, maar dat geldt niet voor alle markten en niet voor alle actieve managers.

Op blz. 49 van het concept-jaarslag staat dat het er naar uit ziet dat SPMS vanaf 2015 btw moet gaan afdragen over de uitbestede pensioen-uitvoering. Wat zijn de consequenties hiervan voor de kosten? Gaan deze met ruim 20% stijgen? Hoe verhouden deze uitvoeringskosten van SPMS zich ten opzichte van andere fondsen?

Als de BTW koepelvrijstelling wordt afgeschaft zullen naar verwachting de pensioenuitvoeringskosten stijgen tussen de 16% en 21%. Het exacte percentage hangt onder meer af van de exacte tekst van het nog te wijzigen Uitvoeringsbesluit Omzetbelasting. In euro's bedraagt dit circa ruim een half miljoen. Er is nog een kans dat SPMS in de toekomst weer vrijgesteld kan worden van BTW door een recente uitspraak van het Europese hof inzake een Deens pensioenfonds. Dit is echter onzeker. De overheid was nadrukkelijk op zoek naar bezuinigingen door beperkingen en heffingen bij pensioenfondsen. In de Haagse kringen zijn er ook varianten besproken die nog schadelijker waren voor SPMS dan het huidige pakket aan fiscale maatregelen per 1-1-2015.

De uitvoeringskosten van ons fonds zijn *per deelnemer* relatief hoog door het hoge serviceniveau voor de deelnemer en een goede kwaliteit van de pensioenadministratie. Ook de governancestructuur van een beroepspensioenfonds is relatief kostbaar. Zo heeft het fonds niet één werkgever zoals bij veel ondernemingspensioenfondsen, maar een paar duizend "werkgevers" bij wie de premie moet worden geïnd. Ook de afdeling personeelszaken bij bedrijven heeft geen ondersteunde rol in de administratie en vooral communicatie.

Ten opzichte van *de ingelegde premie* zijn onze kosten relatief laag in vergelijking met andere fondsen.

Heeft SPMS in toenemende mate moeite om de pensioenpremies te innen?

Vanwege de overgang per 1 januari 2014 van de kwartaal- naar de maandsystematiek bleek een aantal deelnemers nog niet op ingesteld op een afdracht van de eerste maandpremie per half januari. In de tot 2014 geldende kwartaalsystematiek moest de eerste (kwartaal)premie per half februari zijn voldaan. Het betrof hier een beperkt overgangsprobleempje.

Het bestuur signaleert geen toenemende problemen bij de betaling van pensioenpremies. Ter illustratie: in het eerste kwartaal van 2014 bedroeg het aantal openstaande posten 1,76% van de geschatte jaarpremie, terwijl 99,6% van het gefactureerde bedrag binnen 90 dagen werd ontvangen. In het eerste kwartaal van 2013 bedroeg dit percentage 1,79 en werd 98% binnen 90 dagen ontvangen. De conclusie kan dus zijn dat de betalingen juist iets beter verlopen.

Op blz. 16 van het concept-jaarverslag staat dat het bestuur van BPMS de leden van de Raad van Toezicht benoemt, op voordracht van het bestuur van BPMS. Dit kan niet juist zijn. Even verderop staat dat het SPMS-bestuurslid namens de gepensioneerden door de buitengewone leden in de VvA wordt benoemd. Hieraan moet worden toegevoegd dat hij ook door die leden ontslagen kan worden.

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door het bestuur van het fonds op voordracht van het bestuur van de beroepspensioenvereniging. Dit moet uiteraard als zodanig in het jaarverslag worden verwoord.

De tweede opmerking kan niet worden opgevolgd. In de statuten staat op welke wijze ontslag van een bestuurslid kan plaatsvinden. Dit kan o.a. doordat het bestuur van de beroepspensioenvereniging ontslag verleent. De buitengewone leden in de VvA hebben hierin dus geen rol.

Op blz. 29, tweede kolom, van het concept-jaarverslag zou in de eerste zin toegevoegd moeten worden op welke wijze het SPMS-lid namens de gepensioneerden wordt benoemd. Dezelfde opmerking geldt in de laatste alinea ten aanzien van de benoeming van buitengewone VvA-leden.

Het bestuur zal de betreffende passages op blz. 29 aanvullen.

Op blz. 74 van het concept-jaarverslag is vermeld dat SPMS voor een aanzienlijk deel in credits met een lage rating heeft belegd. Levert dat voldoende rendement op? Hoe groot is het risico dat hierop nog moet worden afgeschreven?

In 2013 hebben credits het beter gedaan dan staatsobligaties. Met name in Europa is dat verschil groot geweest, met een rendement van 4,7% op credits en -/-6,3% op staatsobligaties. Als we echter naar de extra rentevergoeding ten opzichte van staatsobligaties kijken, de zogenaamde spread, dan is deze extra rentevergoeding laag. De vraag is of je dus voldoende compensatie krijgt voor het extra risico dat je loopt op credits.

Het aantal faillissementen bevindt zich momenteel op een extreem laag niveau. De kans op 'afschrijving' is vooralsnog minimaal. Echter, of deze ontwikkeling blijft aanhouden, is sterk afhankelijk van de economische omstandigheden. Op dit moment is de inschatting dat het extra rendement voldoende is.

De actuaaris heeft aangegeven dat het beleggingsbeleid voldoet aan de prudent-person regel, maar hij heeft daarbij wel enkele aandachtspunten meegegeven. Neemt het bestuur zijn adviezen, met name over hoe om te gaan met de rapportage van derivaten, over?

Het bestuur neemt de adviezen over.

Hoofdstuk 1: Karakteristieken van het pensioenfonds

1.1 Personalia

Bestuur

naam	functie	lid sinds	einde zittingsduur	herkiesbaar
dr. M. Kiewiet de Jonge	voorzitter	13-09-2006	13-09-2014	nee
dr. O.G.J.M. van Aubel	secretaris/penningmeester	11-07-2002 ¹	01-01-2015	nee
mw. dr. M.Th.P. Odenthal	lid	16-12-2008	16-12-2016	nee
drs. M. Bijl	vicevoorzitter vanaf 20-10-2012	01-03-2011	01-03-2015	ja
drs. E.P. Stuijzand	lid	01-03-2011	01-03-2015	ja
mr. drs. C.A.M. van Tulder	lid	19-10-2012	19-10-2016	ja
dr. P. Biemond	lid	05-11-2012	05-11-2016	ja

¹ Namens de Orde van Medisch Specialisten; sinds 1 januari 2007 regulier bestuurslid.

Directie

drs. J.A.G. Steenvoorden

Actuaris

Towers Watson

Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants nv

ALM-consultant

Ortec

Uitvoerders

APG voor pensioenbeheer

BlackRock voor fiduciair vermogensbeheer

Aviva Investors voor niet-beursgenoteerd en beursgenoteerd (per 1 juli 2013) vastgoed

JPMorgan Chase Bank als custodian

BESTUURSCOMMISSIES

Beleggingscommissie

drs. E.P. Stuijtzand, namens het bestuur (voorzitter)

drs. O.G.J.M. van Aubel, namens het bestuur

drs. J.A. de Kreijl, zelfstandig adviseur, voormalig CEO Corio (tot 6 november 2013)

dr. J. Frijns, zelfstandig adviseur, voormalig CIO ABP

drs. J.W. Baan, Managing Director PGGM Investments

drs. M.J.E. Roberts, namens het bestuursbureau SPMS

drs. Q.V. Ho RBA, namens het bestuursbureau SPMS

Pensioencommissie

mw. dr. M.Th.P. Odenthal, namens het bestuur (voorzitter tot 1 november 2013)

mr. drs. C.A.M. van Tulder, namens het bestuur (voorzitter vanaf 1 november 2013)

drs. M. Bijl, namens het bestuur (vanaf 1 november 2013)

mr. J.H.J. Meijer, senior manager pensions, Actuarial & Insurance Services PwC

mr. H.J. Thoman, voormalig voorzitter OPF en oud-directeur Blue Sky Group

mr. M.J. Alsmas, namens het bestuursbureau SPMS

Auditcommissie

drs. M. Bijl, namens het bestuur (voorzitter tot 1 november 2013)

mw. dr. M.Th.P. Odenthal, namens het bestuur (voorzitter vanaf 1 november 2013)

dr. P. Biemond, namens het bestuur

mw. drs. M.C.M. Slabbers AAG, actuaaris bij Shell Pensioenbureau

H. Schuijt RA, voormalig directeur Ahold pensioenfondsen

mw. Ir. S.M.L. de Vries AAG, namens het bestuursbureau SPMS (secretaris tot en met 4 juni 2013)

drs. J.A.C. Luijckx RA FRM, namens het bestuursbureau SPMS (vanaf 13 mei 2013)

drs. Q.V. Ho RBA, namens het bestuursbureau SPMS

Michiel Kiewiet de Jonge
(voorzitter bestuur SPMS)

Olav van Aubel
(secretaris/penningmeester bestuur SPMS
en beleggingscommissie)

Eelco Stuijzand
(bestuur SPMS en voorzitter
beleggingscommissie)

Monica Odenthal
(bestuur SPMS en voorzitter
pensioencommissie)

Micon Bijl
(bestuur SPMS en voorzitter
auditcommissie)

Piet Biemond
(bestuur SPMS en auditcommissie)

Kees van Tulder
(bestuur SPMS en pensioencommissie)

Jeroen Steenvoorden
(directeur SPMS)

1.2 Missie & organisatie

1.2.1 MISSIE

SPMS stelt zich tot doel om een goede basispensioen-voorziening te verzorgen in verhouding tot het inkomen van de doelgroep. Met ingang van 1 januari 2012 is de pensioenopbouw die SPMS haar deelnemers biedt, met een derde verhoogd. De pensioenregeling is daarmee opgewaardeerd naar een beter passend niveau. Toch blijft het in essentie een basispensioen-regeling. Daarnaast heeft SPMS als missie het ondersteunen van deelnemers bij hun financiële (pensioen)planning.

Kernactiviteiten

Kernactiviteiten van het pensioenfonds zijn:

- het voeren van de pensioenadministratie (het innen van premies, het registreren van aanspraken, het verzorgen van uitkeringen);
- het beleggen van de pensioengelden;
- het voeren van (financieel) risico- en balansmanagement;
- uitbestedingsmanagement;
- communicatie met de deelnemers.

Daarnaast helpt SPMS zijn deelnemers met onafhankelijke financiële (pensioen)planning. Veel deelnemers bouwen ook nog op een andere wijze pensioen op.

Producten

- ouderdomspensioen
- nabestaandenpensioen
 - nabestaandenpensioen op kapitaalbasis
 - tijdelijk nabestaandenpensioen op risicobasis (vervanging voorziening Algemene nabestaandenwet)
- premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid
- financiële planning die onafhankelijk is van commerciële marktpartijen.

1.2.2 ORGANISATIE

Bestuur

Het bestuur van SPMS is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling en laat zich hierbij bijstaan door een directeur en een bestuursbureau. Zij zorgen voor de beleidsvoorbereiding en assisteren het bestuur bij het monitoren van de pensioenuitvoering. SPMS maakt waar nodig ook gebruik van externe adviseurs.

De bestuurscommissies 'pensioenen', 'investment' en 'audit' adviseren het bestuur. Deze commissies bereiden bestuursbesluiten en/of beleid voor. Van de commissies maken ook twee of drie externe deskundigen deel uit. Incidenteel doet SPMS een beroep op ad-hoc-commissies als een onderwerp extra aandacht verdient.

Profiel

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS) is een verplichtgesteld beroepspensioenfonds voor vrijgevestigde medisch specialisten. Onder het motto 'Uw pensioen, ons specialisme', wil SPMS op pensioengebied toegevoegde waarde en hoogwaardige dienstverlening leveren aan de deelnemers. Het pensioenfonds onderscheidt zich door zijn onvoorwaardelijke toeslagverlening en persoonlijke communicatie, zoals de advisering bij pensioenplanning door financiële planners. Er zijn bijna 8000 premiebetalende deelnemers, ongeveer 1150 voormalige deelnemers die nog niet gepensioneerd zijn (slapers) en ruim 6400 pensioengerechtigden. Met een belegd vermogen per 31 december 2013 van 7 miljard euro behoort SPMS tot de top 20-pensioenfonds in Nederland. Ook is SPMS het tweede beroepspensioenfonds, gemeten naar de omvang van het vermogen. Het pensioenfonds wil de beloftes aan zijn deelnemers en de verwachtingen van de deelnemers waarmaken. SPMS hanteert daarom een degelijke financiële opzet die past bij het karakter van het pensioenfonds. Twee aspecten zijn kenmerkend voor dat karakter: een streven naar zekerheid en een streven naar invulling van de winstdelingsregeling. Voor dit laatste streven is het nemen van beheerste beleggingsrisico's noodzakelijk.

SPMS is gevestigd in Zeist en is opgericht op 16 januari 1968. De laatste statutenwijziging was op 5 juli 2012. De pensioenregeling ging formeel van start op 1 januari 1973. In 1968 begon al een voorloper van het pensioenfonds. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41177485. Het pensioenfonds is aangesloten bij de koepelorganisatie Pensioenfederatie.

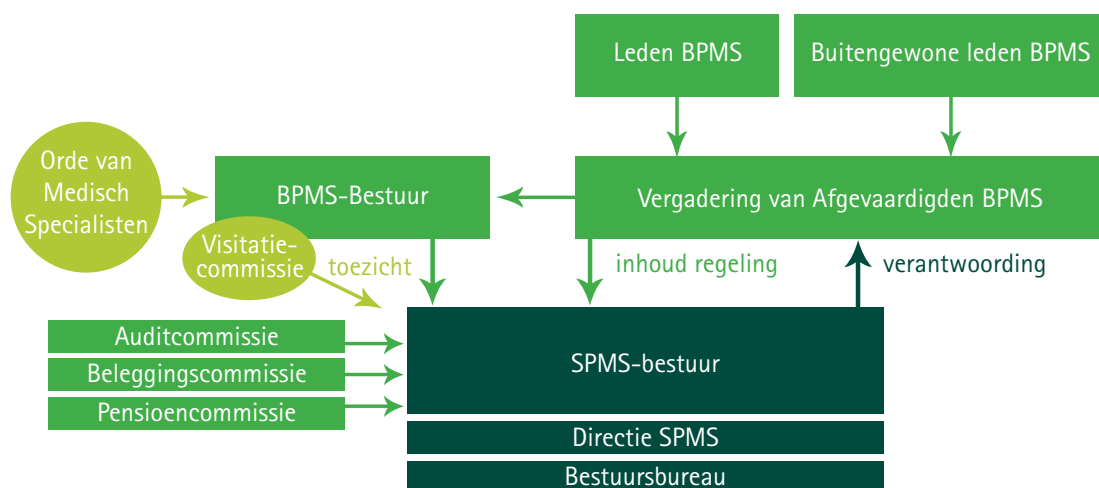
Rol BPMS

Het bestuur van SPMS legt verantwoording af aan de Vergadering van Afgevaardigden (VvA) van de Beroepsvereniging voor Medisch Specialisten (BPMS). Het bestuur van BPMS overlegt enkele keren per jaar met een delegatie van het bestuur van SPMS. Tot de statutenwijziging van juli 2012 berustte ook het interne toezicht op het bestuur van SPMS bij het bestuur van BPMS. Dat liet zich in die taak ten minste één keer per drie jaar bijstaan door een visitatie-commissie, die bestond uit drie onafhankelijke deskundigen. DNB heeft tegen deze constructie bezwaar gemaakt. Daarom hebben de besturen van SPMS en BPMS in 2012 in goed overleg besloten om, mede vooruitlopend op de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, een raad van toezicht in te gaan

richten. De VvA kon hiermee in haar vergadering van december 2012 instemmen. In 2014 is gestart met de inrichting van de Raad van Toezicht. Het bestuur van SPMS benoemt, na goedkeuring van DNB, de leden op voordracht van het bestuur van BPMS.

Het bestuur van BPMS benoemt de SPMS-bestuursleden, voor zover deze de actieven vertegenwoordigen, en kan ze eventueel ook weer ontslaan. Het lid namens de gepensioneerden wordt benoemd door de gekozen vertegenwoordigers namens de gepensioneerden in de Vergadering van Afgevaardigden, op voordracht van het bestuur van SPMS.

De samenhang tussen de verschillende bestuursorganen in 2013 is als volgt (in 2014 wordt de visitatie-commissie vervangen door de Raad van Toezicht):

Draagvlak voor het delen van risico's en opbrengsten

Het is van groot belang dat er een breed (risico) draagvlak is voor de pensioenregeling onder de beroepsgenoten. Dat is nodig voor de continuïteit van het pensioenfonds en voor het delen van risico's en opbrengsten. Het draagvlak is tevens cruciaal voor het in stand houden van de verplichtstellingsbeschikking

die door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is afgegeven. Dat er draagvlak is voor de verplichtgestelde pensioenregeling blijkt uit het feit dat per 1 januari 2014 bijna 80% van de actieve premiebetalende deelnemers lid is van BPMS. Van de gepensioneerden is eveneens bijna 80% buitengewoon lid van BPMS.

Welvaartsvastheid

SPMS heeft als voorwaardelijke doelstelling dat het pensioen meegroeit met de ontwikkeling van de cao-lonen bij de overheid, indien dit in lijn ligt met de ontwikkeling van het honorarium van de medisch specialist (welvaartsvastheid). SPMS kent een onvoorwaardelijke toeslag van 3% per jaar (zie 'Toeslagbeleid' op de binnenzijde van de omslagpagina en in paragraaf 3.5.7). SPMS wil het pensioen op lange termijn mee laten groeien met de loonontwikkeling. Ook wil het fonds extra toeslagen boven op het basispensioen mogelijk maken. Daarom worden beheerste beleggingsrisico's genomen.

Uitbestede taken

SPMS heeft het pensioenbeheer ondergebracht bij APG en het vermogensbeheer bij BlackRock. Uitzondering hierop is het vastgoed, waarvoor Aviva de uitvoerende partij is. Uiteraard is het bestuur van SPMS volgens de eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Hoofdstuk 2: Bestuursverslag

2.1 Samenvatting

2.1.1 FINANCIËLE POSITIE

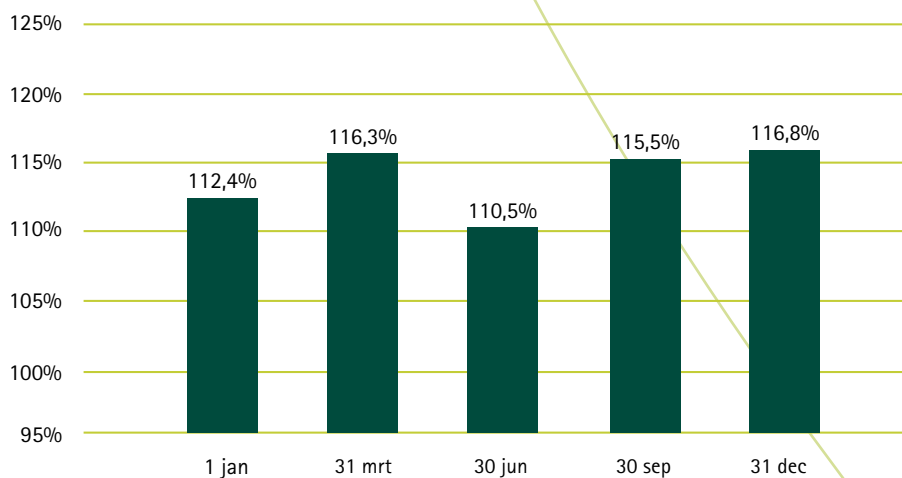
Eind 2013 bedroeg de dekkinggraad van SPMS 116,8%. De dekkinggraad geeft de verhouding weer tussen het aanwezige vermogen (teller) en de pensioenverplichtingen (noemer). Eind 2013 was de gemiddelde nominale dekkinggraad van de Nederlandse pensioenfondsen circa 109%.

Bij de pensioenverplichtingen heeft SPMS al rekening gehouden met de financiering van de jaarlijks onvoorwaardelijke toeslag van 3% (zie 'Toeslagbeleid' in paragraaf 3.5.6). Hierdoor is de dekkinggraad van SPMS op dit moment eigenlijk een reële dekkinggraad (zie begrippenlijst), omdat het bestuur ook uitgaat van een langetermijnloonontwikkeling van 3%. Dit is bij de meeste Nederlandse pensioenfondsen niet het geval.

Deze gaan namelijk bij het berekenen van hun dekkinggraad uit van nul procent stijging (dus van gelijkblijvende pensioenen).

De dekkinggraad van eind 2013 is 4,4 procentpunten hoger dan het jaar ervoor. Eind 2012 bedroeg de dekkinggraad 112,4%. De ontwikkeling van de dekkinggraad blijkt uit onderstaande figuur. Die dekkinggraad is gebaseerd op de rentetermijnstructuur die door DNB wordt gepubliceerd (dus met driemaandsmiddeling en UFR-methode). De dekkinggraad uitgaande van de marktrente op dagbasis bedraagt 115% eind 2013.

Dekkinggraad SPMS 2013

2.1.2 INVLOEDEN OP DE FINANCIËLE POSITIE: BELEGGINGSRESULTATEN, RENTE EN LEVENSVORWACHTING

In 2013 behaalde SPMS een beleggingsrendement van bijna 2%. Het belegd vermogen steeg van 7,0 miljard euro naar 7,1 miljard euro. In het vervolg van deze paragraaf en in paragraaf 2.4 wordt nader ingegaan op de beleggingen en het behaalde resultaat. Dankzij de daling van de waarde van de verplichtingen van 6,3 miljard euro naar 6,1 miljard euro door een stijging van de rente en dankzij het positieve beleggingsresultaat steeg de dekkinggraad van SPMS in 2013.

Dit jaar is de Prognose tafel AG2012-2062 ongewijzigd toegepast. Per einde boekjaar is 0,5% toegevoegd aan de technische voorziening. Hierdoor is rekening gehouden met de toekomstige verbetering van de overlevingskans.

2.1.3 HERSTELPLAN

De dekkinggraad eind 2013 bedroeg 116,8%. Dit is ruim 12 procentpunten boven de minimaal vereiste dekkinggraad van 104,2%. SPMS loopt voor op het oorspronkelijke langetermijnherstelplan dat SPMS in 2009 bij DNB heeft ingediend.

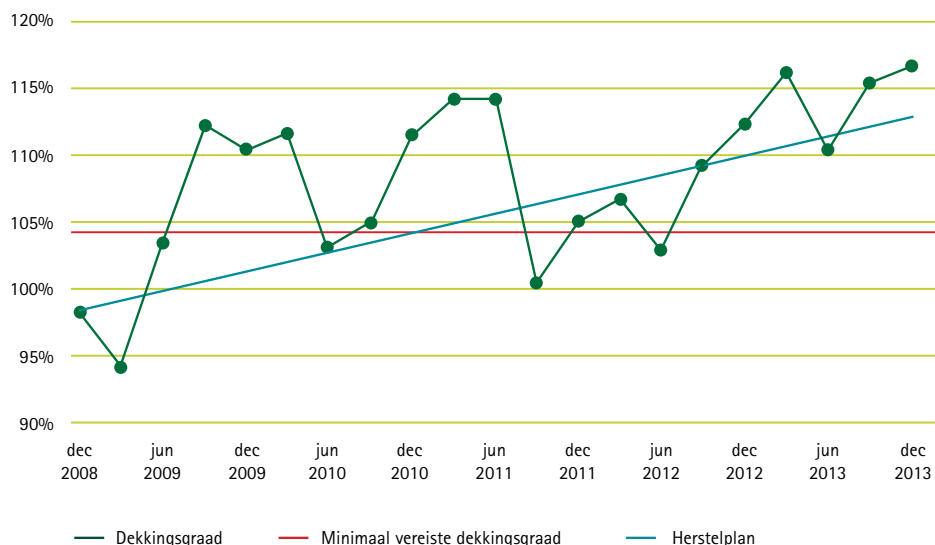
Volgens dit plan had SPMS eind 2013 een dekkinggraad moeten hebben van 112,9%. Het plan hield er echter nog geen rekening mee dat SPMS in de tussentijd bijna tien dekkinggraadpunten heeft moeten inleveren voor het langer leven van onze deelnemers.

In het oorspronkelijke plan was ook geen rekening gehouden met de circa 2 procentpunten hogere dekkinggraad door de invoering van de UFR.

Uiteindelijk moet de dekkinggraad weer groeien naar een niveau van circa 120% om te komen tot het vereiste eigen vermogen. Daarvoor heeft SPMS volgens de regelgeving de tijd tot eind 2023. Op basis van de huidige dekkinggraad verwacht het fonds binnen de gestelde termijn op het vereiste niveau te komen.

In het herstelplan heeft SPMS met DNB afgesproken dat een opslag van 2% van de voorziening pensioenverplichtingen wordt gehanteerd boven op het berekende vereiste eigen vermogen op basis van de strategische beleggingsmix. De reden hiervoor is dat SPMS gebruik wil blijven maken van actief beleid binnen de bandbreedte van de assetmix (procentuele verdeling van de beleggingen). In paragraaf 3.5.9 wordt de berekening van het vereiste eigen vermogen toegelicht.

Dekkinggraad t.o.v. herstelplan

Het bestuur heeft vanuit het herstelplan afspraken gemaakt hoe het zal handelen als SPMS niet binnen de door DNB toegelaten maximale termijnen uit onderdekking kan komen. In dat geval gaat het bestuur over tot het afstempelen van pensioenaanspraken en -uitkeringen. Afstempelen is een noodmaatregel. De maatregel die SPMS dan als eerste zou nemen, is het één of meerdere jaren niet toepassen van de onvoorwaardelijke toeslagverlening van 3% (zie 'Toeslagbeleid' in paragraaf 3.5.6). Het bestuur vindt dat een dergelijke noodmaatregel de beste invulling geeft aan de evenwichtige belangenafweging tussen de diverse belanghebbenden. Het één of meerdere jaren niet toepassen van de gegarandeerde onvoorwaardelijke toeslagverlening is evenwichtiger dan bijvoorbeeld het heffen van extra inhaalpremies. Deze maatregel raakt namelijk alleen de actieve deelnemers.

Met de brief van 30 mei 2013 heeft DNB bevestigd dat het op 29 juni 2009 ingediende kortetermijnherstelplan beëindigd is. SPMS was immers in mei 2013 meer dan drie kwartaaleinden uit de dekkingstekortsituatie.

2.1.4 TOESLAGVERLENING IN 2013

Op grond van de financiële positie van SPMS is het nemen van een noodmaatregel op dit moment niet aan de orde. Op basis van de dekkinggraad van 30 september 2013 (de peildatum) heeft het bestuur besloten om per januari 2014 een toeslag toe te kennen van 3%. SPMS heeft de onvoorwaardelijke toeslag van 3% verleend, omdat de dekkinggraad zich ruim boven de minimaal vereiste dekkinggraad bevond. De toeslagverlening bij SPMS was hoger dan de loonontwikkeling voor ambtenaren. Die bedroeg 0,0% op basis van de voorlopige cijfers op de peildatum. De prijzen stegen in 2013 met 2,5% (consumentenprijsindex). In termen van gemiddelde koopkracht gingen de pensioenaanspraken er dus met 0,5% op vooruit. De uitgangspunten van SPMS bij de toeslagverlening staan in het onderdeel 'Toeslagbeleid' in paragraaf 3.5.6.

Hieronder vindt u het toeslagenlabel van SPMS. In de categorie 'verwacht pensioenresultaat' haalt SPMS de maximale score. Dit is echter sinds eind 2011 niet meer

het geval in de categorie 'pensioenresultaat'. In de 5% slechtste gevallen scoort het fonds namelijk vier muntjes. Een belangrijke oorzaak voor de nog steeds hoge score is dat SPMS bij de premiestelling rekening houdt met de onvoorwaardelijke toeslagverlening van 3%.

2.1.5 RENTE EN VALUTA

De stijging van de rente had in 2013 een effect op de dekkinggraad van SPMS. Dit komt doordat de gemiddelde looptijd van de vastrentende waarden niet overeenkomt met de gemiddelde looptijd van de verplichtingen van het pensioenfonds (duration mismatch). Om een nadelig effect van een dalende rente te verkleinen, dekt SPMS dit renterisico deels af met rentederivaten (swaps).

In de afdekkingsstrategie hanteert het bestuur een tactisch afdekkingspercentage van 70% van de verplichtingen. Hiermee wordt afgeweken van het strategische afdekkingspercentage van 90%. Daarnaast is met de komst van de UFR gekozen om de afdekking op het lange stuk van de curve (40 en 50 jaar) te verkleinen ten gunste van de minder lange looptijden.

Ook is het besluit genomen om te blijven sturen op basis van de marktwaardering van de verplichtingen.

Per saldo heeft de rentestijging een positief effect op de dekkinggraad gehad van circa 1%.

Doordat SPMS belegt in Amerikaanse obligaties, is het fonds ook gevoelig voor renteversillen tussen Amerika en de eurozone. Het bestuur van SPMS dekt strategisch 100% van het verschil ('spread') tussen de Amerikaanse en Europese rentecurve af. Dit doet het bestuur om zich te beschermen tegen toename van de spread tussen de Amerikaanse en Europese lange rente. Het resultaat op de rentespreadhedge (zie voor hedging de begrippenlijst) was in het boekjaar bijna 0,3% positief.

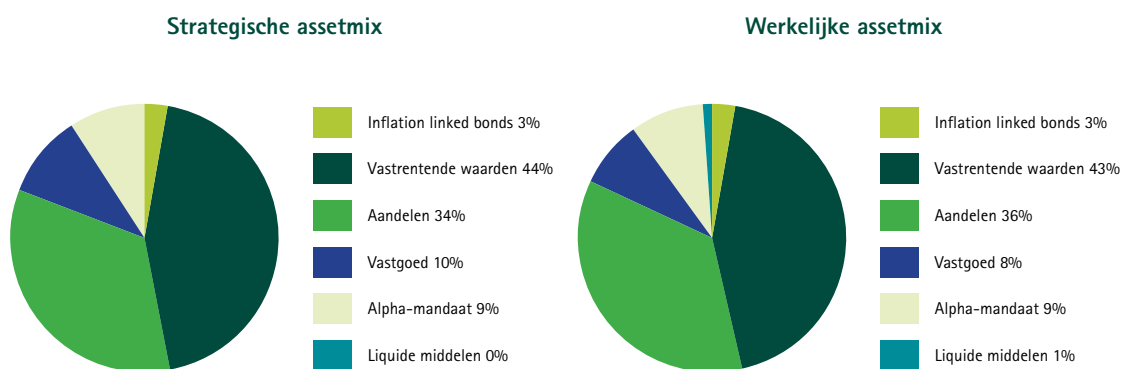
Het valutarisico wordt ook afgedekt, waarbij er voor gekozen is om het Britse pond en de Japanse yen voor 100% af te dekken en de Amerikaanse dollar voor 70%. Het afdekken heeft het rendement met 1,7% verhoogd in 2013.

2.1.6 BELEGGINGSBELEID EN BELEGGINGS-RESULTATEN

In 2013 behaalde SPMS 1,8% rendement op de beleggingen. Dit percentage is inclusief de rente- en valutahedges die hiervoor zijn besproken. Het belegd vermogen van SPMS steeg in 2013 van 7,0 miljard euro naar 7,1 miljard euro. In 2013 was de relatieve performance 0,6% hoger dan de benchmark (dit is outperformance, zie ook de begrippenlijst). Ter vergelijking: in 2012 lag de relatieve performance 0,4% boven de benchmark.

De strategische en feitelijke beleggingsmix van SPMS ultimo 2013 is als volgt:

Strategische versus werkelijke assetmix

De strategische mix en de bijbehorende maximale bandbreedtes liggen vast in de beleggingsrichtlijnen en komen tot stand op basis van een tweejaarlijkse ALM-studie, die SPMS het laatst in 2012 heeft uitgevoerd. In de strategische beleggingsmix is het percentage commodities verlaagd naar 0% ten gunste van emerging market debt. Hierin werden 2 procentpunten extra geïnvesteerd: de helft in lokale en de helft in harde valuta. Daarnaast vond er een verschuiving plaats binnen het alpha-mandaat.

Gemeten over het gehele boekjaar 2013 waren aandelen voor SPMS de best presterende beleggingscategorie met een rendement van circa 17%. Het absolute resultaat op vastrentende waarden was negatief (-5,4%).

Het alpha-mandaat van SPMS heeft in 2013 een outperformance laten zien. Het beleggingsresultaat voor deze categorie was 8,5% met een outperformance van 4,8%.

De categorie inflation linked bonds (strategisch gewicht 3%) behaalde in 2013 een negatief rendement van 0,1%.

Private equity heeft een strategisch gewicht van 0%. Deze beleggingscategorie bouwt SPMS af. Eind 2013 was het belegd vermogen in deze categorie minder dan 1 miljoen euro.

In paragraaf 2.4 wordt uitgebreid ingegaan op de beleggingsrendementen van SPMS in 2013.

SPMS heeft als beleid voor haar mandaten geen obligaties en aandelen ter beschikking te stellen voor het uitlenen van effecten (securities lending). Verder zette SPMS het beleid van maatschappelijk verantwoord beleggen en corporate governance voort in 2013. Hierover volgt meer in paragraaf 2.4.

2.1.7 RISICOMANAGEMENT

Het verkrijgen van inzicht in de risico's voor SPMS en de beheersing van deze risico's is een van de kerntaken van het bestuur. De ALM-studie is een belangrijk instrument voor het vaststellen van de strategische beleggingsmix en het verkrijgen van inzicht in de strategische beleggingsrisico's. De strategische beleggingsmix stemt het bestuur af op de verplichtingenstructuur van SPMS en de risico-bereidheid van de deelnemer.

Het bestuur van SPMS besteedde in 2013 veel aandacht aan het integraal risicomanagement. De risico's en de beheersingsmaatregelen zijn geborgd in het document 'Risicomanagement bij SPMS'. In 2013 is het risicomonitoringsdocument verder ontwikkeld en toegepast. In dit document zijn alle onderkende risico's opgenomen. Het bestuur bepaalt daarbij per risico welke gebeurtenis grote impact zou hebben op het pensioenfonds en schat de hoogte van het risico in. Ook wordt in het document aangegeven welke beheersingsmaatregelen het fonds inzet en wat het nettorisico is dat overblijft na de inzet van deze maatregelen.

Ook na het instellen van beheersingsmaatregelen wordt voor een aantal risico's ingeschat dat er een grote kans is dat ze werkelijkheid worden en/of dat er sprake is van een grote impact. Het aandelen- en vastgoedrisico en het renterisico zijn als grote risico's benoemd. Deze risico's worden gemonitord. Het renterisico is gedeeltelijk afgedekt door middel van derivaten. Verder houdt het bestuur de inflatie-ontwikkelingen in de gaten.

In 2013 is het risicomanagement uitgebreid met het opzetten van een risk control framework (RCF). Anders dan in het bovenstaande risicodocument ligt bij het

RCF de nadruk niet zozeer op de actualiteit, als wel op de cyclus van risicobeleid, uitvoering en controle & monitoring. De nadere uitwerking hiervan zal in de loop van 2014 met DNB worden afgestemd.

In paragraaf 2.7 worden de risico's toegelicht.

2.1.8 KOSTEN

De kosten die SPMS maakt, kunnen worden onderverdeeld in een tweetal categorieën: kosten vermogensbeheer en kosten pensioenbeheer. Kosten vermogensbeheer zijn de kosten die het fonds moet maken om het vermogen te kunnen beleggen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van fiduciair beheer, kosten van advies, kosten van portefeuillebeheer en prestatieafhankelijke vergoedingen. Kosten pensioenbeheer zijn de kosten die gemaakt worden voor de pensioenadministratie en -communicatie.

De hoogte van de kosten is belangrijk, maar niet het enige criterium. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een duurder manager, omdat SPMS van zo'n manager meer outperformance verwacht. Ook zijn alternatieve beleggingen zoals vastgoed en hedgefondsen relatief duur, maar wel van meerwaarde voor risicodiversificatie en nettorendement.

De kosten voor 2013 worden hieronder beschreven.

Pensioenuitvoeringskosten:

- 6,4 miljoen euro (2012: 6,8), oftewel
- 444 euro (2012: 481) per deelnemer (actieven plus gepensioneerden),
- 2,02% van de premie (2012: 2,2%) (actieven).

In paragraaf 3.6.6 (jaarrekening) worden de kosten pensioenbeheer verder uitgesplitst. De kosten pensioenbeheer van SPMS betreffen een relatief hoog bedrag per deelnemer. Dit wordt enerzijds verklaard door het hoge serviceniveau voor de deelnemers en een goede kwaliteit van de pensioenadministratie. Kosten gemaakt in het kader van controle en risicomanagement vertalen zich niet direct in extra opbrengsten, maar voorkomen mogelijk wel verliezen of toekomstige herstelkosten. Anderzijds zijn de kosten ook relatief hoog door de governancestructuur die

hoort bij een beroepspensioenfonds. De wetgever schrijft onder andere voor dat het fonds een eigen beroepspensioenvereniging dient te hebben. Daarnaast heeft een beroepspensioenfonds in tegenstelling tot een bedrijfstak- of ondernemingspensioenfonds rechtstreeks contact met alle individuele deelnemers (bijvoorbeeld incasso en voorlichting). Veel bedrijfstak- en ondernemingspensioenfondsen hoeven slechts contact te onderhouden met een aantal of zelfs maar één werkgever(s). Daarbij verzorgt de personeelsafdeling bij die werkgever(s) meestal een deel van de pensioenvoorlichting. Ook worden bij sommige ondernemingspensioenfondsen vaak niet alle kosten doorgerekend aan het pensioenfonds, denk bijvoorbeeld aan de bestuursvergoedingen.

Kosten vermogensbeheer:

Zoals zichtbaar is in de tabel hieronder bestaat dit bedrag uit een aantal componenten. Ten eerste bevat het de kosten vermogensbeheer zoals deze ook zijn opgenomen in paragraaf 3.6.3 (jaarrekening). Dit zijn de kosten waarvoor het fonds in 2013 facturen heeft ontvangen en betaald. Het gaat om kosten voor bewaarloon, beheerloon en advieskosten. Ook de kosten van het bestuursbureau zijn hierin gedeeltelijk meegenomen. Het andere deel van de kosten van het bestuursbureau is hierboven meegenomen onder kosten pensioenbeheer.

Voor het eerst in 2013 heeft SPMS de kosten van de performance fee berekend in lijn met de Aanbevelingen Uitvoeringskosten 2013 van de Pensioenfederatie. De Aanbevelingen schrijven voor dat een pensioenfonds de

kosten van prestatieafhankelijke vergoedingen verwerkt conform het matchingbeginsel. Een mandaat dat bijvoorbeeld voor de feitelijke bepaling en betaling van de performance fee als afrekendatum 1 juli heeft, moet worden beschouwd als ware het af te wikkelen per einde boekjaar. SPMS moet dus een schatting opnemen voor de verschuldigde prestatie over (de tweede helft van) 2013; immers, ook al wordt er niet afgerekend aan het einde van 2013, SPMS moet wel doen alsof het is af te wikkelen. Omdat op 31 december 2013 het definitieve bedrag niet bekend is, dat per 1 juli 2014 moet worden afgerekend, is het fonds gehouden een schatting op te nemen. Tevens moesten in 2013 die performance fees worden verantwoord, die in dit jaar tot uitbetaling zijn gekomen (bijvoorbeeld over de periode 1 juli 2012 tot 1 juli 2013). In 2012 zijn slechts die kosten van de performance fee opgenomen die in 2012 verschuldigd waren aan de asset manager (over een periode waarvan de afrekening in 2012 plaatsvond). Samengevat: over 2012 is het 'kastelsel' toegepast en over 2013 is het matchingbeginsel gehanteerd voor de performance fees.

Mede om deze reden zijn de performance fees over 2013 relatief hoog ten opzichte van 2012. Een reden voor de hoge kosten ten opzichte van andere fondsen is dat SPMS relatief veel in beleggingscategorieën belegt met hoge kosten als aandelen en hedge funds (alpha-mandaat). Voorts wordt een groot deel van de mandaten actief beheerd. Actieve mandaten zijn duurder dan passieve mandaten. Hier staat de positieve outperformance tegenover.

Kosten vermogensbeheer (x € 1 miljoen)

	2013	2012
Directe kosten	43,9 (0,62%)	20,1* (0,29%)
Directe kosten betaald in 2013, toe te rekenen aan 2012	-4,4	4,4
Subtotaal toegewezen directe kosten	39,5 (0,56%)	24,5 (0,35%)
Indirecte kosten	26,2	26,8
Transactiekosten	14,0	14,1
Totaal	79,7 (1,12%)	65,3 (0,93%)

* Het verschil van acht ton ten opzichte van het bedrag in de jaarrekening betreft kosten voor het administreren van transacties door JPMorgan Chase en is in deze tabel opgenomen onder transactiekosten.

Naast deze directe kosten voor het vermogensbeheer heeft SPMS ook te maken met indirecte kosten. Indirecte kosten ontstaan bij beleggingen in private investeringen en in fondsen, die op hun beurt ook weer in andere fondsen belegd (kunnen) zijn. De juridische structuren van dergelijke ondernemingen zijn vaak complex. Hierdoor is het lastig om inzicht te krijgen in alle kosten van vermogensbeheer voor deze categorieën. De indirecte kosten worden verrekend met het rendement. Voor het kwantificeren van deze kosten hebben we deels gebruik moeten maken van schattingen.

Het derde onderdeel betreft de transactiekosten. Transactiekosten zijn de kosten die het fonds moet maken om een (beleggings)transactie tot stand te brengen en uit te voeren. Dit zijn niet kosten die SPMS aan de vermogensbeheerder betaalt, maar kosten die bijvoorbeeld aan de beurs of aan een broker betaald worden. Deze categorie kosten is moeilijk te verbijzonderen, omdat de kosten impliciet onderdeel uitmaken van een zogenaamde nettoprijs die bij een transactie is overeengekomen. Deze kosten zijn dus ook al verrekend met het rendement.

De transactiekosten van SPMS liggen op ongeveer 0,2% van het belegd vermogen per eind 2013. Dit percentage is vooral gebaseerd op waargenomen spreads in de markt voor wat betreft vastrentende waarden en de feitelijke kosten bij aandelen. Voor de overige activa zijn de transactiekosten geschat. Hierbij is de feitelijke turnover van de betreffende assetcategorie vermenigvuldigd met het tarief aanbevolen door de Pensioenfederatie. Het exact in beeld brengen van de transactiekosten is een uitdaging voor de Nederlandse pensioensector, custodians en vermogensbeheerders.

Om de kosten die SPMS maakt beter te kunnen relateren aan hetgeen gebruikelijk is in de markt, heeft SPMS in 2013 deelgenomen aan het CEM-onderzoek 2012 voor zowel de kosten van pensioen- als vermogensbeheer. De uitkomsten hiervan zijn in het vierde kwartaal 2013 besproken in het bestuur. Bij de bovenstaande presentatie van de kosten is zo veel mogelijk aangesloten bij de aanbevelingen die de Pensioenfederatie deed in haar rapportage

'Aanbevelingen Uitvoeringskosten' in november 2011, en de herziene versie met aanvullingen in oktober 2013.

2.1.9 PENSIOENBELEID

Per 31 december 2013 heeft een aantal fondsen een korting op de pensioenen door moeten voeren vanwege hun slechte financiële positie per eind 2013. Bij SPMS was dat gelukkig niet het geval. SPMS heeft de pensioenen per 1 januari 2014 kunnen verhogen met de vaste toeslag van 3%. Het bestuur heeft voor 2014 besloten de leeftijd niet te verhogen naar 67 jaar, mede vanwege de fiscale ruimte die er bestaat.

In 2013 zijn er een aantal geringe wijzigingen geweest in de pensioenregeling. Voorts is het bestuur zich voor aan het bereiden op de wijzigingen in de fiscale en pensioenwetgeving.

Het overheidsbeleid impliceert dat de AOW- en pensioenleeftijd omhooggaan, het maximale opbouwpercentage wordt verlaagd en er een maximum wordt ingevoerd voor de hoogte van het salaris waarover fiscaalvriendelijk pensioen mag worden opgebouwd.

Niet al deze onderwerpen raken de pensioenregeling van SPMS direct. Het bestuur van SPMS onderzoekt op dit moment voor welke onderwerpen dat wel het geval is en welke voor- en nadelen dit met zich meebrengt voor de deelnemers. Het bestuur heeft de pensioenleeftijd voorlopig nog niet aangepast in afwachting van nadere ontwikkelingen (waaronder FTK).

2.2 Goed pensioenfondsbestuur

2.2.1 DE WET VERSTERKING BESTUUR EN DE CODE PENSIOENFONDSEN

De Principes voor goed pensioenfondsbestuur, die in 2005 door de Stichting van de Arbeid zijn gepubliceerd, zijn in het verslagjaar vervangen door de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen.

Voor beroepspensioenfondsen is het aantal wijzigingen als gevolg van de nieuwe wetgeving beperkt. Er zijn bijna geen eisen opgenomen over de samenstelling van het bestuur. De enige eis is dat het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de beroepspensioenvereniging die de verplichtstelling heeft aangevraagd. Daarnaast schrijft de wet voor dat het beroepspensioenfonds, wat betreft het interne toezicht, de keuze heeft tussen een raad van toezicht en een jaarlijkse visitatie. SPMS kende al geen deelnemersraad meer. Het in de wet laten vervallen van dit orgaan heeft dus geen invloed.

In 2012 hebben de besturen van SPMS en BPMS op een strategiedag gesproken over de inrichting van het pensioenfonds. Daarbij is besloten dat de huidige bestuursstructuur, waarin het bestuur bestaat uit medisch specialisten, goed voldoet en dat er geen aanleiding is om hierin wijzigingen aan te brengen. Wel is besloten om ook een bestuurslid namens de gepensioneerden in het bestuur op te nemen. Deze wordt benoemd door de vertegenwoordigers namens deze doelgroep in de VvA. In het verslagjaar is dit lid als aspirant-bestuurslid aangetreden.

In 2012 hebben de beide besturen tevens in goed overleg besloten om een Raad van Toezicht in te richten. De Vergadering van Afgevaardigden (VvA) is als verantwoordingsorgaan hierover in december 2012 gehoord. In 2013 is gestart met de inrichting van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht zal per 1 juli 2014 met haar werkzaamheden beginnen.

De functie van verantwoordingsorgaan ligt bij de VvA. Dit orgaan bestaat uit afgevaardigden van alle ziekenhuizen waarin vrijgevestigde medisch specialisten werkzaam zijn. Het gaat om ongeveer 82 ziekenhuizen (stand per 1 januari 2014). Daarnaast hebben de gepensioneerden tien zetels in de VvA. Zij hebben daarbij een stemrecht dat gelijk is aan dat van de actieve leden (50% van de stemmen) in hun rol van verantwoordingsorgaan. Ook degenen die niet werken in een ziekenhuis zijn in de VvA vertegenwoordigd. Het afleggen van verantwoording is dus stevig ingevuld. Een verantwoordingsorgaan van een dergelijke omvang, waarin vertegenwoordigers vanuit het gehele land verenigd zijn, is uniek in het Nederlandse pensioenveld.

2.2.2 INTERN TOEZICHT

De Raad van Toezicht krijgt tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene zaken binnen het pensioenfonds. De raad is belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Daarnaast legt de raad verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag. Verder staat de raad het bestuur met advies ter zijde.

Om dit toezicht inhoud te geven, komen het bestuur en de raad ten minste twee keer per jaar bijeen. Indien de raad voornemens is zijn goedkeuring te onthouden aan een besluit dat aan zijn goedkeuring onderworpen is, meldt de raad dit bij de voorzitter van het bestuur. Zo nodig roept de voorzitter een vergadering tussen bestuur en raad bijeen. Indien dit overleg niet tot aanpassing van het besluit leidt, neemt de raad een besluit omtrent al dan niet goedkeuring.

2.2.3 VERANTWOORDING

De VvA is tevens verantwoordingsorgaan en daarmee bevoegd een oordeel te geven over het beleid van het bestuur van SPMS.

Punten waarover de VvA werd geconsulteerd, waren:

- de eventuele ophoging van de pensioenleeftijd;
- de vraag of de verlenging van het tijdelijke partnerpensioen ook zou moeten gelden voor reeds ingegane uitkeringen;
- de alternatieve beleggingscategorieën;
- het communicatiebeleidsplan 2014-2016 en het communicatiejaarplan 2014;
- de eventuele wijziging van de pensioenregeling vanwege het in werking treden van het zogenaamde fiscale kader voor beroepsbeoefenaren per 1 januari 2015.

2.2.4 EXTERNE TOEZICHTHOUDERS

In het kader van functiewijzigingen binnen het bestuur worden er gesprekken gevoerd met de DNB. Dit is conform de standaardprocedure voor pensioenfondsen in toezichtcategorie T3.

Ook zijn vertegenwoordigers van DNB bij een bestuursvergadering van SPMS geweest. In dit overleg heeft DNB uitleg gegeven over waar zij de accenten in het toezicht legt en hoe zij aankijkt tegen de risico's bij SPMS. Het bestuur is ingegaan op de uitdagingen waar SPMS voor staat, zoals de nieuwe wetgeving en de onzekerheid daarover, de veranderingen in het deelnemersbestand en de discussie over de integrale bekostiging. Het bestuur van SPMS kon zich vinden in het totaalbeeld dat DNB van het fonds heeft (DNB acht SPMS een laag toezichtrisico).

SPMS heeft deelgenomen aan de DNB-thema-onderzoeken inzake de beheersing van het renterisico en de uitbesteding.

In 2013 legden DNB en AFM aan SPMS geen dwang-sommen of boetes op. DNB gaf geen aanwijzingen aan het fonds en stelde geen bewindvoerder aan. Ook heeft DNB de bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds niet gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Na het eerste kwartaal van 2013 had SPMS gedurende drie achtereenvolgende kwartalen een dekkingsgraad van meer dan het minimaal vereiste vermogen van 104,2%. Daarmee is het kortetermijnherstelplan beëindigd. Wel geldt nog het langetermijnherstelplan, waarin is beschreven hoe SPMS binnen vijftien jaar (uiterlijk 2023) een buffer opbouwt (vereiste dekkingsgraad circa 120%). Aan het eind van het verslagjaar bevond de dekkingsgraad zich met een niveau van 116,8% overigens ruim boven het vereiste minimum eigen vermogen van 104,2%.

2.2.5 SAMENSTELLING BESTUUR

In het verslagjaar heeft de samenstelling van het bestuur geen wijzigingen ondergaan. Wel woont vanaf

november 2013 een aspirant-bestuurslid namens de gepensioneerden de vergaderingen bij, als toehoorder.

2.2.6 BESTUURSVERGADERINGEN

Het bestuur van SPMS heeft in 2013 tien keer vergaderd. Het ging om zeven reguliere vergaderingen, één extra telefonische vergadering en twee strategiedagen. Naast de reguliere onderwerpen zoals de actuariële en bedrijfs-technische nota (ABTN), de voornemens van het kabinet ten aanzien van de fiscale wetgeving en het FTK, de vaststelling van de toeslagverlening en de aanpassings-coëfficiënt, de strategische normportefeuille, de afdekking van risico's en het jaarverslag waren de belangrijkste onderwerpen in willekeurige volgorde:

- de uitsluitingenlijst in verband met clustermunie;
- de evaluatie van het crisisplan/contingency plan;
- de frequentie van het uitvoeren van een ALM-studie;
- de voortgang van de transitie van het PAS-systeem naar Lifetime;
- de aanpassing van de pensioenregeling vanwege het fiscaal kader 2015 voor beroepsbeoefenaren;
- de limieten aan derivaten voor tegenpartijen;
- de stand van zaken met betrekking tot het 'nieuwe FTK';
- de premiestudie 2014;
- het communicatiebeleidsplan 2014-2016 en het jaarplan 2014;
- de relatie met de uitvoerders APG, BlackRock, Aviva en JPMorgan Chase Bank (custodian).

Tijdens de strategiedagen stond het bestuur stil bij het thema solidariteit, is de workshop 'pensionsim' (pensioensimulatie) verzorgd door Cardano, zijn de investment beliefs besproken en is ingegaan op de gevolgen voor SPMS van het akkoord over de integrale bekostiging. Het laatste onderdeel vond plaats in een gezamenlijke bijeenkomst met het BPMS-bestuur.

2.2.7 DESKUNDIGHEID

Het bestuur hecht groot belang aan het bevorderen van de deskundigheid. De pensioenwereld wordt steeds complexer en deskundigheidsbevordering is daardoor een doorlopend proces. Kennisoverdracht vindt deels 'on

the job' plaats en gedeeltelijk door het aanbieden van (vak)informatie en seminars. Alle nieuwe bestuursleden volgen in ieder geval de basispensioencursus van één van de erkende aanbieders. Daarnaast dient het bestuurslid in ieder geval ook de cursus op niveau twee te volgen van het aandachtsgebied van de commissie waarin het bestuurslid zitting heeft. Ook geven prominente experts tijdens de VvA-vergaderingen nadere uitleg over actuele onderwerpen. De bestuurscommissies die de vergaderingen van het bestuur voorbereiden, vervullen ook een belangrijke rol bij de deskundigheidsbevordering. Hierdoor krijgen de bestuursleden kennis over specifieke aandachtsgebieden. In iedere commissie hebben minstens twee bestuursleden, minimaal twee externe deskundigen en een interne deskundige zitting. Dit bevordert de onderlinge kennisoverdracht en waarborgt de kennis. Ook vanwege deskundigheidsbevordering besloot het bestuur dat het gewenst is dat bestuursleden na enige tijd rouleren tussen de commissies. Hierdoor zijn zij op termijn beter in staat om de diverse aspecten meer afgewogen in hun besluitvorming te betrekken.

Kennis op zich is overigens slechts een randvoorwaarde voor het goed kunnen functioneren van het bestuur. Vooral het kunnen toepassen van deze kennis op het werkveld van het pensioenfonds is van belang. Het bestuur moet als geheel zijn eigen visie kunnen ontwikkelen, na input van de interne en externe deskundigen. In het kader van 'education permanente' maakte SPMS afspraken over het aantal scholingsdagen dat de bestuursleden zouden moeten bijwonen. SPMS organiseert ook nog 'in house' een op maat gemaakt introductieprogramma voor nieuwe bestuursleden.

De bestuursleden nemen deel aan cursussen om het deskundigheidsniveau waar nodig op niveau twee te brengen. Dit niveau dient, zoals eerder in deze paragraaf aangegeven, in ieder geval aanwezig te zijn als het gaat om het aandachtsgebied van de commissie waarin het bestuurslid zitting heeft.

Het bestuur vindt ook de deskundigheid van de VvA-leden van groot belang. Daarom worden in de avonden na de reguliere VvA-vergaderingen cursussen gegeven door de medewerkers van het bestuursbureau met een enkele keer een gastspreker. In 2013 waren de

onderwerpen 'financiële planning', 'goed pensioenfondsbestuur' en 'wet- en regelgeving en de pensioenregeling van SPMS'.

Daarnaast wordt in het kader van de deskundigheidsbevordering aan het begin van VvA-vergaderingen een bekende spreker uitgenodigd. In 2013 heeft de heer J.W. Kuenen, partner en managing director van The Boston Consulting Group (BSG), een voordracht gehouden over het 'Global Aging rapport BCG' en heeft de heer R. Urwin van BlackRock een presentatie gehouden over de 'macro-economische outlook'.

2.2.8 INTEGRITEIT

De bestuursleden hebben de gedragscode van de Pensioenfederatie ondertekend, waarbij zij - om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen - zijn aangemerkt als insiders. Daarnaast zijn ook de directeur en een aantal medewerkers van het bestuursbureau aangemerkt als insider. Vanwege de mogelijkheid van voorwetenschap mogen bestuurders daarom privé niet beleggen bij instellingen waarmee het pensioenfonds een zakelijke relatie heeft. Verder moeten zij alle privébeleggingen melden aan de compliance officers. De compliance officers hebben in 2013 geen bijzonderheden geconstateerd.

In 2010 zijn het integriteitsplan, een klokkenluidersregeling, een regeling ongewenst gedrag op het werk en een incidentenregeling vastgesteld. In 2011 is de geschenkenregeling nog aangescherpt.

2.2.9 UITBESTEDING

Sinds 2011 wordt de uitvoering van de pensioenregeling uitgevoerd door drie uitvoerders, te weten APG (pensioenbeheer), BlackRock (beleggingen) en Aviva (niet-beursgenoteerd vastgoed). Met de drie uitvoerders zijn Service Level Agreements (SLA's) afgesproken. Ook hebben de partijen ISAE 3402-rapportages opgeleverd over 2013. Bij een van de uitvoerders heeft het SPMS-bestuur schriftelijk opmerkingen gemaakt over de ISAE 3402-rapportages. Met een andere uitvoerder heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden en zal ook nog

schriftelijk om verbetering van de procedures bij die uitvoerder worden gevraagd. Met alle uitvoerders is uitgebreid over de kosten gesproken. Kostenbeheersing is voor SPMS een belangrijk item.

SPMS heeft met APG gesproken over een eventuele verlenging van de overeenkomst na het verlopen van de huidige contracttermijn (1 januari 2016). Dit heeft geresulteerd in een overeenkomst, waarin partijen uitspreken de huidige overeenkomst met 5 jaar te gaan verlengen als in 2015 blijkt dat de dienstverlening naar tevredenheid is verlopen.

2.2.10 COMMUNICATIE

Het bestuur van SPMS hecht groot belang aan een goede communicatie met de deelnemers. SPMS onderscheidt zich daarbij van veel andere pensioenfondsen doordat het relatief zwaar inzet op persoonlijke communicatie en kleine groepsbijeenkomsten. In 2013 werden zes workshops 'Bijna met pensioen', twee workshops 'Op weg naar uw pensioen' (voor degenen voor wie de pensioendatum nog wat verder weg ligt) en twee workshops 'Gestart met uw pensioen' georganiseerd. Op deze tien avonden zijn 500 deelnemers geweest. De bijeenkomsten werden gemiddeld gewaardeerd met een 8. Daarnaast was SPMS twee keer vertegenwoordigd op de AIOS-beurs (AIOS staat voor 'arts in opleiding tot specialist'), waarbij vier workshops zijn gegeven. Om bekendheid te geven aan en uitleg te geven over het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) is in het vierde kwartaal van 2012 gestart met zogenaamde 'UPO-poli's', met een vervolg in 2013. De financieel planners gaven daarbij op locatie in ziekenhuizen presentaties over het UPO en desgewenst individueel nader uitleg.

In 2013 bezochten de financiële planners alle afgevaardigden in de ziekenhuizen op tien na (die tien worden begin 2014 bezocht). Zij gaven de afgevaardigden daarbij de middelen om een verbindende rol richting de nieuwe deelnemers te kunnen vervullen. SPMS ondersteunt de afgevaardigden uiteraard waar mogelijk bij deze taak en andere taken. Zo krijgen zij een 'ambassadeursmap' uitgereikt met daarin alle voor hen relevante informatie. Ook verzorgt SPMS indien gewenst presentaties in de ziekenhuizen.

Het geven van inzicht in de pensioenregeling van SPMS en de persoonlijke pensioensituatie is een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de financieel planners. De aanvragen komen binnen op aanraden van collega's, naar aanleiding van de workshops en door uitingen op de website en artikelen in PensioenInzicht. In 2013 hebben de planners 199 financiële scans uitgebracht, 105 (deel)adviesgesprekken gevoerd en 485 telefonische of e-mailconsulten gegeven.

In 2013 zijn de laatste drie bijeenkomsten gehouden van de klankbordgroep. Uitsluitend de jongeren (bij SPMS betekent dat tussen de 35 en 45 jaar) waren hiervoor aangeschreven. De respons was onverwacht groot. Uiteindelijk hebben ruim 50 deelnemers één of meer bijeenkomsten bezocht. Een belangrijke oorzaak is wellicht dat pensioen veel in het nieuws is en dat de deelnemers willen weten hoe 'hun eigen fonds' ervoor staat. Hoewel de klankbordgroep bedoeld was om vragen aan de deelnemers te stellen, bleek er omgekeerd vanuit de groep ook veel behoefte om vragen aan het fonds te stellen. Daarvoor is dan ook ruim de gelegenheid gegeven. Na afloop van het reguliere onderdeel bleef de groep iedere keer nog een uur à anderhalf uur voor het 'vragenuurtje'. Ter vergelijking: tijdens de twee jaar eerder gehouden bijeenkomst van de klankbordgroep waren vijftien specialisten aanwezig, waarvan ongeveer de helft uit gepensioneerden bestond.

Er is actief contact gezocht met de medisch specialisten die op non-actief waren gesteld in het Ruwaard van Putten Ziekenhuis, met als insteek hen te begeleiden bij en informeren over de financiële vraagstukken als gevolg van hun nieuwe situatie. Ook na het faillissement van het Ruwaard van Putten Ziekenhuis op 24 juni is er contact geweest tussen SPMS en de afgevaardigde van dat ziekenhuis, wat heeft geleid tot een presentatie in het ziekenhuis begin juli.

2.2.11 KLACHTENPROCEDURE

SPMS doet er alles aan om de deelnemers zo goed mogelijk van dienst te zijn. Bij een klacht over de uitvoering van de pensioenregeling stelt SPMS elke deelnemer of andere belanghebbende in staat deze klacht bij het pensioenfonds in te dienen. Het fonds tracht

klachten binnen de gestelde procedures van tien werkdagen af te handelen.

SPMS heeft een klachtenprocedure en een geschillenregeling voor deelnemers. Deze staan op onze website www.spms.nl. In 2013 ontvingen we in totaal 21 klachten en 10 geschillen.

Van de klachten/geschillen zijn 12 klachten/geschillen gegrond verklaard en 18 klachten/geschillen ongegrond. 1 geschil is nog niet afgewikkeld.

2.2.12 DE CODE PENSIOENFONDSEN

Op 1 januari 2014 is bij wijze van zelfregulering de Code pensioenfondsen in werking getreden. Deze code krijgt per 1 juli 2014 een wettelijke grondslag.

Ofschoon het daarmee geen wettelijke verplichting is om in het jaarverslag 2013 aandacht aan de code te besteden, heeft het bestuur van SPMS gemeend dat het uit een oogpunt van transparantie aanbeveling verdient om in dit jaarverslag toch in te gaan op het in de code gestelde.

Algemeen

Het bestuur meent dat SPMS reeds aan veel van de gestelde normen voldoet. Geïventariseerd is welke normen wellicht nog aandacht verdienen. In een aantal gevallen wordt al voldaan aan de normen, doordat in dit jaarverslag onderwerpen worden behandeld (bv. de missie, de afhandeling van klachten). Verder is van belang dat de code ook ruimte laat voor de eigen verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Dit betekent dat het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel geldt. Afwijken van de Code mag dus als daar een goede reden voor is. Hieronder wordt ingegaan op de punten waarop het bestuur dit beginsel wenst toe te passen.

Samenstelling bestuur/RvT

Norm 45. Een bestuurslid wordt benoemd door het bestuur, na het horen van de Raad van Toezicht over de procedure. Een lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan.

Bij SPMS geschieden benoemingen van bestuursleden namens de actieven door het bestuur van BPMS. Het bestuurslid namens de gepensioneerden wordt benoemd door de buitengewone leden in de VvA. De norm dat een benoeming geschiedt door het fondsbestuur zelf, komt wellicht voort uit de gedachte dat een goede samenwerking binnen het bestuur van groot belang is en dat het bestuur daarom geen kandidaten opgedrongen moet krijgen, waarmee het een goede samenwerking niet op voorhand ziet zitten. Bij SPMS is dit risico echter niet aanwezig, omdat de selectie van de kandidaten door het fondsbestuur zelf plaatsvindt. De benoeming geschiedt vervolgens, na de voordracht door het bestuur van SPMS, door het bestuur van BPMS respectievelijk de buitengewone VvA-leden. Ook uit een oogpunt van governance lijkt dit een procedure die goed te rechtvaardigen is.

Wat betreft de leden van de Raad van Toezicht doet de VvA geen bindende voordracht, zoals voorgeschreven in de norm. De kandidaten worden geselecteerd door het bestuur, waarna aan de VvA advies wordt gevraagd. De bindende voordracht geschiedt door het bestuur van de beroepspensioenvereniging. Een bindende voordracht door de VvA, waarbij het initiatief dus bij de VvA ligt, is bij SPMS ook vanwege de omvang van het orgaan niet goed mogelijk. Er is echter voldoende zeker gesteld dat de VvA invloed heeft.

Verantwoordingsorgaan (VvA)

Normen 47/56/65. Het verantwoordingsorgaan legt bij een vacature de eisen voor de vacante functie vast, bevordert de geschiktheid en diversiteit van zijn leden, zorgt dat het orgaan complementair is samengesteld en dat er tenminste één man en één vrouw zitting in hebben.

De VvA-leden namens de actieven worden rechtstreeks benoemd door de leden van BPMS in de ziekenhuizen. Op deze wijze is de verantwoordingsfunctie zo optimaal mogelijk geregeld. De VvA heeft er echter geen invloed op wie er door de ziekenhuizen afgevaardigd worden. De buitengewone VvA-leden worden benoemd via verkiezingen onder de gepensioneerden en gewezen deelnemers. De geschiktheid van de VvA wordt bevorderd, doordat in de vergaderingen

aan deskundigheidsbevordering wordt gedaan en doordat in de avonduren een cursus wordt verzorgd. Deze activiteiten worden geregeld door het pensioenfonds en niet door de VvA zelf.

Diversiteit

De Wet verplichte beroepspensioenregeling schrijft met ingang van 1 juli 2014 voor dat in het jaarverslag wordt gerapporteerd over de samenstelling naar leeftijd en geslacht van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, alsmede over de inspanningen die zijn verricht om diversiteit in de organen te bevorderen (artikel 110h). Ook in de Code pensioenfonds zijn diverse normen opgenomen over de diversiteit. Zo moeten de organen complementair zijn samengesteld en een redelijke afspiegeling vormen van de belanghebbenden. Daarnaast moet in de organen ten minste één vrouw en één lid onder de veertig jaar zitting hebben.

De leeftijd waarop deelnemers instromen ligt bij SPMS veel hoger dan de gemiddelde leeftijd waarop in het algemeen met het werkende leven wordt begonnen. De leeftijd waarop de medisch specialist als vrijgevestigde instroomt in de SPMS-regeling, is in de regel zo'n 35 jaar. Uitgaande van een pensioenleeftijd van 65 jaar, neemt de vrijgevestigde medisch specialist dus zo'n 30 jaar aan de SPMS-regeling deel. Dit maakt dat een deelnemer van onder de 45 jaar nog steeds als 'jong' moet worden aangemerkt.

De instroom van vrouwelijke medisch specialisten is de laatste jaren gestaag toegenomen en gelet op het aantal vrouwelijke studenten bij de studie medicijnen, zal dit aantal ook in de toekomst sterk groeien.

Het bestuur neemt de norm van diversiteit bij de samenstelling van het bestuur ter harte. Dit heeft er in concreto toe geleid dat bij een eerdere vacature in eerste instantie alleen vrouwelijke deelnemers zijn uitgenodigd te solliciteren. Dit heeft geleid tot de benoeming van een vrouwelijk bestuurslid. Ook bij de vacature die in 2014 ontstaat, zal in eerste instantie deze procedure worden gevolgd.

Het werven van een 'jong' bestuurslid ligt iets lastiger.

Deze deelnemers zijn in de regel druk met het opstarten van de carrière als vrijgevestigde en druk met een gezinsleven met nog jonge kinderen. Het aanvaarden van een drukke bijbaan als bestuurslid ligt dan niet direct voor de hand. Desondanks gaat het bestuur van SPMS pogingen in het werk stellen om ook deze groep in het bestuur vertegenwoordigd te krijgen.

De leden van de VvA worden benoemd door de actieve leden in de ziekenhuizen. Hier heeft het bestuur van SPMS dus geen directe invloed op.

Het bestuur gaat in de komende periode concrete stappen vaststellen om te bevorderen dat de fondsorganen divers worden samengesteld. Dit wordt vastgelegd in een diversiteitsbeleid.

2.3 Pensioenen

De deelnemer bouwt jaarlijks ouderdomspensioen, wezenpensioen en partnerpensioen (als hij een partner heeft) op. De regeling kwalificeert zich daarmee als een uitkeringsregeling volgens de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De som van de jaarlijkse pensioenaanspraken, inclusief de al toegekende stijgingen en extra verhogingen, vormt het te bereiken pensioen op ingangsdatum. Naast de opbouw van pensioen kent de regeling een aantal andere voorzieningen. Het gaat daarbij met name om een premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid en een tijdelijk partnerpensioen. Verder biedt de regeling extra mogelijkheden in de vorm van diverse aanvullende verzekeringen en flexibilisering.

Inhoud van de pensioenregeling

Het in 2013 op te bouwen ouderdomspensioen bedraagt jaarlijks 977,28 euro. Het is 732,96 euro per jaar bij opting-out. Ter illustratie: een specialist die sinds 1983 aan de pensioenregeling van SPMS deelnam en in 2013 met pensioen ging, heeft een vast pensioenbedrag opgebouwd van 17.117 euro bruto per jaar. Samen met alle toeslagen komt dit bedrag in 2013, inclusief hoge conversie, uit op een bedrag van 55.900 euro bruto per jaar. Zie ook de paragraaf 'Ontwikkeling pensioen uit eigen premiebetaling' op pagina 35.

Het partnerpensioen is 70% van het ouderdomspensioen. Het wezenpensioen bedraagt 14% van het ouderdomspensioen. Bij overlijden van de deelnemer vóór de 65-jarige leeftijd van de partner berekent SPMS het partnerpensioen alsof de deelnemer de premie heeft betaald tot de pensioendatum. Ook keren we dan aanvullend een tijdelijk partnerpensioen uit tot de 65-jarige leeftijd van de partner.

De Beroepspensioenvereniging Medisch Specialisten (BPMS) is verantwoordelijk voor de inhoud van de pensioenregeling. SPMS voert de regeling in opdracht van BPMS uit. Dit is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen BPMS en SPMS.

Mutatieoverzicht deelnemers

In 2013 steeg het aantal deelnemers tot 7.965. Dat waren er 39 meer dan in 2012. Dit aantal bestond eind 2013 voor 71% uit mannen (2012: 72%) en voor 29%

uit vrouwen (2012: 28%). Het aantal gewezen deelnemers is afgenomen met 23 en was 1155 personen aan het einde van 2013. Deze groep bestond eind 2013 voor 70% uit mannen (2012: 73%) en 30% uit vrouwen (2012: 27%). Het aantal pensioengerechtigden nam in 2013 toe met 141 tot een totaal van 6.434. Van de deelnemers, die in 2013 ouderdomspensioen ontvingen, was 91% man en 9% vrouw. In 2012 keerde het fonds een nabestaandenpensioen uit aan 28 mannen (2012: 25) en 1.801 vrouwen (2012: 1.817).

Het percentage vrouwen onder de pensioengerechtigden was de afgelopen vijf jaar stabiel. Van de deelnemers die ouderdomspensioen ontvingen, was 91% man. Voor de deelnemers die nabestaandenpensioen ontvingen, was dat 2%. Binnen de groep actieve deelnemers loopt het percentage vrouwen op van 20% in 2007 naar 29% in 2013. Van de nieuwe instroom is 47% vrouw.

Mutaties per deelnemersgroep in 2013

	Deelnemers		Gewezen deelnemers		Ouderdomspensioen		Nabestaandenpensioen		Wezenpensioen	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Aantal per 01-01	7.926	7.702	1.178	1.175	4.313	4.159	1.842	1.813	138	140
Bij:	360	523	6	18	-	-	-	-	16	25
Toetredingen vanuit										
- deelnemers	-	-	137	139	180	168	8	9	-	-
- gewezen deelnemers	20	21	-	-	129	128	2	4	-	-
- pensioengerechtigden	-	-	0	1	-	-	91	106	-	-
Af:										
- naar deelnemers	-	-	-20	-21	-	-	-	-	-	-
- naar gewezen deelnemers	-137	-139	-	-	0	-1	-	-	-	-
- naar pensioengerechtigden	-180	-168	-130	-128	-	-	-	-	-	-
Overleden	-9	-11	-3	-4	-147	-140	-112	-90	-	-
Afloop rechten	-	-	-	-	-	-	-	-	-22	-27
Waardeoverdrachten	-10	-1	-13	-2	-	-	-	-	-	-
Beëindiging deelname*/afkoop	-5	-1	-	-	-2	-1	-2	-	-	-
Aantal per 31-12	7.965	7.926	1.155	1.178	4.473	4.313	1.829	1.842	132	138

* Betreft beëindiging van deelname zonder rechten.

De mutaties in 2013 per deelnemersgroep zijn in de tabel hieronder weergegeven.

Premies

SPMS draagt zorg voor de uitvoering van de pensioenregeling. Dit betekent dat SPMS de premie berekent en int. Ook verzorgt SPMS de pensioenuitkering. Het maakt daarbij niet uit of de pensioengerechtigde de pensioenrechten heeft ondergebracht bij het pensioenfonds of elders bij verzekeringsmaatschappijen. In 2013 bedroegen de premieopbrengsten voor SPMS 175,2 miljoen euro. Ten opzichte van 2012 betekent dit een toename van circa 3,7 miljoen euro.

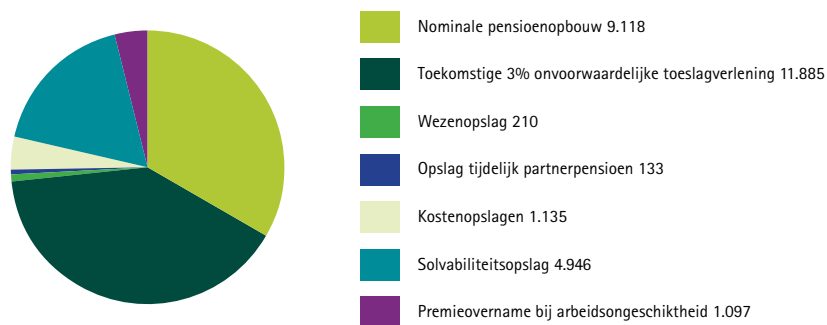
Sinds 1 januari 2007 is sprake van een doorsneepremie. Hierbij maakt SPMS bij de bepaling van de premie voor de deelnemer geen onderscheid naar leeftijd en geslacht. De pensioenpremie van een deelnemer bestaat uit de volgende bestanddelen:

- premie voor de nominale pensioenopbouw (normpensioen);
- premie voor 3% onvoorwaardelijke toeslag;
- kostenopslagen;
- solvabiliteitsopslag;
- premie voor premieovername bij arbeidsongeschiktheid;
- premie voor het wezenpensioen;
- premie voor het tijdelijk partnerpensioen.

Indien sprake is van een deelnemer met partner int het fonds ook de premie voor het nominale partnerpensioen. In de premies houdt SPMS al rekening met een reservering voor de kosten van uitvoering van de pensioenregeling.

De opbouw van de totale premie staat in de figuur op de volgende pagina bovenaan. Het jaarlijkse premiebedrag voor een deelnemer met partner van 28.524

Opbouw totale premie

euro (opting-in) en 21.439 euro (opting-out). Het jaarlijkse premiebedrag van opting-in bestaat bij een volledige pensioenopbouw uit de volgende deelbedragen:

Bij de premiebijdragen kan onderscheid worden gemaakt naar:

- feitelijke premie;
- kostendekkende premie;
- gedempte kostendekkende premie.

De feitelijke premie is de premie die SPMS bij de deelnemer in rekening brengt. De kostendekkende

premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie. De verschillen tussen de kostendekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie zijn het gevolg van verschillen in de gehanteerde rekenrente. Het FTK staat het toe om de kostendekkende premie te dempen. Het pensioenfonds heeft gekozen voor een demping op basis van een vast verondersteld rendement van 4,5%.

Premiebedragen

x € 1.000	2013	2012
Feitelijke premie	175.160	171.441
Kostendeekkende premie	242.771	239.073
Gedempte kostendeekkende premie	152.082	150.878

Premieovername

In 2013 nam SPMS van 112 deelnemers (2012: 114) de premiebetaling geheel over. Van 48 deelnemers (2012: 58) nam het fonds de premiebetaling gedeeltelijk over. De daarbij behorende premieovername bedroeg 3,0 miljoen euro in 2013 (2012: 3,6 miljoen euro).

Pensioenrechten en voorziening Pensioenverplichtingen

De pensioenaanspraken van de belanghebbenden bestaan uit de volgende onderdelen:

- het normpensioen inclusief de aanpassingen op grond van (standaard)winstdeling, toegekende en toekomstige welvaartsvastheidsbescherming en toegekende extra verhogingen, waarbij een indexatie van 3% onvoorwaardelijk is;
- interimpensioenen uit stortingen van pensioengelden door ziekenfondsen in het tijdvak voorafgaand aan de feitelijke oprichting van het pensioenfonds (1968-1972) inclusief toegekende en toekomstige welvaartsvastheidsbescherming;
- pensioenen uit backservice (zie begrippenlijst) over praktijkjaren voor 1968, inclusief toegekende en toekomstige welvaartsvastheidsbescherming.

Deze pensioenaanspraken omvatten zowel de pensioenrechten vanuit ouderdomspensioenen als de pensioenrechten vanuit partnerpensioenen. SPMS heeft volgens voorschrift een voorziening pensioenverplichtingen gevormd om de toegezegde pensioenaanspraken van zowel huidige als toekomstige pensioengerechtigden te kunnen nakomen. Het belegd vermogen moet toereikend zijn om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. De certificerend actuaaris toetste eind 2013 de toereikendheid van dit vermogen aan de eind 2013 gefinancierde pensioenaanspraken. Hierbij ging hij uit van de pensioenregeling die van kracht was en van de gehanteerde actuariële grondslagen.

De voorziening pensioenverplichtingen bestaat uit de volgende componenten:

- normpensioenen (inclusief gerealiseerde welvaartsvastheidsbescherming, extra verhogingen en 3% toekomstige verhogingen);
- pensioenen uit de interimperiode;
- backservicepensioenen;
- premieovername arbeidsongeschiktheid;
- pensioenaanvulling vanuit de risicoregeling;
- tijdelijk partnerpensioenen.

Voorziening pensioenverplichtingen (x € 1 miljoen)

	2013	2012	2011	2010	2009
Normpensioenen (inclusief toeslagen)	5.811	5.999	5.529	4.728	3.941
Pensioenen uit interimperiode	142	159	157	165	155
Backservicepensioenen	34	41	43	46	44
Premieovername bij AO pensioenaanvulling	19	19	17	17	18
Risicoregeling en tijdelijk partnerpensioen	43	47	46	43	41
Totaal	6.049	6.265	5.792	4.999	4.199

Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen gaat SPMS uit van door het bestuur vastgestelde grondslagen. Hierbij houdt het fonds rekening met de voorzienbare trend in overlevings-

kansen. Eind 2012 ging SPMS bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen over op de nieuwste AG-prognosetafels 2012-2062. Hiermee wordt naar verwachting voldoende rekening gehouden

met de verwachte sterftetrend. Vanaf 31 december 2011 wordt jaarlijks 0,5% van de ultimo voorziening pensioenverplichtingen gereserveerd ten behoeve van de voorziening langlevensrisico. Deze valt vrij in het jaar dat aanpassing van de prognosetafels plaatsvindt. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de effecten van de toename van de levensverwachtingen. Door de vorming van deze voorziening langlevensrisico houdt SPMS rekening met mogelijke toekomstige

verbeteringen van de overlevingskansen ten opzichte van de ingecalculerde sterftetrend.

In 2012 is de voorziening vrijgevallen ter financiering van de verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen door de gewijzigde sterftegrondslagen. Per 31 december 2013 is opnieuw 0,5% van de ultimo voorziening pensioenverplichtingen gereserveerd hiervoor.

Voorziening langlevensrisico (x € 1 miljoen)

	2013	2012	2011	2010	2009
Langlevensrisico	30	0	29	0	271

De pensioenregeling van SPMS is bijzonder ten opzichte van de markt door de jaarlijkse onvoorwaardelijke toeslag van 3%. Slechts enkele pensioenregelingen kennen nog een (vaste) onvoorwaardelijke toeslag. De onvoorwaardelijke toeslag maakt inherent een fors onderdeel uit van de voorziening en dus ook van de dekkingsgraad. Zonder de onvoorwaardelijke toeslag zou de dekkingsgraad van SPMS 191% bedragen eind 2013.

financiële positie van het fonds kan SPMS een verhoging groter dan 3% van de pensioenrechten en -aanspraken toekennen. Dat gebeurt dan in aanvulling op de wijziging van de aanpassingscoëfficiënt.

Pensioenverhogingen over een jaar vinden telkens per 1 januari van het volgende jaar plaats.

De pensioenregeling kent sinds 1 juli 2007 een onvoorwaardelijke jaarlijkse procentuele verhoging van 3%. Eind 2013 besloot SPMS om de pensioenen per 1 januari 2014 met 3% te verhogen volgens deze toezegging. Vanwege de financiële positie van het pensioenfonds ging SPMS per 1 januari 2014 niet over tot de toekenning van een verhoging groter dan 3%.

Ontwikkeling pensioenen uit premiebetaling

Ons pensioenfonds heeft de ambitie welvaartsvaste pensioenen uit te keren. SPMS realiseert deze welvaartsvastheid als de pensioenrechten en -aanspraken gemiddeld genomen de loonontwikkeling volgen. Daartoe stelt het bestuur jaarlijks een aanpassingscoëfficiënt voor het normpensioen vast. Uitgangspunt bij de bepaling van de aanpassingscoëfficiënt is de index van cao-lonen van ambtenaren, zoals het CBS die jaarlijks vaststelt. Afhankelijk van de

De tabel hieronder geeft de ontwikkeling van het normpensioen weer vanuit de wijzigingen van de aanpassingscoëfficiënt en de toegekende extra verhogingen per 1 januari.

Ontwikkeling pensioen uit eigen premiebetaling per 1 januari (in %)

	2014	2013	2012	2011	2010
Wijziging aanpassingscoëfficiënt	0,000	1,387	0,231	1,803	2,655
Extra verhoging	3,000	1,613	2,769	1,197	0,345
Totale verhoging	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000

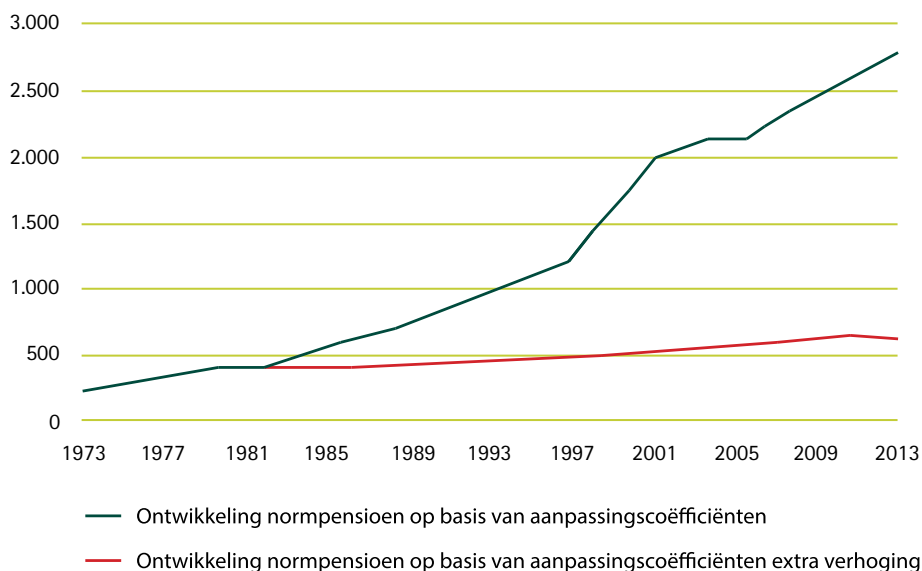
Bij het in werking treden van de pensioenregeling op 1 januari 1973 stelde SPMS de aanpassingscoëfficiënt vast op 1,000. Door de jaarlijkse wijziging van de aanpassingscoëfficiënt steeg deze factor tot 2,8051 per

1 januari 2014. Dit betekent dat een normpensioen van 228,71 euro dat een deelnemer op 1 januari 1973 inkocht, inmiddels is gegroeid tot een bedrag van 641,55 euro. Als rekening wordt gehouden met de

toegekende extra verhogingen, steeg het ingekochte bedrag van 228,71 euro in de periode van 1973 tot en met 1 januari 2014 met een factor 12,4348 tot een totaalbedrag van 2.843,96 euro.

Onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van een in 1973 ingekocht normpensioen van 228,71 euro in de periode 1 januari 1973 tot 1 januari 2014.

Ontwikkeling normpensioen SPMS

ONTWIKKELING VAN BACKSERVICEPENSIOENEN

SPMS verhoogde per 1 januari 2014 ook de backservicepensioenen uit de periode voor 1 januari 1968 met 3%.

Ontwikkeling van het backservicepensioen per 1 januari (in %)

	2014	2013	2012	2011	2010
Wijziging aanpassingscoëfficiënt	0,000	1,387	0,231	1,803	2,655
Extra verhoging	3,000	1,613	2,769	1,197	0,345
Totale verhoging	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000

Standaardwinstdeling

Bij de bepaling van de premies en de voorziening pensioenverplichtingen gaat SPMS uit van actuariële veronderstellingen over sterfte, rente en administratie en excassokosten. Als de werkelijkheid afwijkt van de gehanteerde veronderstellingen, is er sprake van positieve of negatieve resultaten voor het pensioenfonds. Eventuele positieve resultaten op het verzekerde nominale normpensioen gaan via een winstdelingsregeling naar de normpensioenen van deelnemers, gewezen deelnemers, ex-partners met zelfstandig recht

op ouderdomspensioen en pensioengerechtigden. De winstdeling over de bij het pensioenfonds verzekerde pensioenen wordt standaardwinstdeling genoemd. Vanwege de financiële positie van het fonds op 30 september 2013 besloot het bestuur over 2014 geen standaardwinstdeling toe te kennen. Deze winstdeling is door het bestuur over 2013 vastgesteld op nul.

2.4 Beleggingen

2.4.1 MACRO-ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

De staartrisiko's die de financiële markten overheersten gedurende 2012, in het bijzonder de Europese schulden crisis, bleven grotendeels uit in 2013. Hoewel de crisis in Cyprus in het begin van het jaar tot een toename van spanning leidde, bleek dit slechts van korte duur. De interventie van de ECB ter ondersteuning van perifere markten heeft tijdelijk het risico voor een meer fundamentele verslechtering afgezwakt. Een meer duurzame oplossing voor de crisis moet nog worden gevonden.

Het wereldwijde macro-economische beeld is niet sterk veranderd gedurende de eerste helft van het jaar. Er was sprake van een gematigde wereldwijde economische groei, in lijn met de onderliggende trend. Er trad een lichte vertraging op in de eerste helft van het jaar en een lichte versnelling van de economische groei tegen het einde van het jaar. De schommelingen bleven beperkt, vooral in het licht van de meer dramatische verschuivingen die in 2008-2010 werden waargenomen. De wereldwijde macro-economische achtergrond raakte in een stroomversnelling in de tweede helft van het jaar, waarna deze in het vierde kwartaal stabiliseerde. Wereldwijde economische groei blijft onder de langetermijntrend, maar is recentelijk boven verwachting toegenomen. Op regionaal niveau viel waar te nemen dat de eurozone uit de recessie klom en dat het Verenigd Koninkrijk een bijzonder sterk herstel vertoonde. Binnen de eurozone vertoonden met name de perifere landen, zoals Italië en Spanje, een sterke mate van opwaarts momentum. De economische bedrijvigheid in de VS hield stand, ondanks enige bezorgdheid over de korte shutdown van de regering en discussies omtrent het schuldenplafond. De Japanse economie bleef robuust na een sterke opleving aan het einde van 2012.

Wereldwijde inflatie was min of meer stabiel. De inflatie in de eurozone kwam onder de 2%-doelstelling van de ECB uit. Deze langzame maar stabiele groeiomgeving helpt bij het verklaren van enkele van de belangrijkste marktthema's gedurende het jaar,

zoals de zwakte in grondstoffenprijzen en die van opkomende aandelenmarkten ten opzichte van ontwikkelde aandelenmarkten.

Gedurende 2013 bleek het verruimende monetaire beleid de meest bepalende factor voor de waargenomen prijsstijgingen van beleggingen. Speculaties rond de timing van tapering in de VS domineerden het nieuws. De ontwikkelingen culmineerden uiteindelijk in de beslissing van de Federal Reserve, tijdens haar laatste vergadering van het jaar in december, om het tempo van het aankopen van obligaties te verlagen. In het kader van de verbeterde werkgelegenheid was de beslissing gerechtvaardigd. Gedurende het jaar werd ook de volledige omvang van de beleidsveroepeeling in Japan duidelijker en geloofwaardiger. In het Verenigd Koninkrijk werd door de nieuwe gouverneur van de Bank of England, Mark Carney, een formeel vooruitkijkend kader geïmplementeerd om meer duidelijkheid te verschaffen over het beleid, waarbij de rente en de verkoop van beleggingen werden gekoppeld aan de werkloosheid. Als reactie op lagere inflatie heeft de ECB tegen het einde van het jaar haar rente verlaagd.

We beschouwen de versnelling van de economische groei als duurzaam, maar verwachten niet dat het zich zal ontwikkelen tot een breed, cyclisch herstel in alle regio's. Wij verwachten dat de Amerikaanse en Japanse groei robuuster zal blijken dan die in Europa. Opkomende economieën zijn de uitzondering als gevolg van afzwakkende groeivoorzichten in belangrijke landen zoals Brazilië en China, alsook specifieke problemen in de regio. Politieke uitdagingen in landen als Turkije en Thailand eisten ook hun tol in de regio.

2.4.2 ONTWIKKELING FINANCIËLE MARKTEN

Ruim monetair beleid en groeiend economisch momentum in ontwikkelde landen ondersteunen het aanhouden van risicovolle beleggingen in zowel aandelen als vastrentende waarden. De bedrijfswinsten waren robuust in de VS en Japan, terwijl de relatieve stabiliteit in de perifere landen van Europa de prijsniveaus ondersteunt. Rendementen op aandelen en obligatierentes stegen in ontwikkelde landen vanwege

verbeterde macro-economische omstandigheden. De rente in de perifere landen daalde echter aanzienlijk omdat het vertrouwen van beleggers toenam door een grotere stabiliteit.

Het lage niveau van de rentetarieven van de centrale banken wereldwijd hield de obligatierentes op historisch lage niveaus. Dit heeft voor verdere ondersteuning gezorgd van de verschuiving naar hoger renderende vastrentende beleggingen en in zekere mate ook aandelen. Met een rendement van meer dan 50% in lokale valutatermen behoorden de Japanse aandelen tot de best renderende aandelen in 2013. De markt profiteerde van de maatregelen van de nieuwe Japanse regering om de economie op gang te krijgen. De aandelenmarkt in de VS liet eveneens een sterk rendement van 32% in lokale valutatermen zien. De markt profiteerde van de groeiende Amerikaanse economie, soepel monetair beleid en verbetering van de bedrijfswinsten. Aandelen in de eurozone stegen gemiddeld met 25%, met in de tweede helft van het jaar een sterkere stijging dan in iedere andere regio, gesteund door een sterk momentum in de perifere landen. Aandelen uit opkomende markten hadden een meer wisselvallig jaar, met een stijging van slechts 3% in lokale valuta en een verlies in eurotermen.

Vanaf historisch lage waarden is de rente voor ontwikkelde landen gestegen in reactie op de aankondiging van de afbouw van het aankopen van obligaties in de VS. In de eurozone steeg de rente op Duitse tienjarige staatsobligaties van 1,3% naar 1,9%. Dit is vanuit historisch perspectief nog steeds laag te noemen. In perifere landen, zoals Ierland en Spanje, daalden obligatierentes vanaf hun hoge niveaus door verbeterde economische omstandigheden en aanhoudende steun vanuit de ECB.

De langzame maar stabiele economische groei helpt bij het verklaren van de belangrijkste marktthema's gedurende het jaar, zoals de zwakke grondstoffenprijzen en de zwakte van aandelen in opkomende markten ten opzichte van ontwikkelde markten. Als gevolg van de aanstaande tapering in de VS daalde de goudprijs, tezamen met andere edelmetalen, met 30%. Onedele metalen en landbouw hadden ook een moeilijk jaar vanwege de economische vertraging in de

opkomende markten. Aardgas en WTI-olie (West Texas Intermediate) stegen wel in prijs, maar vormden hiermee de uitzondering in een algeheel dalende grondstoffensector met een negatief rendement van 10%.

Bedrijfsobligaties, investment grade en high yield in het bijzonder, profiteerden sterk van het hernieuwde vertrouwen onder beleggers en de behoefte aan rendement. Europees high yield rapporteerde over 2013 een rendement van 10%, waarbij spreads daalden met 160 basispunten tot het laagste niveau sinds de wereldwijde financiële crisis. Emerging market debt (hard currency) daarentegen daalde met 5% door de stijgende Amerikaanse rente en de bezorgdheid van investeerders over tekorten op de lopende rekening in landen zoals Brazilië en Zuid-Afrika.

In de ontwikkelde landen daalde de yen met meer dan 20% ten opzichte van de Amerikaanse dollar als gevolg van de monetaire verruiming door de Japanse centrale bank. Echter, ten opzichte van de euro daalde de dollar daarentegen op haar beurt met 4,5% vanwege de verbeterde economische dynamiek in de eurozone en de terughoudendheid van de ECB voor verdere monetaire versoepeling. Valuta's van opkomende markten daalden in reactie op de stijgende Amerikaanse rente en bezorgdheid over tekorten op de lopende rekening. Ter illustratie, de Zuid-Afrikaanse rand daalde met meer dan 20% en de Braziliaanse real met 15% ten opzichte van de dollar.

2.4.3 BELEGGINGSBELEID EN BELEGGINGS-RESULTATEN

Het rendement van de portefeuille is in 2013 sterk beïnvloed door een stijgende rente als gevolg van de aankondiging van de Fed om het opkopen van staatsobligaties (tapering) af te bouwen. Hierdoor is het rendement op vastrentende waarden uitgekomen op -5,4%. Daarnaast heeft de rentehedge door de stijgende rente ook een negatief rendement van -4,1% behaald. Daartegenover stonden wel goede rendementen op aandelen (17%) en hedgefondsen (alpha-mandaat, 8,5%) en een beperkt rendement (0,19%) op vastgoed. Het totale rendement van de

portefeuille is echter uitgekomen op 1,8%. Relatief scoorde het fonds een outperformance ten opzichte van de benchmark van 0,6%.

Rendement per beleggingscategorie afgezet tegen de eigen benchmark

(in %)	SPMS	benchmark	verschil	
Aandelen	17,0	16,0	1,0	
Vastrentende waarden	-5,4	-5,9	0,5	
Vastgoed	0,2	6,1	-5,9	
- beursgenoteerd		4,4	2,7	1,6
- holistisch mandaat*		-1,2	6,5	-7,7
Alpha-mandaat	8,5	3,7	4,8	
Inflation linked bonds	-7,8	-7,7	-0,1	
Totaal	5,9	5,3	0,6	
Renteswaps	-4,1	-4,1**	0	
Totaal generaal	1,8	1,2	0,6	

* Sinds 1 juli 2013 maakt SPMS gebruik van een holistisch vastgoedmandaat dat uitgevoerd wordt door Aviva. Hierbij is er ruimte om gebruik te maken van beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd vastgoed in één mandaat.

** Op deze beleggingscategorie is geen benchmark van toepassing.

De basis voor de vermogensverdeling is een ALM-studie. De laatste ALM-studie is uitgevoerd in 2012. In 2014 staat een nieuwe ALM-studie gepland. Ieder jaar wordt de vermogensverdeling vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen. In de verdeling voor 2013 zijn geen grote wijzigingen aangebracht ten opzichte van de verdeling van 2012. Het belang in grondstoffen is teruggebracht naar 0%. Verder is er vastgelegd dat de vastgoedportefeuille voor minimaal 30% uit beursgenoteerd vastgoed moet bestaan. Aan het eind van 2013 is het rentehedgepercentage verlaagd van 77% naar 70%.

Het afdekken van de rente heeft 4,1% rendement gekost in 2013. Hier stond echter een forse daling van de verplichtingen tegenover. In totaal steeg de dekkingsgraad met vijf punten naar 117%. In 2012 was er een stijging van de dekkingsgraad met zes punten van 106% naar 112% bij een rendement van ruim 16%. Omdat de rente dat jaar daalde, was er een positieve bijdrage van de rentehedge. De rentehedge zorgt ervoor dat de renteschommelingen minder effect hebben op de dekkingsgraad en dat is precies wat er in 2012 en 2013 gebeurde.

Vastrentende waarden

Door de stijgende rente in 2013 lieten vastrentende waarden een negatief rendement zien van -5,4%. De benchmark daalde nog harder, namelijk -5,9%, waardoor er relatief een outperformance is behaald van 0,5%. Bedrijfsobligaties in Europa deden het een stuk beter (4,7%) dan bedrijfsobligaties in de VS (-4,4%). De slechtst presterende categorie binnen de vastrentende waarden in de portefeuille waren dit jaar obligaties van opkomende markten (-12,5%). Dit kwam voornamelijk door een sterk oplopende rente en een minder dan verwachte economische groei.

Aandelen

Aandelen behaalden van alle categorieën wederom het hoogste rendement. Japan was met een rendement van ruim 50% de best presterende regio. In euro's bleef daar 22% van over. Overigens wordt het valutarisico op de yen door SPMS voor 100% afgedekt. De VS behaalde een rendement van 28,5% en Europa 27,2%. De opkomende markten hadden last van de stijging van de rente in de VS en afzwakkende economische groei. Hierdoor werd hier slechts een rendement behaald van -5%.

Vastgoed

Vanaf 1 juli 2013 heeft SPMS een holistische vastgoedbenadering. Dit mandaat wordt beheerd door Aviva. Bij deze holistische benadering mag gekozen worden tussen beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd vastgoed. Op deze manier kan er snel op ontwikkelingen ingesprongen worden en kan er geprofiteerd worden van bepaalde waarderingsverschillen in de markten. SPMS heeft vanwege liquiditeitsredenen een minimum van 30% gesteld aan beursgenoteerd vastgoed. Een deel van het beursgenoteerde vastgoed wordt gemanaged door Cohen & Steers.

In 2013 waren de verschillen tussen beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd vastgoed in de diverse regio's vrij groot. Beursgenoteerd vastgoed in Europa liet een mooi rendement zien van 11,2%, terwijl in de VS slechts een rendement van 1,7% behaald werd. Relatief werd een outperformance behaald van 1,6%.

De holistische portefeuille wordt geleidelijk opgebouwd en uitgebreid. Het grootste deel van de portefeuille bestond in 2013 nog uit niet-beursgenoteerd vastgoed. Deze portefeuille heeft een negatief rendement van 1,2% behaald, terwijl hier sprake is van een benchmarkrendement van gemiddeld 6,5% over een periode van vijf jaar.

Alpha-mandaat

Het alpha-mandaat is een verzameling hedgefondsen met diverse strategieën. In 2013 is de structuur van het mandaat aangepast en is een aantal fondsen verkocht en vervangen door nieuwe managers en is het aantal fondsen verlaagd van negen naar vier. Deze herstructurering is in 2013 nog niet helemaal afgerond, maar de grote beweging is gemaakt. Met een rendement van 8,5% heeft deze categorie het wederom goed gedaan. Alle managers hebben een positief rendement behaald, maar tussen de managers zitten wel grote verschillen. De beste manager haalde een rendement van 14,9% en de minst presterende manager een rendement van 1,2%. Deze categorie heeft als doelstelling een positief rendement en in mindere periodes een goed rendement. In 2013 werkte dit weer goed.

Commodities

In 2013 is er geen investering geweest in grondstoffen. Eind 2012 is besloten om het belang vooralsnog op 0% te houden, mede vanwege de mindere vooruitzichten voor deze categorie.

Private equity

Private equity heeft een strategisch gewicht van 0%. SPMS bouwt deze categorie af en bezit nog een klein belang in één fonds. Dit fonds heeft nog belangen in twee ondernemingen. Vorig jaar was de verwachting dat deze belangen eind 2013, begin 2014 verkocht zouden kunnen worden. Deze verwachting is niet uitgekomen, vandaar wederom een verlenging met één jaar.

Securities lending

In 2013 heeft SPMS geen aandelen of obligaties uitgeleend.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

SPMS heeft een helder en transparant MVB-beleid, dat periodiek wordt getoetst aan de wensen en eisen van het pensioenfonds en haar deelnemers. Indien nodig worden er aanpassingen doorgevoerd.

In de media is er steeds vaker aandacht voor het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid (MVB) van pensioenfondsen, dus ook voor dat van SPMS. Onderwerpen die in 2013 in het nieuws kwamen, waren onder andere het uitsluiten van Israëliische banken die joodse nederzettingen op de Westbank financieren en palmoliebeleggingen vanwege de effecten op het milieu en op sociaal gebied.

Door het beleid verder aan te scherpen, heeft SPMS in 2013 een forse verbetering laten zien in de positie van de VBDO-benchmarkstudie voor pensioenfondsen. In 2013 is plaats 17 bereikt, terwijl dit in 2012 nog positie 34 was.

Eind 2012 heeft het bestuur besloten om naast producenten van cluster munitie ook producenten van tabak uit te sluiten, zowel voor aandelen als vastrentende waarden. Dit is begin 2013 ook daadwerkelijk geïmplementeerd in de portefeuille. Daarnaast heeft SPMS het MVB-beleid definitief vastgesteld, schriftelijk

vastgelegd en vervolgens gepubliceerd (www.SPMS.nl). Het MVB-beleid van SPMS richt zich op het zoeken van de dialoog met ondernemingen waarin wordt belegd (aandelen en bedrijfsobligaties) en de uitvoering van een actief stembeleid. SPMS heeft dit jaar actief overwogen het uitsluiten van beleggingen in cluster-munitie uit te breiden naar controversiële wapens, maar heeft vooralsnog besloten dit niet te doen.

Verder heeft SPMS binnen het beleggingsbeleid specifiek aandacht voor de volksgezondheid. Wereldwijd hebben 1,4 miljard mensen overgewicht en zijn 842 miljoen mensen ondervoed, waardoor systeemrisico's ontstaan als toenemende kosten (vanwege productieverlies en de toename van chronische ziektes). Bovendien staat gezonde voeding momenteel erg in de belangstelling, waardoor veranderingen in wet- en regelgeving niet ondenkbaar zijn en sommige bedrijven reputatierisico kunnen lopen. Dit alles kan gevolgen hebben voor de aandeelhouderswaarde van een onderneming.

Ook is in 2013 actief de dialoog gezocht met bedrijven uit de financiële sector, vanwege een reeks schandalen en de daaropvolgende boetes die van invloed waren op de kredietwaardigheid. Er is aangedrongen op het nemen van bestuurlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van bedrijfsethiek, zeker gezien de reputatie van de sector als geheel. Het is voorgekomen dat hier gehoor aan is gegeven door een commissie integriteit op bestuursniveau in te stellen. Deze commissie controleert initiatieven op het gebied van de bedrijfs-cultuur en -ethiek en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

In 2013 sprak SPMS wat de aandelenportefeuille betreft via F&C 518 ondernemingen in 40 landen aan op MVO. Dit leverde 250 resultaten op. Binnen de bedrijfsobligatieportefeuille zijn 140 ondernemingen in 24 landen aangesproken, wat tot 85 resultaten leidde. Daarnaast is er namens SPMS 3360 keer gestemd bij 250 ondernemingen. In 414 gevallen stemde SPMS tegen of onthield SPMS zich van stemming, waarna SPMS aan de betreffende bedrijven een toelichting stuurde. Bij dit beleid wordt SPMS ondersteund door F&C.

In 2014 zal SPMS bekijken op welke wijze vervolgstappen gezet kunnen worden binnen het MVB-beleid. Te denken valt aan het actief meten van risico's op het gebied van milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur.

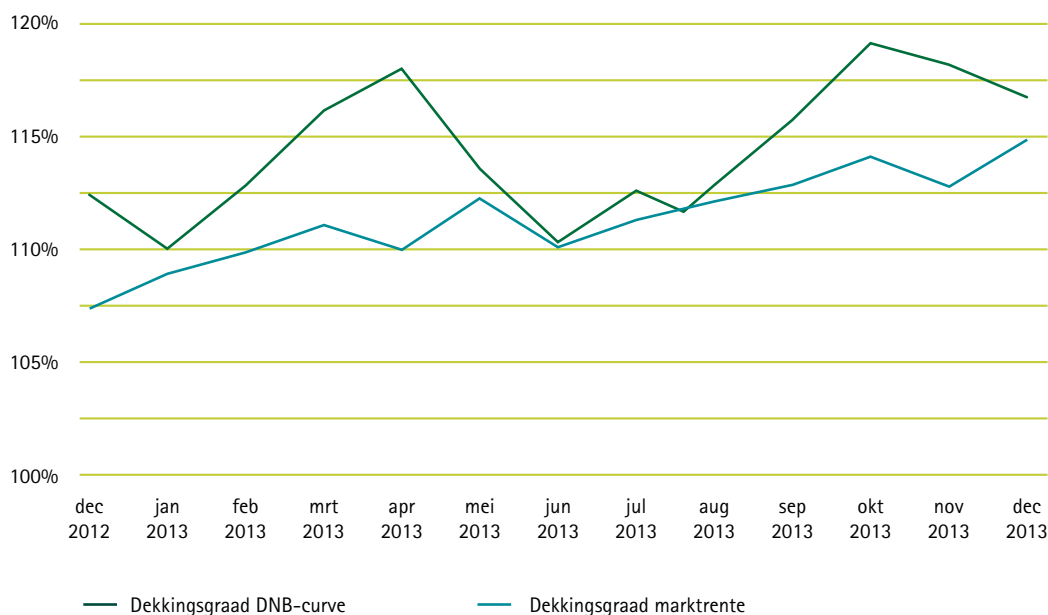
Rente en valuta

In 2013 steeg de marktrente. Hierdoor was er sprake van een negatief rendement op de obligatieportefeuilles, maar ook van een daling van de verplichtingen bij SPMS. In de grafiek op de pagina hiernaast wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad getoond van SPMS in 2013. Op marktwaarde is er sprake van een gelijkmatige stijging van de dekkingsgraad. Op basis van de door DNB voorgeschreven techniek zien we forse fluctuaties in de dekkingsgraad. Dit wordt veroorzaakt door de middeling van de rente over drie maanden, die gebruikt wordt voor het disconteren van de verplichtingen. Bij een stijgende rente dalen de beleggingen in waarde op basis van marktwaarde, terwijl de verplichtingen door de middeling over drie maanden minder hard dalen.

Voor SPMS is een dalende rente nadelig voor de dekkingsgraad. Dat wordt veroorzaakt doordat de rentegevoeligheid (duration) van de bezittingen en de verplichtingen niet gelijk is. Als de rente daalt, dan stijgen de pensioenverplichtingen. De waarde van de obligaties neemt dan ook toe, maar deze stijging is minder groot dan de toename van de verplichtingen. Er is met andere woorden sprake van een 'duration mismatch' tussen bezittingen en verplichtingen. Deze duration mismatch zorgt ervoor dat de dekkingsgraad van SPMS afneemt als de rente daalt. Als de rente daalt volgens de voorgeschreven schok in het FTK-model (FTK staat voor het Financieel Toetsingskader, zie begrippenlijst), dan daalt de dekkingsgraad van SPMS met ongeveer negen procentpunten indien SPMS het renterisico niet afdekt.

Om de gevoeligheid voor rentewijzigingen te beperken, dekt het bestuur van SPMS een deel van het renterisico af via renteswaps. Begin 2013 bedroeg het afdekkingspercentage 77% van de verplichtingen, eind 2013 is dit percentage verlaagd naar 70%.

De ontwikkeling van de dekingsgraad in 2013

Bij een afdekkingspercentage van 77% van de verplichtingen daalt de dekingsgraad nog steeds bij een dalende rente. Het bestuur van SPMS dekt tactisch gezien bewust niet het hele renterisico af. Dit wordt mede ingegeven door de huidige lage rente en de marktomstandigheden. Een andere reden is dat dit in tijden van bijvoorbeeld hogere inflatie en bijbehorende loonontwikkeling beter aansluit bij de ambitie om ook de loonontwikkeling boven de 3% mee te nemen bij de toeslagverlening. Het percentage van de afdekking wordt zodanig vastgesteld dat er geen heel grote schommelingen in de dekingsgraad ontstaan door rentewijzigingen. Als de rente daalt volgens de voorgeschreven schok in het FTK-model, dan neemt de dekingsgraad van SPMS na afdekking met ongeveer drie procentpunten af. SPMS behaalde in 2013 een negatief resultaat op de rentehedge van 4,1%. Naast de duration mismatch heeft SPMS ook te maken met een andere vorm van renterisico. Doordat SPMS belegt in Amerikaanse obligaties is het fonds ook gevoelig voor renteversillen tussen de Verenigde Staten en de eurozone. Het bestuur van SPMS dekt strategisch 100% van het verschil ('spread') tussen de Amerikaanse en Europese rentecurve af. Dit doet het bestuur om zich te beschermen tegen toename van de spread tussen de Amerikaanse en Europese lange rente.

Het resultaat op de rentespreadhedge (zie voor hedging de begrippenlijst) was in het boekjaar ruim 0,3% positief.

Naast het strategisch afdekken van het renterisico dekt het bestuur van SPMS de valutarisico's van het Britse pond, de Amerikaanse dollar en de Japanse yen (gedeeltelijk) af. De dollar is voor 70% afgedekt en zowel de Japanse yen als het Britse pond zijn voor 100% afgedekt. De valuta-afdekking verhoogde het rendement van SPMS in 2013 met 1,7 procentpunt.

2.5 Financieel verslag

Financiële positie en ontwikkelingen (x € 1.000)

	pensioen- vermogen	pensioen- verplichtingen	dekkingsgraad %
Stand per 1 januari 2013	7.040.301	6.264.979	112,4
Premiebijdragen*	175.160	196.783	-0,7
Uitkeringen	-196.466	-196.466	0,4
Wijziging marktrente	-	-198.981	3,7
Beleggingsopbrengst/benodigde interest	92.594	23.872	1,0
Wijziging overlevingstafel	-	30.246	-0,5
Overige**	-12.170	-40.971	0,5
Stand per 31 december 2013	7.099.419	6.079.462	116,8

* In de kolom pensioenvermogen wordt de brutopremie verantwoord. SPMS heeft deze premie gecorrigeerd voor de kostenopslagen in de kolom pensioenverplichtingen.

** Onder pensioenverplichtingen 'Overige' zijn onder andere de vrijgevallen excassokosten over de uitkeringen opgenomen.

De dekkingsgraad (zie begrippenlijst) van het pensioenfonds is een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De dekkingsgraad steeg van 112,4% aan het einde van 2012 naar 116,8% eind 2013.

De belangrijkste oorzaak van de stijging van de dekkingsgraad is de daling van de voorziening pensioenverplichtingen. Door de stijging van de rente eind 2013 ten opzichte van de rente eind 2012 is de voorziening pensioenverplichtingen gedaald en dit had een positief effect op de dekkingsgraad van 3,7 procentpunten. De ontwikkeling van de financiële markten in 2013 heeft geleid tot een positief effect op de dekkingsgraad van 1,1 procentpunten.

Om rekening te houden met de toekomstige verbeteringen van de overlevingskansen, heeft SPMS per 31 december 2013 een voorziening langlevensrisico gevormd ter grootte van 0,5 procentpunt van de ultimo VPV 2013. Deze geeft 0,5 procentpunt negatief effect op de dekkingsgraad.

Eind 2013 bedroeg de gemiddelde marktrente voor SPMS 2,77 procent (2012: 2,44 procent). Dit percentage is zodanig vastgesteld dat de voorziening pensioenverplichtingen op basis van deze vaste rente gelijk is aan de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de rentetermijnstructuur. De dekkingsgraad aan het eind van het jaar (op basis van de jaarrekening) ontwikkelde zich de afgelopen jaren als volgt:

Dekkingsgraad

	2013	2012	2011	2010	2009
Dekkingsgraad einde jaar (in %)	116,8	112,4	105,2	111,5	110,4

Uitkomst van de solvabiliteitstoets

Per 31 december 2013 bedroeg de dekkingsgraad 116,8%. De vereiste dekkingsgraad die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften van de Wet verplichte

beroepspensioenregeling (Wvb), bedraagt 120%. Er is daarom eind 2013 sprake van een ontoereikende solvabiliteit (reservetekort).

2.6 Actuariële verslag

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten ziet er als volgt uit:

x € 1.000

	2013	2012
Resultaat op kosten		
Vrijval uit premie voor dekking kosten	5.057	4.950
Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten	4.969	4.821
Pensioenuitvoeringskosten	<u>-6.413</u>	<u>-6.843</u>
	3.613	2.928
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten	92.595	957.178
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-23.872	-91.977
Indexering en overige toeslagen	2.130	2.126
Wijziging marktrente	<u>198.981</u>	<u>-385.064</u>
	269.834	482.263
Overig resultaat		
Resultaat op waardeoverdrachten (saldo overdracht van rechten)	-1.378	1.604
Technisch resultaat/kanssystemen	29.492	21.202
Wijziging overlevingstafels/voorziening langlevensrisico	-30.246	-8.091
Resultaat op premie	<u>-26.680</u>	<u>-26.044</u>
	<u>-28.812</u>	<u>-11.329</u>
Totaal saldo van baten en lasten	244.635	473.862

Wijziging overlevingstafels / voorziening langlevensrisico (x € 1.000)

	2013	2012
Overgang prognosetafel	0	-36.908
Dotatie voorziening langlevensrisico	30.246	-33.256
Vrijval voorziening langlevensrisico	<u>0</u>	<u>62.073</u>
	30.246	-8.091

Resultaat op premie (x € 1.000)

	2013	2012
Premiebijdragen na aftrek kostenopslagen en solvabiliteitsopslag	170.103	166.492
Actuariële benodigde premie voor pensioenopbouw	<u>-196.783</u>	<u>-192.536</u>
	-26.680	-26.044

De feitelijke premie bedraagt 175,2 miljoen euro. Dit is de premie die SPMS bij de deelnemer in rekening brengt. Het resultaat op premie wordt bepaald als het verschil tussen de feitelijke premie na aftrek van de opslag voor administratiekosten ad 5,1 miljoen euro en de actuariële benodigde premie (op basis van RTS ultimo 2012). De kostendekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie. De verschillen tussen de kostendekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie zijn het gevolg van verschillen in gehanteerde rekenrente. In het FTK is het toegestaan om de kostendekkende premie te dempen (premië-demping is een methode om fluctuaties bij de vaststelling van de premie te voorkomen). Het pensioenfonds heeft gekozen voor een demping op basis van een vast verondersteld rendement van 4,5%. De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie (zie paragraaf 3.6.1 in de jaarrekening).

SPMS kan de indexering volledig financieren vanuit de voorziening voor toekomstige welvaartsvastheidsbescherming. Deze maakt deel uit van de voorziening pensioenverplichtingen. Het positieve resultaat op indexering en overige toeslagen (2,1 miljoen euro) ontstond doordat de toegekende verhoging op de backservice-aanspraken (backservicepensioen, zie begrippenlijst) over 2013 lager was dan de in de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen 7%.

2.7 Risicomanagement

2.7.1 RISICOBELID

Het beleid voor risicomanagement heeft het bestuur opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van het fonds. In het document 'Risicomanagement bij SPMS' staan de belangrijkste risico's voor SPMS, de beheersing van deze risico's en de nettorisico's die overblijven. Daarnaast is met inachtneming van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (artikel 43 en 138) eind 2013 gestart met het opstellen van een 'risk control framework' (RCF) ter beheersing van de uitbesteding. Het RCF maakt de risicobeheersing van de uitbesteding tot een meer

systematisch proces, waarbij het bestuur van SPMS (met ondersteuning van het bestuursbureau) doelstellingen vaststelt, risico's in kaart brengt, maatregelen neemt en resultaten controleert inzake de uitbesteding.

De risico's heeft SPMS toebedeeld aan de verschillende bestuurscommissies. Op een regelmatige basis komen in de betreffende commissie de risico's die aan de commissie zijn toebedeeld, aan de orde. Wanneer de inschatting van het risico wijzigt, wordt het risicomonitoringsdocument aangepast en in het bestuur besproken.

De belangrijkste risico's voor SPMS zijn:

1. beleggingsrisico's
2. verzekeringstechnische risico's
3. operationele risico's
4. systeemrisico.

In het vervolg van deze paragraaf worden deze risico's toegelicht.

2.7.2 BELEGGINGSRISICO'S

SPMS loopt bewust beleggingsrisico's met als doel hogere opbrengsten te realiseren. Deze opbrengsten kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden voor de (extra) toeslagverlening. De belangrijkste beleggingsrisico's zijn het prijsrisico en het kredietrisico. Een belangrijk instrument voor de beheersing van deze strategische beleggingsrisico's is de ALM-studie die het bestuur van SPMS periodiek laat verrichten.

Prijsrisico

De beleggingsdoelstellingen bepalen de strategie die het pensioenfonds volgt ten aanzien van het beleggingsrisico. De beleggingscommissie ziet toe op het prijsrisico volgens de binnen het pensioenfonds aanwezige beleidskaders en de beleggingsrichtlijnen. De beleggingen worden dagelijks gemonitord en periodiek gerapporteerd aan het bestuur. Daarnaast tracht het bestuur het prijsrisico te dempen door spreiding en diversificatie binnen de beleggingsportefeuille.

Het prijsrisico is uit te splitsen in een renterisico, valutarisico en marktrisico.

1 Renterisico

Het pensioenfonds is gevoelig voor wijzigingen in de marktrente. Wijzigingen in de marktrente hebben op verschillende manieren effect op de financiële positie van SPMS. Als eerste loopt het fonds het risico dat rentefluctuaties leiden tot ongewenste effecten op balans en resultaat, vanwege ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen (de zogenaamde 'duration mismatch'). Daarnaast is er een mismatchrisico voor de Amerikaanse en de Europese rentecurve over de gehele looptijd, doordat SPMS een aanzienlijk deel van de obligatieportefeuille belegt in de Verenigde Staten.

Gedurende 2013 is het strategische afdekkingspercentage van het renterisico vastgesteld op 90% van de voorziening pensioenverplichtingen. Binnen het kader van het maximaal aanvaardbare risico heeft het bestuur gekozen om het renterisico van de verplichtingen tot medio oktober 2013 voor 77% af te dekken (ongewijzigd ten opzichte van 2012). In de periode hierna is de renteafdekking verlaagd naar 70%. Dit vanwege gewijzigde marktomstandigheden, waardoor de kans op een rentestijging iets gestegen is.

Voor het afdekken van het renterisico worden renteswaps gebruikt. Daarnaast is het verschil tussen de Europese en Amerikaanse rente ook in 2013 volledig strategisch afgedekt. Deze afdekking voert SPMS uit om zich te beschermen tegen een toename van het renteverskil (de spread) tussen de rente in Amerika en in de eurozone. Hierdoor sluiten Amerikaanse obligaties beter aan bij de SPMS-verplichtingenstructuur.

2 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat veranderingen optreden in de balans of winst- en verliesrekening van SPMS vanwege veranderingen in valuta's. De belangrijkste vreemde valuta's voor SPMS zijn de Amerikaanse dollar en in mindere mate het Britse pond en de Japanse yen. Het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd, omvat een aanzienlijk deel van de

beleggingsportefeuille. Door forse koersschommelingen kunnen grote effecten optreden voor de balanspositie en winst- en verliesrekening van SPMS. De uit de strategische assetmix voortvloeiende valutaposities in de Amerikaanse dollar, Japanse yen en Britse ponden dekt SPMS (grotendeels) af met valutatermijntransacties. SPMS dekt de Japanse yen en het Britse pond voor 100% af en de Amerikaanse dollar voor 70%. Van het totaal van de beleggingen bestaat ultimo 2013 na afdekking per saldo omgerekend 1,919 miljard euro uit een andere valuta dan de euro (voor afdekking omgerekend 4,756 miljard euro).

3 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat waardeveranderingen plaatsvinden door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling en/of algemene factoren). Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat de meeste beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde, waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in de staat van baten en lasten worden verwerkt. SPMS beperkt het marktrisico met spreiding over diverse geografische markten en beleggingscategorieën.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds door faillissementen of betalingsonmacht van tegenpartijen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst en marktpartijen waarmee derivatenposities worden aangegaan.

Beheersing van het kredietrisico vindt plaats op basis van de credit rating van de tegenpartij en het stellen van limieten aan tegenpartijen (met inachtneming van schuldposities van het pensioenfonds ten aanzien van deze tegenpartijen). Daarnaast dekt SPMS het tegenkredietpartijrisico bij derivatencontracten af door het dagelijks uitwisselen van onderpand. Hiervoor heeft SPMS op eigen naam met zeven tegenpartijen een ISDA/CSA (document voor derivatentransacties) afgesloten. Een aantal

vermogensbeheerders mag nog wel onder eigen ISDA/CSA werken. Het onderpand kan zowel bestaan uit cash als obligaties. De beheersing en monitoring van het tegenpartijkredietrisico is in de tweede helft van 2013 verder aangescherpt. Met inachtneming van het feit dat neerwaartse wijzigingen in credit ratings vaak te laat komen, wordt bij de beheersing en monitoring van het tegenpartijkredietrisico nadrukkelijker gekeken naar de dynamiek in zogenaamde 'credit default swaps' (spreads). Dit zijn dagelijks verhandelbare contracten, waarmee men zich tegen een faillissement van een instelling/tegenpartij kan verzekeren. In de door SPMS gehanteerde methodiek is de limiet per tegenpartij gekoppeld aan de ontwikkeling van de credit default swaps (spreads).

2.7.3 VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

Het grootste verzekeringstechnische risico is het langlevensrisico. Dit risico houdt in dat het pensioenfonds langer uitkeringen moet verstrekken dan waarmee rekening is gehouden in de veronderstellingen bij de bepaling van de technische voorzieningen. De inschatting van de levensverwachting gebeurt door toepassing van een recente prognosetafel voor de gehele bevolking, zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap. Deze prognosetafel heeft SPMS door toepassing van ervaringssterfte aangepast voor zijn deelnemersbestand. De in 2012 verschenen Prognosetafel AG2012-2062 van het Actuarieel Genootschap wijst op een verdere toename van de levensverwachting. In deze prognosetafel is de sterftetrend verdisconteerd. De Prognosetafel AG2012-2062 wordt vanaf 2012 toegepast door het pensioenfonds met een fondsspecifieke leeftijdsafhankelijke correctie (de hiervoor genoemde aanpassing op basis van ervaringssterfte). Jaarlijks evalueert SPMS met de actuariële resultaten op lang- en kortleven of de sterftegrondslagen voldoende prudent zijn. Daarnaast beschikt SPMS over een voorziening langlevensrisico. Jaarlijks voegt SPMS 0,5% van de voorziening pensioenverplichtingen toe aan de voorziening langlevensrisico vanwege de onzekerheid over de langleventrend. Eens in de twee jaar publiceert het Actuarieel Genootschap een nieuwe prognosetafel. SPMS neemt deze sterftetafel normaal gesproken over.

Wanneer dit leidt tot een verzwaring van de voorziening pensioenverplichtingen valt de voorziening langlevensrisico vrij ter financiering van de verzwaring.

Een specifiek risico voor SPMS zijn de waardeoverdrachten. SPMS maakt verlies op de inkomende individuele waardeoverdrachten. De uitgaande individuele waardeoverdrachten compenseren dit niet. De uitstroom van vrije vestiging naar een dienstverband is namelijk vele malen kleiner dan de stroom in omgekeerde richting. Het fonds is verplicht om mee te werken aan deze waardeoverdrachten. Daarom heeft SPMS een voorziening getroffen voor inkomende waardeoverdrachten waarvoor bij het pensioenfonds al wel een opgave is aangevraagd, maar die op de balansdatum nog niet definitief zijn.

2.7.4 OPERATIONELE RISICO'S

Het operationele risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, door niet-afdoende of falende interne processen, menselijke gedragingen en systemen of door externe gebeurtenissen. Een belangrijk risico dat hieronder valt, is het uitbestedingsrisico. De pensioenuitvoering voor SPMS was in 2013 uitbesteed aan APG. BlackRock trad op als fiduciair manager en JPMorgan Chase als custodian. Aviva verzorgde de vastgoedbeleggingen van het fonds. Om de kwaliteit van de dienstverlening te bewaken, sloot SPMS Service Level Agreements (SLA's, zie begrippenlijst) af met deze partijen. Het naleven van de SLA's blijft een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het bestuur wordt hierin ondersteund door het bestuursbureau van SPMS dat de uitvoeringsorganisaties permanent in de gaten houdt. Daarnaast zal het (in ontwikkeling zijnde) risk control framework eveneens bijdragen aan de beheersing van het uitbestedingsrisico.

Tot slot wordt het operationele risico beperkt door ISAE 3402-rapportages die de uitvoerders na beoordeling van de accountant opleveren. Met dergelijke rapportages wordt aangegeven dat een serviceorganisatie waaraan SPMS activiteiten heeft uitbesteed, 'in control' is van de uitbesteede processen.

Waar nodig bedient het bestuur zich van externe materiedeskundigen.

2.7.5 SYSTEEMRISICO

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen is dit risico voor het pensioenfonds maar tot op zekere hoogte beheersbaar. De wereldwijde kredietcrisis heeft pijnlijk aangetoond in hoeverre marktpartijen afhankelijk zijn van de goede werking van financiële markten en systemen. Het risico wordt zo goed mogelijk gemonitord. Op onderdelen werken de beheersingsmaatregelen zoals ingezet door het fonds. Wanneer alle risico's echter tegelijk optreden, zullen deze maatregelen niet voldoende opleveren.

2.8 Toekomst

2.8.1 HERSTEL FINANCIËLE POSITIE

Het SPMS-bestuur gaat ervan uit dat de dekkinggraad zich binnen de resterende periode van de in het langetermijnherstelplan gestelde termijn van tien jaar kan herstellen. Dat wil zeggen dat de dekkinggraad het beoogde niveau van 120% bereikt. Deze veronderstelling is gebaseerd op de huidige aannames die gebruikt zijn bij de evaluatie van het herstelplan, de gegevens ultimo 2013 en de continuïteitsanalyse uit 2012. In het oorspronkelijke herstelplan uit 2009 werd uitgegaan van een beoogd niveau van 124%. De 4% verschil met het niveau van 120% waar SPMS nu van uitgaat, komt vooral doordat het risico (tijdelijk) is gereduceerd en ook door marktontwikkelingen. Bij een gestage positieve en niet te volatiele financiële ontwikkeling op de kapitaalmarkten is het de verwachting dat SPMS in 2015 het huidige langetermijnherstelplan kan beëindigen. De overheid is echter wel voornemens om per 1 januari 2015 in het nieuwe Financiële Toetsingskader(nFTK) de solvabiliteitseisen te verhogen. Dit zal naar

verwachting ook voor SPMS leiden tot een hoger vereist eigen vermogen en een langer herstelpad.

2.8.2 TRAAAG ECONOMISCH HERSTEL MET DIKKE STAARTRISICO'S

In de visie van het SPMS-bestuur waren de financiële markten eind 2013 niet zwaar overgewaardeerd (speculatief). Het meest waarschijnlijke scenario voor de nabije toekomst is dat de economische groei licht aantrekt. Daar er sprake is van een 'balance sheet recession' zal de terugkeer naar een meer normale economische situatie langer duren dan gebruikelijk. De verdere afbouw van schulden door consumenten, bedrijven en overheden en ook de versterking van de buffers bij banken liggen hieraan ten grondslag. Dit zet een rem op de economische groei. De verwachting is dat de inflatie voorlopig laag blijft. Dit geldt ook voor de rente, maar er is een kans dat een aantrekkende Amerikaanse economie een opwaartse druk kan geven op de rente in Europa.

De extreme systeemrisico's op de korte termijn, zoals het uiteenvallen van de eurozone, zijn afgenomen. Echter, de structurele problemen, zoals hoge overheids-schulden en een te zwak gefinancierde (Europese) bankensector, zijn nog niet geheel opgelost. Dit zorgt er op een wat langere termijn voor dat de economie kwetsbaar blijft. Er zijn nog aanvullende structurele beleidswijzigingen nodig om tot een meer substantiële groei te komen.

Een verdere verslechtering van de financiële situatie is helaas niet uit te sluiten. In Europa is er een kleine kans dat de lage inflatie overgaat in deflatie. In China zijn er zorgen over een mogelijke liquiditeitscrisis vanwege de hoge schulden die deels gefinancierd zijn door schaduwbanken. De centrale banken spelen een dominante rol op de financiële markten en deze rol zal naar verwachting geleidelijk afnemen. Het bestuur realiseert zich dat hierdoor de kansen op staartrisiko's van zowel 'hoge inflatie' als 'deflatie' groter zijn dan historisch het geval was.

2.8.3 INTEGRALE BEKOSTIGING MEDISCH SPECIALISTISCHE ZORG

In juli 2013 is er een zorgakkoord afgesloten, waarin is afgesproken dat vanaf 2015 sprake zal zijn van integrale bekostiging van medisch-specialistische zorg. De gedachte hierachter is dat dit de kwaliteit en doelmatigheid van de geleverde zorg ten goede komt. Met de invoering van integrale tarieven per 1 januari 2015 wordt beoogd dat de (financiële) belangen van ziekenhuizen en medisch specialisten meer gelijkgericht worden. De intramuraal werkende specialisten verliezen hiermee hun declaratierecht bij de verzekeraars. Dit loopt thans 'via' de ziekenhuizen. In het zorgakkoord is door de betrokken partijen onderschreven dat er ook vanaf 2015 een vrije keuze moet zijn om als medisch specialist te werken in dienstverband of in het vrije beroep. Deze keuze wordt lokaal gemaakt door het ziekenhuis en de medisch specialisten.

Mede door verlies van het 'via'-declaratierecht bij zorgverzekeraars en de mogelijke beëindiging van de huidige Model Toelatingsovereenkomst gaat de fiscus per 1 januari 2015 het convenant beëindigen, waarin is bepaald dat een vrijgevestigde medisch specialist ondernemer is (besluit CPPP2002/3672M). De medisch specialisten kunnen wel ondernemer blijven, maar dan moeten zij aantonen dat zij aan de hiervoor gebruikelijke eisen voldoen. Dit kan betekenen dat ze meer ondernemingsrisico moeten gaan lopen dan thans het geval is. Als dit niet het geval is, kan er sprake zijn van een fictief dienstverband en verliezen de vrijgevestigde specialisten de fiscale voordelen van ondernemers. Om de fiscale status van ondernemer te kunnen behouden, hebben in de tweede helft van 2013 de Orde van Medisch Specialisten, de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) en het Ministerie van Financiën gesprekken gevoerd. Dit heeft medio december 2013 geleid tot een verslag van de gesprekken waarin meerdere organisatie modellen worden gepresenteerd. Op hoofdlijnen betreft het twee categorieën: 'samenwerkingsmodellen' en 'participatiemodellen'. Bij een aantal (sub)modellen is thans niet op voorhand duidelijk onder welke verplichtstelling de pensioenen van medisch specialisten zullen gaan vallen, omdat dit mede afhangt van de feitelijke lokale invulling. Indien achteraf wordt vastgesteld dat de

deelnemer niet bij het juiste pensioenfonds is aangesloten, kan dit leiden tot ongewenste operationele problemen. Dit is niet in het belang van de deelnemers en SPMS. Om dergelijke situaties te voorkomen, heeft SPMS het initiatief genomen om hierover in overleg te gaan met Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW).

Het bestuur van SPMS beseft dat de ontwikkelingen die voortvloeien uit de invoering van integrale tarieven kunnen leiden tot grote veranderingen in de samenstelling van het SPMS-deelnemersbestand. Indien veel medisch specialisten met een 'klassiek' ziekenhuis een arbeidscontract ondertekenen dat valt onder de cao voor ziekenhuizen, dan vallen deze deelnemers onder de PFZW-verplichtstelling en niet meer onder de SPMS-verplichtstelling.

2.8.4. FISCALE BEHANDELING PENSIOENEN IN 2015

Vanaf 2015 gaat de fiscale wetgeving voor beroeps- genoten structureel veranderen. Voor hen gaan vanaf 1 januari 2015 zoveel mogelijk dezelfde regels gelden als voor werknemers. De contouren van deze wetgeving zijn bekend en zullen leiden tot de nodige structurele aanpassingen in de pensioenregeling en -uitvoering. Zo mag bijvoorbeeld niet meer worden uitgegaan van het objectieve criterium 'omzet' voor het bepalen van de hoogte van de pensioenopbouw, maar moet worden uitgegaan van het inkomenscriterium. Dit criterium is voor ondernemers meer volatiel dan voor werknemers. Door deze wijzigingen wordt de uitvoering van en de communicatie over de regeling complexer. Een ander belangrijk aspect hierbij is dat de regeling in 2014 moet worden voorgelegd aan de fiscus.

Eind 2013 heeft de regering ook een fiscaal akkoord gesloten met een aantal oppositiepartijen in de Tweede Kamer. Beoogd is om deze bezuinigingen in te laten gaan per 2015. Het betreft met name zaken als de beperking van de jaarlijkse opbouw, de introductie van een salarisplafond van 100.000 euro voor de opbouw van pensioenen en de eis om toekomstbestendig te indexeren. De vraag is hoe een en ander voor een beroeps pensioenfonds als SPMS geïmplementeerd moet/mag worden omdat de SPMS-pensioenregeling

sterk afwijkt van de standaard middelloonregeling. De vraag is hoeveel maatwerk er mogelijk blijft.

Daarnaast ziet het ernaar uit dat SPMS vanaf 2015 btw moet gaan afdragen over de uitbestede pensioen-uitvoering. Dit leidt tot een substantiële verhoging van de pensioenuitvoeringskosten. Ten slotte is er de politieke wens dat werknemers hun deel van de betaalde premies kunnen inzetten voor het aflossen van hun hypotheek. Ook deze plannen kunnen leiden tot hogere uitvoeringskosten.

2.8.5 FTK

De wijzigingen in de Pensioenwet betreffen vooral het FTK. Hierin is onder andere geregeld op welke wijze pensioenfondsen hun verplichtingen en dekkingsgraad moeten berekenen, hoe de premie moet worden vastgesteld en welke solvabiliteitseisen gelden. Het is de bedoeling dat het nieuwe FTK in 2015 van toepassing wordt, maar de regering is de afgelopen jaren een aantal keren haar toezegging niet nagekomen om duidelijkheid te verschaffen aan de pensioenfondsen. Hierdoor wordt de implementatietijd onverantwoord kort. Daarnaast is er ook sprake van samenhang met de keuze die BPMS/SPMS moet gaan maken in het fiscale dossier voor 2015.

Het bestuur van SPMS heeft zich in 2013 met name zorgen gemaakt over de rekenregels van de kosten-dekkende premie. De premievoorstellen zijn te volatiel. Het risico is dat sterk stijgende premies bij een lage rente leiden tot verlies aan draagvlak. Te lage premie bij een hoge rente introduceren, geeft ook weer andere risico's. De deelnemers raken bijvoorbeeld gewend aan een lage prijs voor pensioenen. In de visie van het SPMS-bestuur kan de financiële opzet van de regeling en de vraag of deze actuarieel fair is naar alle generaties, alleen holistisch worden beoordeeld. Hierbij moet zowel naar de toekomst als naar het verleden worden gekeken. Daarnaast moet solidariteit gezien worden in samenhang met het niveau van de buffers, de uitwerking van de doorsneepremie, het beleggings-beleid, extra voorzieningen voor langer leven, de historische hoogte van de (vaste) indexatie en winstdeling, etc. De premiehoogte kan dus in de visie van SPMS niet geïsoleerd worden bekeken.

Een ander punt van zorg is de eis om toekomstbestendig te indexeren. Hiervoor is begrip als een pensioenfonds onvoldoende middelen in huis heeft om haar basisambitie waar te maken. Als een pensioenfonds een bepaalde grens heeft overschreden, zou zij echter meer vrijheid moeten hebben om piekinflatie te kunnen volgen of om winstdeling te kunnen geven. Te prudente en restrictieve regelgeving kan leiden tot onverantwoord hoge buffers of dwingt pensioenfondsen tot het reduceren van beleggingsrisico's.

2.8.6 IMPLEMENTATIE VAN EEN STAPEL AAN REGELGEVING

De grote hoeveelheid wijzigingen in een korte tijd vormt ook een operationeel risico. Uiteraard is SPMS zich aan het voorbereiden op deze op handen zijnde wijzigingen. Een groot probleem is echter dat vele belangrijke details nog niet bekend zijn. De overheid heeft veel meer tijd nodig dan verwacht en heeft onvoldoende oog voor de tijd die nodig is voor de implementatie en communicatie.

Voor het behoud van het draagvlak in deze turbulente tijden is het belangrijk dat SPMS regelmatig contacten onderhoudt met de specialisten in de ziekenhuizen.

Zeist, 3 juni 2014

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialististen

Het bestuur

dr. M. Kiewiet de Jonge

dr. O.G.J.M. van Aubel

mw. dr. M.Th.P. Odenthal

drs. M. Bijl

drs. E.P. Stuijzand

mr. drs. C.A.M. van Tulder

dr. P. Biemond

Hoofdstuk 3: Jaarrekening

3.1 Balans

(na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten)

Balans per 31 december (x € 1.000)

ACTIVA	toelichting	2013	2012
Beleggingen voor risico van het pensioenfonds	3.5.1	7.378.442	7.188.588
Materiële vaste activa	3.5.2	134	192
Vorderingen en overlopende activa	3.5.3	4.086	37.861
Overige activa (liquide middelen)	3.5.4	543	1.104
		7.383.205	7.227.745
PASSIVA	toelichting	2013	2012
Stichtingskapitaal en reserve	3.5.5		
Eigen vermogen		-193.722	-526.221
Solvabiliteitsreserve		1.213.679	1.301.543
Technische voorzieningen	3.5.6		
Voorziening pensioenverplichtingen		6.049.216	6.264.979
Voorziening langlevensrisico		30.246	0
Overige schulden en overlopende passiva			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	3.5.1	248.720	175.088
Overige schulden en overlopende passiva	3.5.7	35.066	12.356
		7.383.205	7.227.745
Dekkingsgraad (in %)		116,8	112,4

3.2 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten (x € 1.000)

BATEN	toelichting	2013	2012
Premiebijdragen	3.6.1	175.160	171.441
Waardeoverdrachten inkomend	3.6.2	-997	15.207
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	3.6.3	92.148	956.826
Overige baten		447	353
		<u>266.758</u>	<u>1.143.827</u>

LASTEN	toelichting	2013	2012
Pensioenuitkeringen en afkoop	3.6.4	196.466	190.012
Pensioenuitvoeringskosten	3.6.6	6.413	6.843
Waardeoverdrachten uitgaand	3.6.2	4.761	444
Mutaties in voorziening pensioenverplichtingen	3.6.5	-215.763	501.483
Mutaties in voorziening langlevensrisico		30.246	-28.817
		<u>22.123</u>	<u>669.965</u>
		<u>244.635</u>	<u>473.862</u>

Resultaatbestemming (x € 1.000)

	2013	2012
Toevoeging aan overige reserves	244.635	473.862

3.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (x € 1.000)		
	2013	2012
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	173.123	166.485
Inkomende waardeoverdrachten	22.291	30
Betaalde pensioenuitkeringen (incl. keuzeverzekeraars)	-217.301	-210.457
Ontvangen uitkeringen van keuzeverzekeraars	36.069	12.575
Uitgaande waardeoverdrachten	-5.285	-272
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-9.182	-8.272
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-285	-39.911
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	4.618.046	5.540.828
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	227.576	209.654
Aankopen beleggingen	-4.824.045	-5.709.482
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-21.853	-18.776
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-276	22.224
Nettokasstroom	-561	-17.687
Mutatie liquide middelen	-561	-17.687

3.4 Toelichting op de jaarrekening

3.4.1 INLEIDING

Het doel van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten, statutair gevestigd te Zeist (hierna 'het fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en met inachtneming van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 3 juni 2014 de jaarrekening opgemaakt.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar, met uitzondering van de volgende twee aspecten. Dit jaar zijn de Aanbevelingen van de pensioenfederatie toegepast op bepaling (berekening) van de prestatie-afhankelijke vergoedingen ('performance fees') bij de kosten van het vermogensbeheer. De tweede wijziging betreft de presentatie (rubricering) van de activa. Beide wijzigingen zijn verder toegelicht in paragraaf 3.4.2.

3.4.2 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn in euro's, tenzij dat anders is aangegeven. Beleggingen en pensioenverplichtingen waardeert SPMS tegen de actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, behalve als anders is vermeld.

Baten en lasten rekt SPMS toe aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen baseert SPMS op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die het fonds gegeven de omstandigheden als redelijk beschouwt. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. SPMS beoordeelt de schattingen en onderliggende veronderstellingen voortdurend. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, als de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft. Ze worden in de periode van herziening en toekomstige perioden geplaatst, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

In 2013 hebben onderstaande wijzigingen plaatsgevonden.

Over 2012 werden prestatieafhankelijke vergoedingen ('performance fees', zie ook paragraaf 2.1.8) verantwoord, waarvoor de nota's in dat jaar en kort na afsluiten van de balans werden ontvangen ('kasstelsel'). Dit jaar zijn de Aanbevelingen van de Pensioenfederatie, inclusief aanvullingen hierop, in 2013 toegepast. Dat impliceert dat de kosten van een mandaat met een prestatieafhankelijke vergoeding moeten worden berekend alsof het contract per einde boekjaar (voor het eerst 2013) wordt afgewikkeld. Het toerekeningsbeginsel ('matchingprincipe') is leidend geworden.

De tweede wijziging betreft de presentatie (rubricering) van de activa. In 2012 was een indeling naar groepsniveau leidend. Mandaten van externe beheerders

werden in hun totaal ingedeeld in één van de beleggingscategorieën: vastrentende waarden, aandelen, vastgoedbeleggingen, derivaten of alternatieve beleggingen. Met ingang van 2013 zijn alle beleggingen geïnclassificeerd volgens de richtlijnen van het FTK. Hiermee is er consistentie tussen de FTK-rapportages aan de DNB en de jaarrekening.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'Nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen, indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en -lasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen

van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten verwerkt in de beleggingsresultaten die in de rekening van baten en lasten zijn opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactie-datum.

Wisselkoersen van valuta (top 5 van beleggingen)

	31 dec. 2013	gemiddelde 2013	31 dec. 2012	gemiddelde 2012
USD	1,3779	1,3302	1,3193	1,2862
GBP	0,8320	0,8496	0,8119	0,8113
JPY	144,83	130,34	114,46	102,72
CHF	1,2255	1,2287	1,2077	1,2052
AUD	1,5402	1,3938	1,2692	1,2420

Beleggingen voor risico van het pensioenfonds

Algemeen

In overeenstemming met de Wet verplichte deelneming beroepspensioenregeling worden beleggingen gewaardeerd op actuele waarde. Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dit soort beleggingen.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde die is bepaald op (verwachte) intrinsieke waarde op basis van laatst beschikbare jaar-

rekeningen c.q. estimates door de fundmanager danwel gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De reële waarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald op benaderde beurswaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd volgens de per balansdatum geldende beurskoersen. Indien vastrentende waarden of

participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebeoordeling plaats op basis van de geschatte toekomstige nettokasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico, oninbaarheid) en de looptijd.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingssystemen.

Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Alternatieve beleggingen

Dit betreft beleggingen in hedgefondsen, commodities, private equity en Global Tactical Asset Allocation (GTAA)-fondsen. Beursgenoteerde alternatieve beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde alternatieve beleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde die is bepaald op (verwachte) intrinsieke waarde op basis van laatste beschikbare jaarrekeningen c.q. estimates door de fundmanager. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Materiële vaste activa

Dit betreft de inrichtingskosten van het bestuursbureau. De investeringen in inrichting worden in vijf

jaar afgeschreven. Investeringen in automatisering worden in drie jaar afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht. Hieronder is mede begrepen de belegde middelen uit hoofde van ontvangen contante zekerheden. Deze post is onder 'Beleggingsdebiteuren' gepresenteerd.

Eigen vermogen

Dit betreft het beschikbare vermogen, mits positief, voor toekomstige voorwaardelijke indexering boven de 3% en beschikbaar voor algemene risico's.

Solvabiliteitsreserve

Dit betreft een reserve bestemd voor het ondervangen van verzekerings- en beleggingsrisico's.

Deze reserve is bepaald volgens de door de wetgever vastgestelde standaardmethode. In de toets is voorts rekening gehouden met de belegging in inflation linked bonds (ILB's, zie begrippenlijst). In aanvulling op het standaardmodel wordt in het vereist eigen vermogen uitgaande van de feitelijke beleggingsmix een opslag van 0,5% punt aangehouden voor het actief beheer. De uitkomst van de standaardtoets uitgaande van de strategische beleggingsmix wordt verhoogd met 2% van de voorziening pensioenverplichtingen in verband met het actief en tactische beleggingsbeleid van SPMS. Het vereist eigen vermogen uitgaande van de beleggingsmix is hoger dan dat van de feitelijke beleggingsmix en is gebruikt als de toetswaarde solvabiliteit.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd boven de 3% toeslaggarantie. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid, vermeerderd met 50% van de in het boekjaar ontvangen netto premie ter dekking van de in het boekjaar ontstane, maar nog niet gemelde schaden.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen en voorziening langlevensrisico

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezegging van 3%. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markttrente (swapcurve).

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn in 2013 uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- marktrente: gebaseerd op de nominale rentetermijnstructuur (zero coupon) ultimo boekjaar, zoals gepubliceerd door DNB;
- overlevingstafel Prognosestafel AG 2012-2062 (startjaar 2014) met ervaringssterfte van Towers Watson voor de hoogste inkomensklasse en de sector overheid 'tot de macht 2,0';
- onbepaald partnersysteem voor actieve en gewezen deelnemers, voor zover partnerpensioen is opgebouwd;
- voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw;
- het partnerpensioen is op opbouwbasis;
- kostenopslag ter grootte van 2,25% van de nettovoorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Aan de voorziening langlevensrisico wordt elk jaar 0,5% van de voorziening pensioenverplichtingen toegevoegd. Op het moment dat het Actuarieel Genootschap nieuwe prognosestafels vaststelt, wordt berekend of en zo ja in hoeverre de voorziening langlevensrisico moet worden aangewend ter bekostiging van de omrekening naar nieuwe overlevingstafels. Het bestuur beslist over de

bestemming van een eventueel positief restant van de voorziening langlevensrisico.

3.4.3 GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan deelnemers in rekening gebrachte bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Waardeoverdrachten (inkomend/uitgaand)

De post 'Waardeoverdrachten' bevat bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In) directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Overige baten

De overige baten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerd bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Wijziging in voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

Rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van een rente van 0,351% (2012: 1,544%). Dit is de éénjaarsrente uit de rentetermijnstructuur per 1 januari 2013. De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hier opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de uitbetaling van de pensioenen in de verslagperiode.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks valt een percentage van de uitkeringen vrij uit de voorziening pensioenverplichtingen ten behoeve van

pensioenuitvoeringskosten (excassokosten). Daarnaast wordt een percentage van de pensioenopbouw toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder 'Wijziging marktrente'.

Wijziging overlevingstafels/voorziening langlevensrisico

In het boekjaar heeft geen wijziging van overlevingstafels plaatsgevonden. Om rekening te houden met de toekomstige sterfteverbeteringen, heeft SPMS per 31 december 2013 een voorziening langlevensrisico gevormd ter grootte van 0,5 procentpunt van de ultimo VPV 2013.

3.4.4 KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Het kasstroomoverzicht geeft niet de mutatie weer in de liquiditeiten die onder de beleggingen zijn opgenomen.

3.5 Toelichting op de balans

3.5.1 BELEGGINGEN

Beleggingen onderscheiden naar beleggingscategorie (x € 1.000), verloop 2013

	vastrentende waarden	aandelen	vastgoed- beleggingen	derivaten	alternatieve beleggingen	deposito's/ liquide middelen	totaal
Stand per 31 december 2012	2.805.608	2.297.896	490.444	677.168	575.894	166.490	7.013.500
Herclassificatie	-10.246	-71.631	33.713	4.365	13.762	30.037	0
Aankopen/verstrekkingen	2.070.259	1.941.888	197.125	27.057	605.227	0	4.841.556
Verkopen/aflossingen	-1.479.538	-2.017.634	-101.721	-374.702	-605.918	-9.171	-4.588.684
Overige mutaties	-17.792	-17.936	7.106	96	1.449	-18.418	-45.495
Herwaardering	-260.517	339.629	-14.471	-171.547	16.560	-808	-91.154
Stand per 31 december 2013	3.107.774	2.472.212	612.196	162.437	606.974	168.130	7.129.723

Herclassificatie

Met ingang van 2013 zijn de beleggingscategorieën niet meer aan de hand van de mandaten verdeeld, maar op basis van de daadwerkelijke belegging conform de FTK-indeling. In 2012 was een indeling naar groepsniveau leidend. Mandaten van externe beheerders werden in hun totaal ingedeeld in één van de beleggingscategorieën: vastrentende waarden, aandelen, vastgoedbeleggingen, derivaten of alternatieve beleggingen. Met ingang van 2013 zijn alle beleggingen geïnclassificeerd volgens de richtlijnen van het FTK. Hiermee is er consistentie tussen de FTK-rapportages aan de DNB en de jaarrekening.

Van de TBA's zijn met ingang van 2013 alleen de echte markttransacties opgenomen. Het doorrollen van een

TBA is dus niet meer als aparte aan- of verkoop gepresenteerd. Dit is vergelijkbaar met de verantwoordingswijze voor het doorrollen van deposito's.

Algemeen

In bovenstaand overzicht zijn beleggingen gespecificeerd voor een waarde van 7,13 miljard euro. Dit bedrag is samengesteld uit de onder activa opgenomen post 'Beleggingen voor risico pensioenfondsen' ten bedrage van 7,38 miljard euro, onder aftrek van de onder passiva opgenomen post 'Beleggingen voor risico pensioenfondsen' ten bedrage van 0,25 miljard euro. Deze laatste post betreft derivaten met een negatieve marktwaarde ultimo 2013, die separaat in de jaarrekening dient te worden opgenomen.

Beleggingen onderscheiden naar beleggingscategorie (x € 1.000), verloop 2012*

	vastrentende waarden	aandelen	vastgoed- beleggingen	derivaten	alternatieve beleggingen	deposito's/ liquide middelen	totaal
Stand per 31 december 2011	2.507.353	2.153.471	487.096	181.836	511.778	235.362	6.076.896
Aankopen/verstrekkingen	2.021.703	2.152.594	58.314	802.590	35.000	800.399	5.870.600
Verkopen/aflossingen	-1.686.895	-2.323.812	-53.820	-606.582	-1.095	-868.624	-5.540.828
Overige mutaties	-156.771	10.345	-8.766	-2.170	-3.318	-568	-161.248
Herwaardering	120.218	305.298	7.620	301.494	33.529	-79	768.080
Stand per 31 december 2012	2.805.608	2.297.896	490.444	677.168	575.894	166.490	7.013.500

*De vergelijkende cijfers (2012) zijn aangepast aan de nieuwe wijze van verwerken van TBA's. Het doorrollen van een TBA wordt nu niet meer als aparte aan- en verkoop gepresenteerd.

In het overzicht op de vorige pagina zijn beleggingen gespecificeerd voor een waarde van 7,01 miljard euro. Dit bedrag is samengesteld uit de onder activa opgenomen post 'Beleggingen voor risico pensioenfond's' ten bedrage van 7,19 miljard euro, onder aftrek van de onder passiva opgenomen post 'Beleggingen voor risico pensioenfond's' ten bedrage van 0,18 miljard euro. Deze laatste post betreft derivaten met een negatieve marktwaarde ultimo 2012, welke separaat in de jaarrekening dient te worden opgenomen.

Actuele waarde schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten zijn gewaardeerd door gebruik te maken van waarderingssystemen en

-technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. Wegens de hiermee gepaard gaande onzekerheden is specifiek voor niet-beursgenoteerde beleggingen aanvullend onderzoek verricht. Voor niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die onderdeel zijn van de beleggingscategorieën aandelen, vastgoedbeleggingen en alternatieve beleggingen (hedgefondsen), zijn de waarderingen vastgesteld op basis van de 'beste inschatting'-opgaven per balansdatum van de fondsmanager en/of administrator van het beleggingsfonds, omdat een door een externe onafhankelijk accountant goedgekeurde jaarrekening nog niet beschikbaar was. Om een goede inschatting te kunnen maken van de juistheid van deze 'beste inschatting' is een vergelijking gemaakt tussen de 'beste inschatting'-opgave over 2012 en de jaarrekening 2012 van het betreffende fonds. Het hiermee verkregen inzicht heeft niet tot aanpassingen van de waarde ultimo 2013 geleid. Daarnaast zijn alle 'beste inschatting'-opgaven van de fondsmanager en/of administrator beoordeeld op de algemene marktontwikkelingen. Tot slot is de gebruikte waarderingssystematiek voor niet-beursgenoteerde derivaten (SWAPS) getoetst met vergelijkbare financiële instrumenten.

Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

Wijze van waardebeoordeling (x € 1.000)

	directe marktnoteringen	afgeleide marktnoteringen	waarderingssystemen en -technieken niet gebaseerd op marktdata	totaal
Per 31 december 2013				
Vastrentende waarden	2.487.475	620.299	-	3.107.774
Aandelen	2.471.976	-	236	2.472.212
Vastgoedbeleggingen	239.581	-	372.615	612.196
Derivaten	123.613	38.824	-	162.437
Alternatieve beleggingen	-	127.988	478.986	606.974
Deposito's/liquide middelen	168.130	-	-	168.130
	5.490.775	787.111	851.837	7.129.723

De verdeling in de drie rubrieken heeft op onderstaande wijze plaatsgevonden. Onder directe marktnoteringen zijn beleggingen opgenomen met een ISIN-code, Liquiditeiten fondsen, Options, Cash en openstaande posten. Onder afgeleide marktnoteringen is opgenomen: FX'en, OTC, unlisted credits, hedge funds met ISIN. Onder waarderingsmodellen en technieken niet gebaseerd op marktdata is opgenomen: unlisted vastgoed, unlisted equity, hedge funds zonder ISIN en private equity.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit en schatting van kasstromen) en kunnen daarom niet met precisie worden vastgesteld.

Vastrentende waarden (x € 1.000)

	2013	2012
Obligaties	1.112.603	1.201.454
Credits	1.608.944	1.702.281
Index-linked	209.877	-
Mortgage Loans	246.500	-
Subtotaal vastrentende waarden	3.177.924	2.903.735
Overlopende activa	98.939	88.599
Overlopende passiva	-188.258	-206.995
Liquide middelen	19.169	20.269
Stand per 31 december	3.107.774	2.805.608

Met ingang van 2013 zijn alle beleggingen geïnclassificeerd volgens de richtlijnen van het FTK. Hiermee is er consistentie tussen de FTK-rapportages aan de DNB en de jaarrekening. Voor de indeling van de vastrentende waarde is met ingang 2013 een extra onderverdeling opgenomen.

De vastrentende-waardenportefeuille (obligaties, credits en leningen op schuldbekentenis) naar regio verdeeld, ziet er als volgt uit:

Vastrentende waarden naar regio (x € 1.000)

	2013	%	2012	%
Europa	1.990.609	62,6	1.089.944	37,5
Verenigde Staten	1.071.060	33,7	1.191.995	41,1
Overig	116.255	3,7	621.796	21,4
Stand per 31 december	3.177.924	100,0	2.903.735	100,0

In 2013 zijn de vastrentende waarden ingedeeld naar FTK-systematiek; leidend criterium is dan het land van uitgifte. In de definitie van het FTK wordt de indeling van de OESO gehanteerd voor het bepalen of een land

'emerging' is of niet. In 2012 was het complete mandaat Emerging market debt verantwoord onder Overig, vandaar de daling in 2013.

Aandelen (x € 1.000)

	2013	2012
Aandelen	2.433.256	2.252.614
Overlopende activa	7.166	936
Overlopende passiva	-1.570	-2.262
Liquide middelen	33.360	46.608
Stand per 31 december	2.472.212	2.297.896

De aandelenportefeuille kan als volgt worden toegelicht:

Aandelen naar regio (x € 1.000)

	2013	%	2012	%
Europa	877.690	36,0	768.615	34,1
Verenigde Staten	680.481	28,0	602.570	26,7
Japan	135.490	5,6	129.603	5,8
Emerging markets	621.387	25,5	617.708	27,4
Pacific ex Japan	71.918	3,0	78.631	3,5
Overig	46.290	1,9	55.487	2,5
Stand per 31 december	2.433.256	100,0	2.252.614	100,0

De categorie Overig betreft landen die volgens de definitie niet in de andere categorieën te plaatsen zijn.

Deze categorie wordt hoofdzakelijk gevormd door de beleggingen in aandelen emerging markets.

Aandelen naar sector (x € 1.000)

	2013	%	2012	%
Kapitaalgoederen	497.775	20,5	532.761	23,7
Consumentenproducten	738.137	30,3	678.170	30,1
Energie	258.434	10,6	273.478	12,1
Financiële instellingen	515.002	21,2	466.095	20,7
Nijverheid & industrie	125.308	5,1	159.276	7,1
Dienstverlening	282.038	11,6	93.231	4,1
Diversen	14.467	0,6	49.603	2,2
Beleggingsmaatschappijen	2.095	0,1	-	-
Stand per 31 december	2.433.256	100,0	2.252.614	100,0

Vastgoed (x € 1.000)

	2013	2012
Indirect vastgoed beursgenoteerd	226.973	109.832
Indirect vastgoed niet-beursgenoteerd (participaties in beleggingsfondsen)	372.615	373.402
Overlopende activa	1.315	8
Overlopende passiva	-597	-304
Liquide middelen	11.890	7.506
Stand per 31 december	612.196	490.444

Het indirecte niet-beursgenoteerde vastgoed betreft participaties in fondsen. Gezien de juridische vorm en het karakter van deze beleggingen gelden er beperkingen betreffende de vrije verhandelbaarheid.

De segmentatie van vastgoed naar regio is als volgt:

Vastgoed naar regio (x € 1.000)

	2013	%	2012	%
Europa	296.820	49,5	267.539	55,4
Verenigde Staten	243.258	40,5	169.298	35,0
Azië/Australië	33.944	5,7	45.464	9,4
Overig	25.566	4,3	933	0,2
Stand per 31 december	599.588	100,0	483.234	100,0

De categorie Overig betreft landen die volgens definitie niet in de andere categorieën te plaatsen zijn. Deze

categorie wordt gevormd door beleggingen in de landen Canada en Bermuda.

Derivaten (x € 1.000)

	2013	2012
Valutaderivaten	41.508	63.020
Rentederivaten	-2.574	500.387
TBA's	123.473	115.932
Futures/forwards	-	-2.201
Subtotaal Derivaten	162.407	677.138
Liquide middelen	30	30
Stand per 31 december	162.437	677.168

Met ingang van 2013 worden de TBA's apart verantwoord onder de derivaten en niet meer gesaldeerd met de Futures/forwards. TBA's (To Be Announced-contracten, zie ook begrippenlijst) worden gebruikt om een positie in te nemen op de financiële markt in de VS. Het valutarisico voor de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen wordt middels valutaderivaten afgedekt. Het risico met betrekking tot het Britse pond en de Japanse yen wordt voor 100% strategisch afgedekt. De strategische afdekking van de Amerikaanse dollar bedraagt 70%. Door het innemen van een tactische positie kan per jaareinde de feitelijke afdekking afwijken van de strategische norm.

de obligatieportefeuille af te dekken. De rentestijging is de voornaamste oorzaak van de daling van de omvang van de rentederivaten. Hier staat een daling van de pensioenverplichtingen tegenover.

Daarnaast wordt uit tactische en strategische overwegingen in futures belegd om de allocatie tussen aandelen en obligaties op korte termijn in lijn te brengen met de gewenste portefeuilverdeling.

De rentederivaten dienen om de duration van de portefeuille in lijn te brengen met de tijdstippen van verwachte onttrekkingen aan de beleggingsportefeuille in de toekomst en crediteurenrisico's in

Alternatieve beleggingen (x € 1.000)

	2013	2012
Hedge funds	605.926	454.430
Private equity	913	913
Commodities*	0	0
GTAA-fondsen	0	120.475
Liquide middelen	135	76
Stand per 31 december	606.974	575.894

SPMS beschikt over drie 100% dochterondernemingen/beleggingsfondsen op de Kaaimaneilanden. Deze zijn opgericht om gescheiden gemanagede accounts te krijgen voor de drie Fund of Hedge funds. Iedere dochter heeft haar eigen externe Fund of Hedge fund manager. Het voordeel van een gemanagede account-structuur is hogere transparantie en de mogelijkheid om de portefeuillemanager meer op maat bij te sturen in het gewenste risico-/rendementsprofiel. Bij een niet-maatwerk Fund of Hedge fund is dit niet mogelijk.

Het betreft de volgende deelnemingen:

- JPMorgan Martinitoren Fund, Ltd.
- Mesiraw VI Martinitoren Fund Ltd.
- Prisma Martinitoren Fund Ltd.

Dit sluit aan bij de juridische en operationele structuur van de portefeuillemanagers die deze beleggingsfondsen voor SPMS beheren en heeft geen fiscaal doel. Het bestuur heeft in het kader van de transparantie ervoor gekozen om deze deelnemingen niet te verantwoorden onder deelnemingen, maar ze in de jaarrekening te verantwoorden onder de desbetreffende beleggingscategorie.

Deelnemingen

In het kader van de deelnemingen wordt voorts het volgende opgemerkt. SPMS heeft geïnvesteerd in CIM Fund III via SPMS SPH CF Investco, LLC. Hierin heeft SPMS een 49,998% belang. Het belang van de Investco in Fund III is 3,7939%. Daarnaast heeft SPMS geïnvesteerd in Galaxy via ACCEPT. Hierin heeft SPMS een 50% belang. Het belang van Accept in Galaxy is 82,5%. Het bestuur heeft in het kader van de transparantie ervoor gekozen om deze deelnemingen niet te verantwoorden onder deelnemingen, maar ze in

de jaarrekening te verantwoorden onder de desbetreffende beleggingscategorie. SPMS ziet deze fondsen als reguliere, extern gemanagede beleggingen.

3.5.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Verlooptstaat materiële vaste activa

	huurders- investerings	overige bedrijfsmiddelen	totaal
Aanschafwaarde	592	150	742
Cumulatieve afschrijving	<u>440</u>	<u>110</u>	<u>550</u>
Boekwaarde per 1-1-2013	152	40	192
Mutaties			
Investerings	-	18	18
Desinvesteringen			
Afschrijvingen	53	23	76
Afschrijvingen desinvesteringen			
Saldo	99	35	134
Aanschafwaarde per 31-12-2013	592	168	760
Cumulatieve afschrijvingen per 31-12-2013	<u>493</u>	<u>133</u>	<u>626</u>
Boekwaarde pers 31-12-2013	99	35	134
Afschrijvingspercentages	20,0%	33,3%	

Dit betreft de inrichtingskosten van het bestuursbureau. De investeringen in inrichting worden in vijf jaar afgeschreven. Investerings in automatisering

worden in drie jaar afgeschreven. De restwaarde wordt als nihil verondersteld.

3.5.3 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa (x € 1.000)

	2013	2012
Te vorderen Nederlandse dividendbelasting	366	-
Vordering op deelnemers	2.946	3.570
Overige vorderingen	<u>774</u>	<u>34.291</u>
Stand per 31 december	4.086	37.861

De post 'Overige vorderingen' bevatte in 2012 een bedrag van 22 miljoen euro voor inkomende waardeoverdrachten. Deze waardeoverdrachten zijn in 2013 afgehandeld. Daarnaast was er een vordering op de keuzeverzekeraars inzake de uitkeringen van het 3e en 4e kwartaal 2012. In 2013 is dit tijdig ontvangen.

Het merendeel van de vorderingen zal worden afgewikkeld binnen één jaar.

3.5.4 OVERIGE ACTIVA (X € 1.000)

Overige activa (x € 1.000)

	2013	2012
Liquide middelen per 31 december	543	1.104

Onder de liquide middelen worden die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen opgenomen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Liquide middelen die beschikbaar zijn voor

beleggingen, zijn opgenomen onder de post 'Beleggingen' waar deze betrekking op hebben. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

3.5.5 STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES

Eigen vermogen (x € 1.000)

	eigen vermogen	solvabiliteitsreserve	totaal
Stand per 1 januari 2013	-526.221	1.301.543	775.322
Mutatie tussen overige reserves en solvabiliteitsreserves	87.864	-87.864	0
Toevoeging uit resultaatbestemming	244.635	-	244.635
Stand per 31 december 2013	-193.722	1.213.679	1.019.957

Solvabiliteit (x € 1.000)

	2013	2012
Minimaal vereist eigen vermogen	6.336.737	6.529.293
Vereist eigen vermogen	7.293.141	7.566.522

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaard model. Daarnaast wordt bij de berekening van de vereiste solvabiliteit rekening gehouden met het belang in Inflation linked bonds. De uitkomst van de standaardtoets uitgaande van de strategische beleggingsmix wordt verhoogd met 2% van de voorziening pensioenverplichtingen in verband met het actief en tactische beleggingsbeleid van SPMS. De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als ontoereikend solvabel. In verband met de ontoereikende solvabiliteit is in maart 2009 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Het fonds bevindt zich ultimo 2013 in een reservetekort. De dekkingsgraad ultimo 2013 bij het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) bedraagt 104,2%. De

dekkingsgraad bij vereist eigen vermogen (VEV) is 120,0%, ultimo 2013.

Met een dekkingsgraad van 116,8% loopt het fonds voor op het herstelplan. Het fonds bereikt naar verwachting al over een jaar de grens waarbij het uit het reservetekort raakt, terwijl het fonds tot 2023 de tijd heeft om deze grens te bereiken (langetermijn herstelplan). De dekkingsgraad is als volgt berekend: Het totale bedrag aan activa, verminderd met de overige schulden en overlopende passiva, is gedeeld door het totale bedrag aan (technische) voorzieningen.

3.5.6 TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Technische voorzieningen (x € 1.000)

	2013	2012
Voorziening pensioenverplichtingen exclusief A	6.049.033	6.242.099
Voorziening langlevensrisico	30.246	-
Voorziening onderhanden waardeoverdrachten (A)	183	22.880
	6.079.462	6.264.979

Bij de bepaling van de technische voorzieningen wordt uitgegaan van door het bestuur vastgestelde grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen is SPMS ultimo 2012 overgegaan op de nieuwste AG prognosetafels (2012-2062) met ervaringssterfte van TW voor de hoogste inkomensklasse en de sector overheid 'tot de macht 2,0'. Daarnaast is een voorziening langlevensrisico gevormd waaraan jaarlijks 0,5% van de voorziening pensioenverplichtingen wordt gedoteerd. Het fonds heeft per 31 december 2012

besloten om, in verband met de overgang op nieuwe overlevingstafels, de gespaarde voorziening voor langlevensrisico van tweemaal 0,5% (2011 en 2012) vrij te laten vallen. Eind 2013 is de reserve opnieuw gevormd van 0,5% van de voorziening pensioenverplichtingen.

De voorziening onderhanden waardeoverdrachten betreft een voorziening van het verwachte verlies voor inkomende waardeoverdrachten waarvoor al wel een opgave is aangevraagd, maar die op de balansdatum nog niet definitief waren.

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen (x € 1.000)

	2013	2012
Stand 1 januari	6.264.979	5.792.313
Pensioenopbouw	196.783	192.536
Indexering en overige toeslagen	-2.130	-2.126
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	23.872	91.977
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-196.466	-190.012
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-4.969	-4.821
Wijziging marktrente	-198.981	385.064
Wijziging overlevingstafels	-	36.908
Wijziging waardeoverdrachten	-4.380	13.159
Wijziging technische reserve	-29.492	-21.202
Wijziging langlevensrisico	30.246	-28.817
Stand 31 december	6.079.462	6.264.979

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw opgenomen. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Indexering en overige toeslagen

SPMS streeft ernaar om de pensioenrechten en -aanspraken welvaartsvast te houden. Zie onder kopje 'Toeslagbeleid' aan het einde van deze paragraaf.

Rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen

Rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van een 0,351% rente (2012: 1,544%), zijnde de éénjaarsrente uit de DNB-rentetermijnstructuur per 1 januari 2013.

Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herberekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Ultimo 2013 bedraagt de gewogen rekenrente 2,77% (ultimo 2012: 2,44%). Deze rekenrente is bepaald op basis van de driemaandsgemiddelde RTS-curve inclusief UFR en de verwachte uitkeringenstroom en is zodanig bepaald dat de contante waarde van de verwachte uitkeringenstroom verdisconteerd met die vaste rekenrente gelijk is aan de contante waarde van de uitkeringenstroom verdisconteerd met de RTS.

Wijziging overlevingstafels/voorziening langlevensrisico

In het boekjaar heeft geen wijziging van overlevingstafels plaatsgevonden.

Vanaf ultimo 2011 vindt jaarlijks een dotatie plaats aan de voorziening langlevensrisico ter grootte van 0,5% van de voorziening pensioenverplichtingen ultimo boekjaar. Het fonds heeft per 31 december 2012 besloten om, in verband met de overgang op nieuwe overlevingstafels, de gespaarde voorziening voor langlevensrisico van tweemaal 0,5% (2011 en 2012) vrij te laten vallen. Eind 2013 is weer de reserve opgebouwd van 0,5% van de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging uit hoofde van waardeoverdrachten

Dit betreft de toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten en waardeoverdrachten die nog in behandeling zijn.

Technische reserve

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds. De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

De voorziening pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Voorziening pensioenverplichtingen (x € 1.000)

	2013	2012
Actieve deelnemers	2.490.285	2.598.670
Pensioengerechtigden	3.169.459	3.171.778
Gewezen deelnemers	285.761	334.295
	5.945.505	6.104.743
Voorziening voor onderhanden waardeoverdrachten	179	22.376
Netto pensioenverplichtingen	5.945.684	6.127.119
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	133.778	137.860
Totaal	6.079.462	6.264.979

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De kenmerken van de regeling zijn als volgt:

- De pensioenregeling is een uitkeringsregeling waarbij jaarlijks een normpensioen wordt opgebouwd.
- De deelnemer ontvangt een uitkering vanaf de 65-jarige leeftijd. De pensioeningsdatum kan uiterlijk vijf jaar worden vervroegd of uitgesteld.
- Per 1 januari 2014 bedraagt het normpensioen 977,28 euro per jaar.
- Afhankelijk van de hoogte van het bruto beroepsinkomen kan de deelnemer verzoeken minder dan 100% op te bouwen volgens het zogenaamde trapcodesysteem, waarbij er telkens een zesde deel minder pensioen wordt opgebouwd. De hiermee corresponderende premie wordt daardoor eveneens verlaagd.
- De premie komt 100% voor rekening van de deelnemer. Alleen in geval van blijvende arbeidsongeschiktheid kan SPMS onder voorwaarden de premie voor de opbouw van het pensioen geheel of gedeeltelijk overnemen.
- De regeling kent ook een partnerpensioen, tijdelijk partnerpensioen en wezenpensioen.

Toeslagbeleid

Het toeslagbeleid kan als volgt worden verwoord: SPMS streeft ernaar de pensioenrechten en de pensioenaanspraken welvaartsvast te houden, dat wil zeggen aan te passen aan de loonontwikkeling. Hierbij wordt gekeken naar de stijging van het CBS-indexcijfer voor de ambtenaren, voor zover dit in lijn ligt met het honorarium van de medisch specialisten. De jaarlijkse procentuele aanpassing is nooit lager dan 3% voor de rechten die altijd bij SPMS zijn ondergebracht. Voor het onvoorwaardelijke deel is de verwachting daarmee gelijk aan de ambitie. Hierop kan alleen een uitzondering worden gemaakt indien de slechte financiële positie van het fonds het nodig maakt om tot een korting als bedoeld in artikel 129 Wvb over te gaan. Boven op de ambitie kan het bestuur een extra toeslag toekennen als de middelen hiervoor beschikbaar zijn.

3.5.7 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

Overige schulden en overlopende passiva (x € 1.000)

	2013	2012
Voorziening personeelsbeloningen	33	38
Beleggingscrediteuren	25.133	4.995
Belastingen en premies sociale verzekeringen	5.725	4.871
Overige schulden	4.175	2.452
Totaal	35.066	12.356

De voorziening personeelsbeloningen betreft de verplichtingen ten aanzien van de jubileumuitkeringen en heeft een looptijd van langer dan een jaar. Alle

overige schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Beleggingscrediteuren (x € 1.000)

	2013	2012
Te betalen beheerloon (externe managers)	24.854	4.675
Te betalen bewaarloon (custodian)	279	320
Totaal	25.133	4.995

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. Onder de 24,9 miljoen is een schatting inbegrepen van circa 10,6 miljoen voor prestatieafhankelijke beloningen.

opgebouwde pensioenrechten en -aanspraken. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat SPMS pensioenrechten en -aanspraken moet verminderen. Eind 2008 bedroeg de dekkingsgraad van SPMS 98,3%. Hiermee beschikte SPMS over onvoldoende solvabiliteit en daarom heeft SPMS een herstelplan ingediend bij DNB. Over de voortgang van het herstelplan is meer beschreven in paragraaf 2.1. Eind 2013 bedroeg de dekkingsgraad 116,8%. Hiermee loopt SPMS voor op het herstelplan. Wel bevindt het fonds zich in een reservetekort.

3.5.8 RISICOBEBEER EN DERIVATEN

Solvabiliteitsrisico

Als de solvabiliteit zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat SPMS de premie voor de deelnemers moet verhogen. Ook is er dan het risico dat er geen ruimte is voor een eventuele toeslagverlening voor

De dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

Dekkingsgraad (in %)

	2013	2012
Dekkingsgraad per 1 januari	112,4	105,2
Beleggingsresultaat	1,0	14,7
Wijziging marktrente	3,7	-6,6
Indexatie	0,0	0,1
Premieresultaat	-0,7	-0,5
Uitkeringen	0,4	0,2
Overige	0,0	-0,7
Dekkingsgraad per 31 december	116,8	112,4

Surplus op FTK-grondslagen (x € 1.000.000)

	2013	2012
Technische voorzieningen volgens jaarrekening	6.079	6.265
Voorziening pensioenverplichtingen (FTK-waardering) (a)	6.079	6.265
Buffers:		
S1 Renterisico	66	60
S2 Risico zakelijke waarden	969	1.063
S3 Valutarisico	388	393
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	105	74
S6 Verzekeringstechnisch risico	157	161
Totaal S (vereiste buffers) bepaald op basis van standaardmethode	1.092	1.176
Totaal S (vereiste buffers) bepaald op basis van standaardmethode incl. 2% opslag (b)	1.214	1.302
Vereist vermogen (a + b)	7.293	7.567
Aanwezig vermogen (Totaal activa – schulden = pensioenvermogen)	7.099	7.040
Tekort	194	527

De afname van het risico zakelijke waarden is het gevolg van het afgenomen vermogen. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie is uitgegaan van het strategische rente-afdekkingspercentage van 90% van de voorziening.

De in de vorige alinea genoemde S-bedragen zijn gemeten in de evenwichtssituatie.

Risicobeleid en –beheer

Voor de beschrijving van het risicobeleid en –beheer wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

Valutarisico

Het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd, bedraagt ultimo 2013 69% van de beleggingsportefeuille en is voor 59% afgedekt door de euro. De belangrijkste valuta daarin zijn de Amerikaanse dollar (USD), het Britse pond (GBP) en de Japanse yen (JPY). Het strategische beleid van het fonds is om de valutaposities in GBP en JPY voor 100% af te dekken. De positie in USD wordt voor 70% afgedekt.

De valutapositie voor en na afdekking door valuta-derivaten wordt hieronder weergegeven.

Valutapositie (x € 1.000)

	vóór afdekking	valutaderivaten	nettopositie (na)
GBP	387.050	-418.744	-31.694
JPY	150.904	-159.473	-8.569
USD	3.513.063	-2.328.930	1.184.133
Overige valuta	853.987	-299	853.688
	4.905.004	-2.907.446	1.997.558

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert door ongunstige

veranderingen in de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Duration ultimo jaar (x € 1.000)

	2013	2013	2012	2012
	balanswaarde	balanswaarde	balanswaarde	balanswaarde
Duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	3.107.774	8,6	2.805.608	8,0
Duration van de portefeuille (na derivaten)		11,2		12,6
Duration van de pensioenverplichtingen (incl. voorziening langlevensrisico)	6.079.462	16,5	6.264.979	16,9

De duration van de (vastrentende) beleggingen is aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde 'duration mismatch'. Dit resulteert in een gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentebewegingen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Andersom geldt dat bij een

rentestijging de dekkingsgraad ook zal stijgen. Het beleid van het pensioenfonds is om een gedeelte van dit renterisico af te dekken. In 2013 is het strategische afdekkingpercentage 90% van de voorziening en tactisch 70%. Het afdekken van het renterisico gebeurt met renteswaps. Dit zijn derivaten waarmee de duration van de vastrentende beleggingen kan worden opgehoogd.

Vastrentende waarden naar looptijd ultimo jaar (x € 1.000)

	2013		2012	
Resterende looptijd <1 jaar	15.366	0,5%	86.496	3,0%
Resterende looptijd >1 en <5 jaar	120.920	3,8%	313.142	10,8%
Resterende looptijd >5 jaar	3.041.638	95,7%	2.504.097	86,2%
	3.177.924	100,0%	2.903.735	100,0%

Bij het bepalen van het vereist eigen vermogen worden voor het bepalen van de rentegevoeligheid van de verplichtingen en de bezittingen de uitkeringenstromen gehanteerd.

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende-waardenportefeuille kunnen de volgende overzichten worden gegeven:

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst en marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan. Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen en of het vragen van (extra) zekerheden zoals onderpand. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, vooral OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds worden afgedekt door onderpand.

Obligaties (x € 1.000)

	2013		2012	
AAA	1.038.730	93,3%	1.173.764	97,7%
AA	8.454	0,8%	-	0,0%
A	6.247	0,6%	3.329	0,3%
BBB	18.279	1,6%	18.026	1,5%
Lager dan BBB	653	0,1%	6.335	0,5%
Geen rating	40.240	3,6%	-	0,0%
Totaal	1.112.603	100,0%	1.201.454	100,0%

Credits (x € 1.000)

	2013		2012	
AAA	9.645	0,6%	31.862	1,9%
AA	55.811	3,5%	55.275	3,2%
A	449.595	27,9%	277.089	16,3%
BBB	714.452	44,4%	996.216	58,5%
Lager dan BBB	255.924	15,9%	169.175	10,0%
Geen rating	123.517	7,7%	172.665	10,1%
Totaal	1.608.944	100,0%	1.702.282	100,0%

Het fonds belegt alleen in staatsobligaties van Nederland en Duitsland en zodoende niet in staatsobligaties in de zogenaamde PIIGS-landen (Portugal, Ierland, Italië, Griekenland en Spanje). Wel heeft het fonds door bedrijfsobligaties een kleine exposure op

deze landen. In tegenstelling tot het risico van de staatsobligaties in de PIIGS-landen, schat het fonds de overige beleggingen in deze landen in als een acceptabel risico.

Exposure naar PIIGS-landen (x € 1.000)

	2013	2013	2012	2012
	bedrag	percentage	bedrag	percentage
Vastrentende waarden	47.233	0,7%	37.026	0,5%
Aandelen	87.513	1,2%	76.243	1,1%
Vastgoedbeleggingen	2.505	0,0%	463	0,0%
Overig	-	0,0%	4	0,0%
Totaal	137.251	1,9%	113.736	1,6%

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid

voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van lang leven, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekerings-

technische risico. Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen is ultimo 2012 overgegaan naar de prognosetafels AG 2012-2062 met ervaringssterfte van Towers Watson voor de hoogste inkomensklasse en de sector overheid 'tot de macht 2,0'.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid, vermeerderd met 50% van de in het boekjaar ontvangen nettopremie ter dekking van de in het boekjaar ontstane, maar nog niet gemelde schades.

Toeslagrisico (actuariële risico's)

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te verhogen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, het rendement, de looninflatie en de demografie. Er is sprake van een onvoorwaardelijke toeslagtoezegging van 3%.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Wat de concentratie van risico's betreft kan worden gemeld dat ultimo 2013 alleen bij beleggingen in Duitse staatsobligaties (11,8%) (2012: 10,74%), Nederlandse staatsobligaties (2,82%) (2012: 2,55%), Amerikaanse staatsobligaties (1,88%) (2012: 2,21%) en de debiteur Fannie Mae (2,43%) sprake is van

beleggingen in een individuele tegenpartij groter dan 2% van het balanstotaal.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden als interne organisatie, procedures, processen en controles, en de kwaliteit van geautomatiseerde systemen. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. De borging geschiedt onder meer door het analyseren van een actuele ISAE 3402 type II-rapportage ontvangen van APG, JPMorgan, BlackRock en Aviva.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen geldt voor SPMS dat dit risico niet beheersbaar is.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Hiervoor geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Forwards: forwards lijken veel op futures, maar worden over the counter (OTC, zie begrippenlijst) verhandeld in plaats van op een beurs. SPMS belegt in zogenaamde TBA's (To Be Announced) om zo te kunnen beleggen in Amerikaanse hypotheek.
- Currency forwards: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten, waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valuta-termijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten, waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van geldstromen. SPMS

maakt gebruik van interest rate swaps om het renterisico te beperken. Verder worden interest rate swaps gebruikt om het risico van de verschuiving naar meer in USD gedenomineerde vastrentende waarden te beperken.

- Commodity Swaps worden primair gebruikt om de door het bestuur vastgestelde strategische positie in commodities op te bouwen. Daarnaast worden Commodity Swaps ingezet voor de sturing van de tactische posities in commodities. In 2013 heeft SPMS geen Commodity Swaps ingezet.
- Met behulp van credit default swaps worden crediteurenrisico's in de obligatieportefeuille tactisch gestuurd en met behulp van total return swaps is een deel van de beleggingen in opkomende markten gerealiseerd.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities ultimo jaar (x € 1.000):

Derivatenposities ultimo jaar (x 1.000)

type contract	2013		2012	
	onderliggende contracten	marktwaarde	onderliggende contracten	marktwaarde
Futures/forwards	465.731	-	490.068	-2.201
Currency forward	3.448.070	41.508	2.788.942	63.020
TBA's	120.960	123.473	108.770	115.932
Interest rate swaps	6.466.738	-5.384	5.819.193	500.079
Credit default swaps	95.650	2.701	186.035	183
Interest rate optie	15.706	109	163	125
		162.407		677.138

3.5.9 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Langlopende contractuele verplichtingen

SPMS huurt haar kantoorruimte aan de Dribergseweg in Zeist. Op basis van het tot 30 september 2019 doorlopende huurcontract bedraagt de huurverplichting ultimo 2013 circa 1.057.000 euro (circa 200.000 euro per jaar). SPMS heeft aan zes functionarissen auto's ter beschikking gesteld. Deze auto's worden geleased. De verplichting van SPMS op

basis van de afgesloten contracten bedraagt ultimo 2013 circa 243.000 euro.

Voorwaardelijke verplichtingen

Er lopen tegen het pensioenfonds geen juridische procedures die zouden kunnen leiden tot een verplichting van materiële omvang.

SPMS beschikt over een onroerend-goedportefeuille met bezittingen in de VS. Afhankelijk van de resultaten op die bezittingen en de gekozen exitstrategie (stapt

SPMS uit het fonds of verkoopt het betreffende fonds het betreffende onroerend goed) kan er sprake zijn van een belastinglatentie.

Verstreekte zekerheden en garanties

Betreffende de huur van de kantoorruimte aan de Dribergseweg is aan verhuurder een bankgarantie voor onbepaalde tijd ter waarde van 30.000 euro verstrekt.

Uit hoofde van derivaten-beleggingstransacties is door SPMS voor een bedrag van 186,5 miljoen euro aan zekerheden gesteld in de vorm van in onderpand gegeven obligaties en cash.

Ontvangen zekerheden

Uit hoofde van derivaten-beleggingstransacties is door SPMS voor een bedrag van 179,7 miljoen euro aan zekerheden ontvangen in de vorm van in onderpand verkregen obligaties en cash.

3.6 Toelichting op staat van baten en lasten

3.6.1 PREMIEBIJDRAGEN

Premiebijdragen (x € 1.000)

	2013	2012
Feitelijke premie:		
Normpensioen	73.181	74.841
3% onvoorwaardelijke toeslagverlening	94.259	88.928
Risicoregeling	1.092	1.213
Premieovername bij arbeidsongeschiktheid	6.628	6.459
Totaal	175.160	171.441
Kostendeekkende premie	242.771	239.073
Gedempte kostendeekkende premie	152.082	150.878
Feitelijke premie	175.160	171.441

De verschillen tussen de kostendeekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte premie zijn het gevolg van verschillen in gehanteerde rekenrente. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.

De samenstelling van de kostendeekkende premie, de gedempte kostendeekkende premie en de feitelijke premie is als volgt:

Kostendeekkende premie (x € 1.000)

	2013	2012
Actuarieel benodigde premie	187.159	184.399
Opslag kosten	9.437	7.952
Opslag premievrijstelling arbeidsongeschiktheid*	5.245	5.133
Opslag solvabiliteit	40.930	41.589
Totaal	242.771	239.073

* Vanaf boekjaar 2012 wordt de opslag premievrijstelling arbeidsongeschiktheid afgeleid van de feitelijke premie.

Gedempte kostendeekkende premie (x € 1.000)

	2013	2012
Actuariel benodigde premie	113.802	111.871
Opslag kosten	7.719	7.952
Opslag premievrijstelling arbeidsongeschiktheid*	5.245	5.133
Opslag solvabiliteit	25.316	25.922
Totaal	152.082	150.878

* Vanaf boekjaar 2012 wordt de opslag premievrijstelling arbeidsongeschiktheid afgeleid van de feitelijke premie.

3.6.2 WAARDEOVERDRACHTEN**Waardeoverdrachten (x € 1.000)**

	2013	2012
Waardeoverdrachten inkomend	-997	15.207
Waardeoverdrachten uitgaand	-4.761	-444
Saldo	-5.758	14.763

Het negatieve bedrag van inkomende waardeoverdrachten is het gevolg van vrijval van de reservering voor waardeoverdrachten onderhanden

(eind 2012) en de werkelijk geëffectueerde waardeoverdrachten in 2013.

3.6.3 BELEGGINGSRESULTATEN RISICO PENSIOENFONDS**Beleggingsresultaten 2013 (x € 1.000)**

	directe beleggings- opbrengsten	indirecte beleggings- opbrengsten	kosten van vermogens- beheer	totaal
Vastgoedbeleggingen	16.223	-14.471	-2.011	-259
Aandelen	57.073	339.629	-14.040	382.662
Vastrentende waarden	98.437	-260.517	-12.341	-174.421
Derivaten	53.967	-171.547	-40	-117.620
Alternatieve beleggingen	16	16.560	-15.497	1.079
Overige beleggingen	1.515	-808	-	707
	227.231	-91.154	-43.929	92.148

De directe beleggingsopbrengsten zijn gebaseerd op rubricering naar het niveau van de mandaten. Bij de indirecte beleggingsopbrengsten is er aansluiting met de

herwaardering in de tabel van paragraaf 3.5.1. Daar zijn de beleggingen geëffectueerd volgens de richtlijnen van het FTK.

Beleggingsresultaten 2012 (x € 1.000)

	directe beleggings- opbrengsten	indirecte beleggings- opbrengsten	kosten van vermogens- beheer	totaal
Vastgoedbeleggingen	12.730	7.620	-2.033	18.317
Aandelen	58.630	305.298	-8.394	355.534
Vastrentende waarden	103.535	136.912	-3.602	236.845
Derivaten	34.687	284.800	-725	318.762
Alternatieve beleggingen	-740	33.529	-6.144	26.645
Overige beleggingen	802	-79	-	723
	209.644	768.080	-20.898	956.826

Kosten vermogensbeheer (x € 1.000)

	2013	2012
Bewaarloon	2.304	2.255
Beheerloon externe managers	19.311	11.859
Kosten fiduciair management	3.773	3.488
Prestatieafhankelijke vergoedingen	16.426	1.512
Kosten vermogensbeheer	594	522
Aandeel kosten vermogensbeheer, bestuur en bestuursbureau	1.521	1.262
Totaal kosten vermogensbeheer	43.929	20.898
Beheerloon en performance fee toe te rekenen aan 2012	-4.369	4.369
Totaal	39.560	25.267

Naast de bovenvermelde kosten van vermogensbeheer worden voor de in de sectoren vastgoedbeleggingen, aandelen en alternatieve beleggingen opgenomen beleggingsfondsen, onderliggende kosten voor vermogensbeheer en custody direct in de waarde van het betreffende fonds verwerkt.

De kosten zijn gestegen door kosten die betrekking hadden op 2012 maar ultimo 2012 niet zijn voorzien. In 2013 is dit nader in kaart gebracht en zijn alle kosten conform de Aanbevelingen 2013 van de Pensioenfederatie opgenomen.

Voor nog te ontvangen facturen, per 31 december 2013, op het gebied van beheerloon externe managers is een bedrag van 14,2 miljoen opgenomen. Voor nog te betalen performance fee is een schatting van 10,6 miljoen opgenomen.

3.6.4 PENSIOENUITKERINGEN

Pensioenuitkeringen en afkoop (x € 1.000)

	2013	2012
Ouderdompensioen	148.591	142.823
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	44.313	43.009
Wezenpensioen	593	532
Overgenomen premies bij arbeidsongeschiktheid	2.967	3.620
Afkoop	2	28
Totaal	196.466	190.012

3.6.5 MUTATIES IN VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

Mutaties in voorziening Pensioenverplichtingen (x € 1.000)

	2013	2012
Pensioenopbouw	196.783	192.536
Indexering en overige toeslagen	-2.130	-2.126
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	23.872	91.977
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-196.466	-190.012
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-4.969	-4.821
Wijziging marktrente	-198.981	385.064
Wijziging overlevingstafels	-	36.908
Mutatie waardeoverdrachten	-4.380	13.159
Wijzigingen technische reserve/afkoop	-29.492	-21.202
Stand 31 december	-215.763	501.483

Toelichting wijziging technisch resultaat (x € 1.000)

	2013	2012
Sterfte en overige technische grondslagen	28.100	20.501
Arbidsongeschiktheid	1.392	701
Totaal	29.492	21.202

3.6.6 PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN

Pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)

	2013	2012
Kosten bestuur	404	460
Kosten BPMS	259	250
Kosten bestuursbureau		
• Salarissen	1.151	885
• Sociale lasten	172	141
• Pensioenlasten	376	273
• Overige personeelskosten	257	442
• Huisvestings- en automatiseringskosten	<u>491</u>	<u>527</u>
Totale kosten bestuursbureau	2.447	2.268
Controle- en toezichtskosten	657	551
Advieskosten	339	413
Overige kosten (m.n. communicatiekosten deelnemers)	<u>179</u>	<u>334</u>
Totaal kosten bestuur en bestuursbureau	4.285	4.276
Waarvan kosten vermogensbeheer	<u>1.521</u>	<u>1.262</u>
Totaal pensioenuitvoeringskosten bestuur en bestuursbureau	2.764	3.014
Kosten uitvoeringsorganisatie	3.604	3.587
Projectkosten	45	154
Extra personeelslasten uitvoeringsorganisatie	<u>-</u>	<u>88</u>
Totaal	6.413	6.843

In het boekjaar zijn de volgende honoraria van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. ten laste gebracht van het pensioenfonds:

Kosten accountants (x € 1.000)

	2013	2012
PwC Accountants, controle jaarrekening	138	137
PwC Adviseurs, adviesdiensten op fiscaal terrein	<u>262</u>	<u>309</u>
Totaal	400	446

Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn ultimo 2013 14 (2012: 13) werknemers in dienst op het bestuursbureau. Omgerekend naar fulltime equivalenten bedraagt het aantal medewerkers 11,7 FTE (2012: 10,7 FTE). 1 FTE = 36 uur. Er zijn geen medewerkers werkzaam in het buitenland. De bezoldiging voor de bestuurders samen bedraagt 277.851 euro (2012: 291.424 euro).

In de salariskosten van het personeel is 11.525 euro opgenomen voor betaalde crisisheffing.

Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting bij 'aantal personeelsleden'. Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Evenmin zijn leningen verstrekt of is sprake van vorderingen op (voormalige) personeelsleden.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Zeist, 3 juni 2014

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

Het bestuur

dr. M. Kiewiet de Jonge

dr. O.G.J.M. van Aubel

mw. dr. M.Th.P. Odenthal

drs. M. Bijl

drs. E.P. Stuijtzand

mr. drs. C.A.M. van Tulder

dr. P. Biemond

Hoofdstuk 4: Overige gegevens

4.1 Statutaire regeling over bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het resultaat, dat is het saldo

van de baten en lasten, is toegevoegd aan de reserves.

De onderverdeling van de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaatbestemming (x € 1.000)		
	2013	2012
Toevoeging aan overige reserves	244.635	473.862

4.2 Actuariële verklaring (TW)

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten te Zeist is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2013.

GEGEVENS

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeven verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijke Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 127 (Vereist Eigen Vermogen).

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort.

Apeldoorn, 18 juni 2014

R. Kruijff AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (PwC)

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten te Zeist gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de

jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten per 31 december 2013 en van het saldo van baten en lasten over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 18 juni 2014

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. H.C. van der Rijst RA

I Samenstelling Vergadering van Afgevaardigden van de BPMS

We gaan uit van drie soorten afdelingen:

- A. iedere zelfstandige medische staf van een ziekenhuis;
- B. leden, niet verbonden aan een ziekenhuis (bijv. extramuraal werkzaam, arbeidsongeschikt);
- C. de buitengewone leden, oftewel de pensioengerechtigden en de 'slapers'.

Iedere afdeling vaardigt één lid af naar de VvA. De afgevaardigde (lid), of zijn plaatsvervanger (plv), vertegenwoordigt zo veel stemmen als er verenigingsleden in zijn afdeling zijn. De afdeling van de buitengewone leden (C) vaardigt tien leden af naar de VvA. Deze vertegenwoordigen dan ieder één tiende deel van het aantal buitengewone leden in deze afdeling.

A. Zelfstandige medische staven van ziekenhuizen:

Medisch Centrum Alkmaar, Alkmaar

P.J. van den Akker, chirurg (lid)
H.R. van den Brink, reumatoloog*

Ziekenhuisgroep Twente, Almelo

E.C.M. Heinerman, KNO-arts (lid)
G.J. Wagenmakers, radioloog (plv)
R.A.A. van Zanten, internist*

Flevoziekenhuis, Almere

Meander Medisch Centrum, Amersfoort

M.B.M. Vermeulen, neuroloog (lid)

Ziekenhuis Amstelland, Amstelveen

R.H. Cohen, radioloog (lid)
C. Rustemeijer, internist (plv)

Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, Amsterdam

BovenIJ Ziekenhuis, Amsterdam

M.M.E.C. de Lind van Wijngaarden, KNO-arts (lid)

Sint Lucas Andreas Ziekenhuis, Amsterdam

R.G.E.J. Groutars, cardioloog (lid)
C.E.H. Siegert, internist (plv)
A. Voorwinde, chirurg*

Gelre ziekenhuizen Apeldoorn, Apeldoorn

P.E. Spronk, internist (lid)
F. Eggelmeijer, reumatoloog (plv)

Ziekenhuis Rijnstate Arnhem / Zevenaer, Arnhem

J.P.P.M. van Leeuwen, KNO-arts (lid)
J.K. van der Kamp, anesthesioloog (plv)

Wilhelmina Ziekenhuis Assen, Assen

F. de Vries, radioloog (lid)
H.J. Faber, internist*

Ziekenhuis Lievensberg, Bergen op Zoom

J.G. Blok, cardioloog (lid)

Rode Kruis Ziekenhuis, Beverwijk

H.G.I. van Weering, gynaecoloog (lid)

Maasziekenhuis Pantein, Boxmeer

Amphia Ziekenhuis, Breda

J.K.S. Nuytinck, chirurg (lid)
H. Jansen, uroloog (plv)

IJsselland Ziekenhuis, Capelle a/d IJssel

W.M. Muijs van de Moer, cardioloog (lid)

Reinier de Graaf Gasthuis, Delft

H.J. Gilhuis, neuroloog (lid)

Jeroen Bosch Ziekenhuis, Den Bosch

J.P. ter Bruggen, neuroloog (lid)

L.P.A. Bom, orthopedisch chirurg (plv)

Bronovo Ziekenhuis, Den Haag

K. Wiggers, KNO-arts (lid)

Haga Ziekenhuis, Den Haag

C.T.B.J. Waegemaekers, gynaecoloog (lid)

J.S. van der Laan, klinisch patholoog (plv)

Medisch Centrum Haaglanden, Den Haag

J.R.M. van der Sijp, chirurg (lid)

G.A. Croll, KNO-arts (plv)

Gemini Ziekenhuis, Den Helder

T.R. Wesselius, radioloog (lid)

Deventer Ziekenhuis, Deventer

R.E. Westerbeek, radioloog (lid)

J.M.B. Manders, nucleair geneeskundige (plv)

J.W.A.P. van Hoogstraten, radioloog*

Dirksland Ziekenhuis (Van Weel-Bethesda),**Dirksland**

U.A. Badrising, neuroloog (lid)

Slingeland Ziekenhuis, Doetinchem

J.H.G. Bürer, reumatoloog (lid)

Ziekenhuis de Sionsberg, Dokkum**Albert Schweitzer Ziekenhuis, Dordrecht**

J.J. Schermer, anesthesioloog (lid)

Ziekenhuis Nij Smellinghe, Drachten

H.L. van der Wiel, neuroloog (lid)

Ziekenhuis Gelderse Vallei, Ede

C.W.D.A. Klapwijk, gynaecoloog (lid)

J. Burggraaf, KNO-arts (plv)

Catharina Ziekenhuis, Eindhoven

M.C. Haanschoten, anesthesioloog (lid)

K. Keizer, neuroloog (plv)

Maxima Medisch Centrum, Eindhoven

G.J. Jonker, longarts (lid)

C.E. Visser, KNO-arts*

Scheperziekenhuis (Zorggroep Leveste), Emmen

M. Westerhof, uroloog (lid)

W. van der Hoek, internist (plv)

Medisch Spectrum Twente, Enschede

N.T.M.W. Smeets, anesthesioloog (lid)

St. Anna Ziekenhuis, Geldrop

H.R. Ronnen, radioloog (lid)

F.T.P.M. van der Linden, chirurg (plv)

Admiraal de Ruyter Ziekenhuis, Goes

M. Olree, radioloog (lid)

F.M. Bentvelsen, uroloog (plv)

Beatrixziekenhuis (Rivas), Gorinchem

F.J. van Oosterhout, orthopedisch chirurg (lid)

W. Schalekamp, KNO-arts (plv)

Groene Hart Ziekenhuis, Gouda

C. Zwart, anesthesioloog (lid)

Martini Ziekenhuis, Groningen

N.P. Tjon-Pian-Gi, uroloog (lid)

J.Q.P.J. Claessen, KNO-arts (plv)

Kennemer Gasthuis, Haarlem

R.P. Wong Chung, KNO-arts (lid)

R.P.J. Oostburg, radiodiagnost (plv)

Saxenburgh Groep, Hardenberg

R. Kaplan, cardioloog (lid)

Ziekenhuis St. Jansdal, Harderwijk

M.O. den Dulk, internist (lid)

J.T.H. van Berkel, uroloog*

Ziekenhuis De Tjongerschans, Heerenveen

Atrium Medisch Centrum Parkstad, Heerlen

D.C. Flikweert, KNO-arts (lid)
P.H.N.M. Kampschöer, gynaecoloog (plv)

Elkerliek Ziekenhuis, Helmond

J.H.J.M. van der Avoort, gynaecoloog*

Tergooiziekenhuizen, Hilversum

P.M. Laboyrie, neuroloog (lid)
C.P. Timmerman, arts-microbioloog (plv)

Spaarne Ziekenhuis, Hoofddorp

C.F. Melissant, longarts (lid)

Ziekenhuis Bethesda, Hoogeveen

P.E. Kleingeld, uroloog (lid)

Westfries Gasthuis, Hoorn**Medisch Centrum Leeuwarden, Leeuwarden**

D. de Roy van Zuidewijn, chirurg (lid)
K.T. van der Laan, KNO-arts*

Diaconessenhuis Leiden, Leiden

T.J.A. Bernt, radioloog (lid)

Rijnland Ziekenhuis, Leiderdorp

H. Dik, longarts (lid)
H.M. Schuttevaer, radioloog*

IJsselmeerziekenhuizen (MC Groep), Lelystad**Diaconessenhuis Meppel, Meppel**

C.G. Vos, radioloog (lid)

St. Antonius Ziekenhuis, Nieuwegein

M.E. Kars, gynaecoloog (lid)

Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis, Nijmegen

N.H.C.M.N. Crombag, dermatoloog (lid)

Waterlandziekenhuis, Purmerend**Laurentius Ziekenhuis, Roermond**

J.M.G.C. Bonnemaier, oogarts (lid)

Franciscus Ziekenhuis Roosendaal, Roosendaal

J.L.M. van Helmond, longarts (lid)
R.G.F. Wintermans, arts-microbioloog (plv)

Havenziekenhuis, Rotterdam**Ikazia Ziekenhuis, Rotterdam**

D.M.H. Zuidgeest, neuroloog (lid)
M.P. Freericks, cardioloog (plv)

Maasstad Ziekenhuis, Rotterdam

H. van der Lelij, radioloog (lid)
H. Beerman, klinisch patholoog (plv)

Oogziekenhuis Rotterdam, Rotterdam

J.T.H.N. de Faber, oogarts (lid)

Sint Franciscus Gasthuis, Rotterdam

J. Meeuwis, KNO-arts (lid)
P. de Man, arts-microbioloog (plv)

Vlietland Ziekenhuis, Schiedam

M. Fennema, anesthesioloog (lid)

Orbis Medisch Centrum, Sittard

W.H. Geraedts, longarts (lid)
K.W.E. Hulsewé, chirurg (plv)

Antonius Ziekenhuis, Sneek

T. Zwaga, radioloog (lid)
D.E.P. de Waard, cardioloog (plv)

Ruwaard van Putten Ziekenhuis, Spijkenisse**

R.R. Postema, chirurg*
N.L.J. Verbeij, oogarts*

Refaja Ziekenhuis, Stadskanaal

L.M. van Wijk, cardioloog (lid)

ZorgSaam Ziekenhuis, Terneuzen**Ziekenhuis Rivierenland, Tiel**

R. Laduc, uroloog (lid)

Sint Elisabeth Ziekenhuis, Tilburg

Mevr. M.C. Vos, gynaecoloog (lid)

TweeSteden ziekenhuis, Tilburg

H.J. Muntinga, cardioloog (lid)

E.W. van Laarhoven, orthopedisch chirurg (plv)

Ziekenhuis Bernhoven, Uden

W.A. de Boer, mdl-arts (lid)

A.J.M.C. Aarts, radioloog*

Diakonessenhuis, Utrecht

A. Pronk, chirurg (lid)

L. Sibinga Mulder, radioloog (plv)

VieCuri, Medisch Centrum voor Noord-Limburg,**Venlo**

J.G.H.M. Schlooz, anesthesioloog (lid)

Sint Jans Gasthuis, Weert

B. Cost, cardioloog (plv)

H.C. Klomps, cardioloog (lid)

Ommelander Ziekenhuis Groep, Winschoten

H. van Leeuwen, radioloog (lid)

Streekziekenhuis Koningin Beatrix, Winterswijk

J.A.F. van der Hoek, neuroloog (lid)

Zuwe Hofpoort Ziekenhuis, Woerden

Y.D. van der Werff, radioloog (lid)

K.A.F. Houwert, radioloog (plv)

Zaans Medisch Centrum, Zaandam

R.P. Strating, chirurg (lid)

H.E.A.S.J. Lemmers, radioloog (plv)

Lange Land Ziekenhuis, Zoetermeer

P.T.H. Langendijk, orthopedisch chirurg (lid)

P. van der Meer, cardioloog (plv)

Gelre Ziekenhuizen, locatie Het Spitaal, Zutphen

P.H.G.E. Strens, orthopedisch chirurg (lid)

L. Ausema, internist (plv)

J.A. Emsbroek, dermatoloog*

Isala Klinieken, Zwolle**B. Leden, niet verbonden aan een ziekenhuis**

(bijv. extramuraal werkzaam, arbeidsongeschikt)

G.E. Cromheecke, anesthesioloog (lid)

P.G. Warmenhoven, chirurg (plv)

C. Buitengewone leden

P.H.O. Buijs

R.A. Cohen

A.M. van der Heijden

Mevr. J.A. van Marion-Kievit

L.M. Kingma

G. Kootstra

J.M.W.M. Merkus

J.H.J. Ruijs

H.C. van Soest

M.E. van Zanten

* De volgende leden en/of plaatsvervaarders traden uit de VvA:

A.J.M.C. Aarts, radioloog

J.H.J.M. van der Avoort, gynaecoloog

J.T.H. van Berkel, uroloog

H.R. van den Brink, reumatoloog

J.A. Emsbroek, dermatoloog

H.J. Faber, internist

J.W.A.P. van Hoogstraten, radioloog

K.T. van der Laan, KNO-arts

R.R. Postema, chirurg

H.M. Schuttevaer, radioloog

N.L.J. Verbeij, oogarts

C.E. Visser, KNO-arts

A. Voorwinde, chirurg

R.A.A. van Zanten, internist

** De afdeling Ruwaard van Putten Ziekenhuis, Spijkensisse is komen te vervallen.

II Nevenfuncties

Naam	Geboorte- datum	Functie binnen pensioenfonds	Functies buiten pensioenfonds
dr. M. Kiewiet de Jonge Michiel	25-5-1948	Voorzitter Lid beleggingscommissie	Uroloog Androskliniek Lid commissie beroep Nederlandse Vereniging voor Urologie.
dr. O.G.J.M. van Aubel Olav	24-7-1949	Secretaris/penningmeester Lid beleggingscommissie	Uroloog Franciscus Ziekenhuis Roosendaal en Lievensberg Ziekenhuis Bergen op Zoom Voorzitter investeringsadviescommissie FZR
dr. M.Th.P. Odenthal Monica	3-5-1961	Bestuurslid Voorzitter auditcommissie	Oogarts Diaconessenhuis te Leiden Voorzitter vakgroep oogheelkunde
dr. M. Bijl Micon	3-9-1958	Vicevoorzitter Lid pensioencommissie	Voorzitter/manager cardiologenmaatschap ASZ
dr. E.P. Stuijzand Eelco	31-12-1963	Bestuurslid Voorzitter beleggingscommissie	Radioloog Tweesteden Ziekenhuis Tilburg Lid Health Care Advisory Board P/S/L/ Research Group Arbiter Scheidsgerecht voor de Gezondheids- zorg, Kamer Verdeelmodel Stemgerechtigd afgevaardigde namens de Orde bij KNMG Lid Raad van Toezicht Stichting de Wielborgh Dordrecht
mr. drs. C.A.M. van Tulder Kees	8-11-1952	Bestuurslid Voorzitter pensioencommissie	Anesthesioloog Rijnland Ziekenhuis Leiderdorp Plaatsvervangend opleider anesthesiologie
dr. P. Biemond Piet	24-5-1956	Bestuurslid Lid auditcommissie	Internist Franciscus Ziekenhuis Roosendaal Opleider voor ziekenhuisstage huisartsen ± 1 uur per week.
drs. J.A.G. Steenvoorden Jeroen	14-1-1961	Directeur	Lid raad van commissarissen Rabobank Apeldoorn & Omgeving Bestuurslid Pensioenfederatie (tot 31 december 2013) Bestuurslid Unie van Beroepspensioenfonds (tot 31 december 2013) Lid uitvoeringsraad Pensioenfederatie (vanaf 1 januari 2014) Vicevoorzitter raad van advies en lid redactieraad Pensioen Bestuur & Management Gast-docent Actuariel Instituut

III Begrippenlijst

Aandeel

Eigendomsbewijs van een onderneming dat recht geeft op winstuitkering (dividend). Een aandeel kan zowel beursgenoteerd als niet-beursgenoteerd zijn.

Aanpassingscoëfficiënt

De aanpassingscoëfficiënt drukt de mate van loonontwikkeling uit. De loonindex die toegepast wordt bij ambtenaren, gebruikt SPMS voor de verhoging van de pensioenen. Vanaf 1973 is de aanpassingscoëfficiënt gestegen van 1 tot 2,805 op 1 januari 2013. Dit betekent dat een door een deelnemer in 1973 ingekocht nominaal pensioenbedrag van 228,71 euro gegroeid is tot 641,57 euro in 2013.

Actuaris

De actuaris verricht risicoanalyses en bepaalt welk bedrag voor toekomstige verplichtingen moet worden gereserveerd. Verder houdt de actuaris zich bezig met het samenstellen van modellen. Het gaat ten eerste om modellen om verplichtingen en beleggingen van het pensioenfonds optimaal op elkaar af te stemmen. Ten tweede maakt de actuaris modellen om de samenstelling van het beleggingspakket te optimaliseren.

Actuariële waarde

De contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen of bijdragen berekend op basis van actuariële grondslagen. Het gaat bij die grondslagen bijvoorbeeld om de rekenrente of de marktrente, de kansstelsels (sterftekansen, arbeidsongeschiktheids- en revalidatiekansen, frequenties van gehuwd zijn, etc.) en de kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten). Zie ook Contante waarde.

AFM

De Autoriteit Financiële Markten (toezichthouder).

ALM (Asset Liability Management)

Het gaat bij ALM om het afstemmen van de beleggingsmix op verplichtingen. Een ALM-studie is een integrale analyse van pensioen-, toeslag-, financierings- en beleggingsbeleid. Hierbij houdt de onderzoeker rekening met de risico's voor alle belanghebbenden. Dat doet hij zowel voor de korte als de lange termijn en in aansluiting op de verplichtingenstructuur. Een ALM-studie kan een pensioenfonds of verzekeringsmaatschappij ondersteunen bij het kiezen van de juiste beleggingsmix.

Alpha-mandaat

Het alpha-mandaat is een beleggingscategorie, waarin die beleggingssoorten zijn opgenomen die in hoge mate afhankelijk zijn van de vaardigheden van de managers. Daarbij streeft SPMS naar bètaneutraliteit. Dat is een lage gevoeligheid voor marktomstandigheden. Daarnaast is het behalen van een zo hoog mogelijke rendement per eenheid risico een doel bij het alpha-mandaat.

Assetmix/beleggingsmix

Verdeling van de beleggingsportefeuille over verschillende beleggingssoorten. Denk daarbij aan aandelen, obligaties, vastgoed en liquide middelen.

Backservicepensioen

Aanvullend pensioen over aaneengesloten praktijkjaren vóór 1968.

Bandbreedte

Vastgelegde marge waarbinnen een positie mag fluctueren.

Bepaald partnersysteem

Een bepaald partnersysteem is een systeem voor reservering voor partnerpensioenen. Hierbij reserveert een pensioenfonds alleen dan voor partnerpensioenen als de deelnemer daadwerkelijk gehuwd is, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of een vrijwillig verzekerde partner heeft.

Benchmark

Een benchmark is een maatstaf waartegen een pensioenfonds de rendementen van de beleggingen afzet. De maatstaf is vaak een marktindex.

Benchmarkportefeuille

De benchmarkportefeuille geeft de strategische langetermijnverdeling naar beleggingscategorieën of regio's/landen weer.

Beroepspensioenfonds

Bij een beroepspensioenfonds gaat het om een pensioenfonds voor vrije beroepsbeoefenaren, zoals notarissen of medisch specialisten. Als er een beroepspensioenfonds is voor een bepaald beroep dan zijn alle beroepsgenoten verplicht om zich bij dat fonds aan te sluiten. Het is ook mogelijk dat er geen beroepspensioenfonds is opgericht, maar dat er een rechtspersoon in het leven is geroepen. Die rechtspersoon ziet er dan op toe dat beroepsgenoten een bepaalde basispensioenregeling voor zichzelf treffen bij een verzekeringsmaatschappij.

Beroepspensioenvereniging

Een beroepspensioenvereniging is een vereniging waarvan beroepsgenoten lid zijn en die volledige rechtsbevoegdheid bezit. Het statutaire doel omvat uitsluitend het verzorgen van een beroepspensioenregeling. Hierbij komt het lidmaatschap niet automatisch voort uit het lidmaatschap van enig andere organisatie. Het doel van de beroepspensioenvereniging is het behartigen van de belangen van de pensioenen van de beroepsgenoten.

Bestuursbureau

Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur van het pensioenfonds. Het beoordeelt rapportages van de

uitvoeringsorganisatie, initieert en begeleidt beleidsontwikkeling en ondersteunt het bestuur in zijn contact met adviseurs en omgeving.

Cap: large cap/small cap

Large cap-aandelen zijn aandelen met een hoge marktkapitalisatie of hoge beurswaarde. Small cap-aandelen zijn aandelen met een kleine marktkapitalisatie.

Collateral

Bij een collateral gaat het om een vorm van zekerheidsstelling waarbij een belegger een bepaalde tegenwaarde in geld of effecten ontvangt. Hiermee kan de belegger een vordering op een tegenpartij verhalen als deze partij niet aan haar verplichtingen voldoet.

Commodities

Commodities zijn grondstoffen. Een onderverdeling van commodities is: energie, metalen en agrarische producten. Beleggingen in commodities vinden plaats met derivaten (zie verderop).

Continuïteitsanalyse

De continuïteitsanalyse is onderdeel van het FTK binnen de Pensioenwet. De analyse is een middel voor pensioenfonds om inzicht in de financiële risico's op langere termijn en de sturingskracht van hun beleidsinstrumenten te verkrijgen, om keuzes ten aanzien van de feitelijke premie en toeslag te onderbouwen en (indien van toepassing) om als basis te dienen voor een langetermijnherstelplan.

Contante waarde

De huidige waarde van een bedrag waarover je pas na een bepaalde periode de beschikking hebt. Voor de hoogte van de contante waarde zijn de looptijd (periode) en de hoogte van de rente van belang.

Corporate governance

Bij corporate governance gaat het om goed ondernemerschap. Hierbij inbegrepen zijn integer en transparant handelen door het bestuur, goed toezicht op het handelen door het bestuur en het afleggen van verantwoording voor het uitgeoefende toezicht.

Credits

Credits staat voor een lening aan een bedrijf. Deze lening geeft recht op een rentevergoeding (coupon) en is ingedeeld in ratingklassen (mate van kredietwaardigheid).

CSA

Credit support annex. Dit is een juridisch document waarin afspraken staan over credit support (collateral) betreffende derivatentransacties.

Custodian

Een custodian is een bewaarder van effecten. Bij SPMS is dat JPMorgan Chase. SPMS neemt ook andere producten af van JPMorgan Chase, waaronder de beleggingsadministratie.

De Jonge Orde

Vereniging opgericht voor het behartigen van de belangen van de toekomstige medisch specialisten.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is het verhoudingsgetal tussen pensioenvermogen en pensioenverplichtingen. Dit verhoudingsgetal geeft weer in hoeverre het pensioenfonds kan voldoen aan zijn verplichtingen.

Default

Met de term default wordt de situatie aangeduid, waarin een schuldenaar zijn verplichtingen niet nakomt, bijvoorbeeld omdat hij een afgesproken betaling niet nakomt.

Derivaten

Bij derivaten gaat het om van effecten afgeleide beleggingsproducten, zoals futures, swaps en total return swaps.

DNB

De Nederlandsche Bank (toezichthouder).

Duration

Bij duration gaat het om de gewogen gemiddelde looptijd van bijvoorbeeld een obligatie in jaren. Duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties. Hoe langer de duration, hoe sterker obligatiekoersen reageren op een renteverandering.

Emerging markets

Emerging markets (opkomende markten) zijn de financiële markten van ontwikkelingslanden. Deze markten kenmerken zich vaak door een snelle, maar ook onstabiele economische groei. Beleggers beschouwen een belegging in een emerging market vaak als risicovol vanwege (mogelijke) politieke problemen en economische instabiliteit. Het risico van een dergelijke belegging is daarom gemiddeld hoger dan van een belegging in ontwikkelde landen. Het verwachte rendement is echter ook hoger dan dat van een belegging in ontwikkelde markten.

Excassokosten

De administratiekosten voor de uitbetaling van pensioenen staan bekend als excassokosten.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Het FTK is onderdeel van de Pensioenwet en bevat de wettelijke financiële eisen voor pensioenfonds. Dit toetsingskader is opgebouwd rond de principes van marktwaardering, risicogebaseerde financiële eisen en transparantie.

FIRM (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode)

FIRM is een geïntegreerde methode voor de analyse van risico's bij alle typen ondernemingen waarop DNB toezicht houdt. Een toezichthouder gebruikt risicoanalyse voor inzicht in de risico's van de activiteiten van een onderneming en de mate waarin deze risico's een potentiële bedreiging zijn voor de toezichtdoelstellingen. De toezichthouder rangschikt risico's, beheersing, activiteiten en instellingen op basis van een score die risico's (en de beheersing ervan) krijgen via de risicoanalyse. Hiermee beschikt de toezichthouder over informatie voor een zo efficiënt mogelijke verdeling van schaarse toezichtcapaciteit. De opvolger van FIRM is FOCUS!

FOCUS!

Dit is de nieuwe toezichtaanpak van DNB. FOCUS! bouwt voort op FIRM, maar kent een aantal verbeteringen. Zo worden alle onder toezicht staande instellingen ingedeeld in een vijftal toezichtklassen waarvoor de risicoanalyse verschillend is vormgegeven. SPMS is ingedeeld in toezichtklasse 3.

Future

Bij een future gaat het om een op de beurs verhandeld termijncontract met verplichte levering van onderliggende waarden/goederen in de toekomst tegen een vooraf vastgestelde prijs. De onderliggende waarde kan een obligatie zijn, een aandelenindex, een geldmarkt-rente of een commodity. Met futures kan een belegger beleggingsrisico's afdekken.

Governance

Het besturen van een onderneming of organisatie.

Hedge funds

Hedge funds (hedgefondsen) maken gebruik van een breed scala aan beleggingsstrategieën en -instrumenten om onder alle marktomstandigheden een absoluut (positief) rendement te halen.

Hedging

Hedging is het afdekken van het risico van een belegging met een andere belegging. Dit gebeurt doorgaans met derivaten. Voorbeelden zijn het afdekken van het renterisico (rentehedge) en het afdekken van het valutarisico (valutahedge).

Inflation Linked Bonds

Een inflation linked bond is een obligatie waarvan de hoofdsom en rente gekoppeld zijn aan de inflatie.

Interimpensioen

Bij interimpensioen gaat het om geld dat de ziekenfondsen in de periode 1968 tot en met 1972 inhielden op de honoraria van vrijgevestigde specialisten. Dit op naam gestelde geld ging per 1 januari 1973 over in persoonlijke aanspraken in de pensioenregeling van SPMS.

ISAE 3402 (International Auditing and Assurance Standards Boards 3402)

Een ISAE 3402 rapport beschrijft hoe een service-organisatie processen beheerst. In het rapport staat een omschrijving van de beheersdoelstellingen van de organisatie. Ook bevat het rapport de controlemaatregelen die de serviceorganisatie neemt om deze doelstellingen te realiseren.

ISDA

International Swaps & Derivatives Association (wereldwijde financiële beroepsvereniging).

Leverage

De verhouding tussen eigen en vreemd vermogen staat in het Engels bekend als 'leverage'.

Marktwaaarde

Marktwaaarde is de waardering van activa tegen de verkoopwaarde.

Obligatie

Een obligatie is een bewijs van een geldlening aan een overheid, supranationale organisatie of bedrijf. Dit bewijs geeft recht op rentevergoeding (coupon) en aflossing van de hoofdsom aan het einde van de looptijd. Een obligatie is meestal beursgenoteerd.

Opting-in/out

Per 1 januari 2012 is de pensioenopbouw voor nieuwe deelnemers verhoogd met een derde. Bestaande deelnemers konden kiezen of ze wel (opting-in) of niet (opting-out) gebruik wilden maken van deze verhoging. Tegenover deze verhoogde opbouw staat ook een met een derde verhoogde premie.

Outperformance/underperformance

Er is sprake van outperformance als het met een beleggingsportefeuille bereikte rendement hoger is dan het rendement van de benchmark. Underperformance betekent dat het rendement van de portefeuille lager is dan het rendement van de benchmark. Bij een negatief beleggingsrendement is sprake van outperformance als het rendement van de benchmark nog negatiever is.

Over the counter (OTC)

Over the countercontracten zijn contracten die buiten de beurs verhandeld worden.

Overlay

Een strategie voor een beleggingsportefeuille waarbij de onderliggende beleggingen niet veranderen, bijvoorbeeld door toepassing van derivaten.

Overlevingstafels

Zie prognostafels.

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de Nederlandse pensioenfondsen en van het Nederlandse pensioenstelsel in het algemeen. De Pensioenfederatie is voortgekomen uit een samenwerking van de koepels voor ondernemings-, beroeps- en bedrijfstakpensioenfondsen.

Performance

Bij performance gaat het om het beleggingsresultaat. Performance is ook te omschrijven als het totaal van directe beleggingsopbrengsten of als de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen of -dalingen.

Pensioenwet

In de Nederlandse Pensioenwet (Pw) wordt beschreven wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van werkgever, werknemer en pensioenuitvoerder in relatie tot pensioen. De Pensioenwet is op 1 januari 2007 in werking getreden en verving de oudere Pensioen- en spaarfondsenwet (Psw).

Premieovername

Bij langdurige arbeidsongeschiktheid kan het pensioenfonds onder bepaalde voorwaarden de premiebetaling voor de pensioenopbouw overnemen. Op deze wijze loopt de pensioenopbouw van de deelnemer geen schade op.

Private equity

Private equity heeft betrekking op beleggingen in niet aan de beurs genoteerde ondernemingen.

Prognosetafels

Prognosetafels zijn overlevingstafels die expliciet rekening houden met een voorzienbare trend in overlevingskansen. Deze trend heeft onder andere te maken met ontwikkelingen in de medische wetenschap, verandering van voedingspatronen en wijzigende leefomstandigheden. Het voorspellen van de trend gebeurt met hulp van ontwikkelingen in het verleden en van voorspellingen van diverse experts. In een prognosetafel is de overlevingskans in een bepaald jaar afhankelijk van het geslacht, de leeftijd en het berekeningsjaar. Het Actuariële Genootschap ontwikkelde in 2012 de AG-prognosetafel 2012-2062. Deze bevat voor de berekeningsjaren 2012 tot en met

2062 de geslachtsafhankelijke overlevingskansen voor alle leeftijden.

Rebalancing

Rebalancing is het herverdelen van het vermogen over beleggingscategorieën.

Rendement

Bij rendement gaat het om het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds, vermogensbeheerder of verzekeringsmaatschappij behaalt door het beleggen van daarvoor beschikbare middelen.

Renteswap

Een renteswap of interest rate swap (IRS) is een afspraak tussen twee partijen om in een bepaalde periode rentebetalingen over een bepaalde hoofdsom uit te wisselen.

Rentetermijnstructuur

Grafiek die het verband weergeeft tussen enerzijds de looptijd van een vastrentende belegging en anderzijds de daarop te ontvangen marktrente. Waar in dit jaarverslag wordt gesproken over de rentetermijnstructuur, wordt de rentetermijnstructuur bedoeld zoals deze maandelijks wordt gepubliceerd door DNB.

RJ 610

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) heeft tot doel de kwaliteit van de externe verslaggeving te bevorderen en dan in het bijzonder de kwaliteit van de jaarrekening. Zij doet dit door aanbevelingen op te stellen. Deze aanbevelingen bevatten regels waaraan jaarverslagen moeten voldoen. De Raad stelde eind 2007 nieuwe regels (RJ 610) op waaraan pensioenfondsen moeten voldoen.

Securities lending

Het voor een bepaalde periode uitlenen van effecten, waarbij de uitlener een leenvergoeding ontvangt van de lener.

SLA (Service Level Agreement)

Het pensioenfonds SPMS heeft SLA's afgesloten met de uitvoerders. In de SLA is afgesproken welke diensten de uitvoerder verricht voor SPMS. Ook staan in de SLA's afspraken over de kwaliteits- en tijdigheidseisen waaraan deze dienstverlening moet voldoen.

Solvabiliteit

Het vermogen van de pensioenuitvoerder om op langere termijn aan verzekerings- of pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Staartrisiko

Risico waarvan de kans dat het zich voordoet klein is, maar waarvan de gevolgen groot kunnen zijn.

Sterftetafel

Zie prognosetafels.

Strategisch beleid

Strategisch beleid betreft het beleggingsbeleid voor de lange termijn. Dit omvat de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beoogde beleggingsportefeuille op hoofdlijnen, evenals de mate waarin hiervan mag worden afgeweken. Zie ook tactisch beleid.

Swap

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. Swaps zijn derivaten, dat wil zeggen dat ze afgeleide producten zijn. Zie ook Rentewap en Total return swap.

Tactisch beleid

Besturen van pensioenfondsen kunnen om tactische redenen toestaan dat in een bepaalde mate wordt afgeweken van de strategische beleggingsmix. Reden voor een afwijking kan een tijdelijke (on)gunstige ontwikkeling in een bepaalde financiële markt zijn.

TBA (To Be Announced)

Mortgage Backed Securities zijn leningen met een hypotheek als onderpand. In de VS worden deze leningen verhandeld via To Be Announced-contracten. Dit zijn contracten die voordat de daadwerkelijke hypotheekverstrekking tot stand komt reeds verhandeld worden. Op deze wijze kan de verstrekker hypotheek

verstrekken zonder dat de rente voortdurend wijzigt. In een TBA-contract worden uitsluitend hypotheekopgenomen, die uitgegeven worden door expliciet of impliciet door de overheid gegarandeerde instanties (agencies zoals Fannie Mae en Freddy Mac). Het gaat altijd om een grote groep hypotheek, waarvan een aantal gegevens reeds bekend zijn, zoals looptijd, rente, prijs, et cetera. In het geval van SPMS betreft het een contract dat wordt gekocht om de mogelijkheid te hebben om uiteindelijk een pakketje hypotheek met een zeer hoge kredietwaardigheid te kopen. De exacte details van het pakketje hypotheek wordt pas bekend gemaakt tegen de tijd dat het contract bijna afloopt. De looptijd van de TBA is normaal gesproken een paar maanden. Slechts een klein deel van de contracten wordt daadwerkelijk gebruikt om hypotheek aan te kopen. Het grootste gedeelte van de contracten wordt verkocht voordat deze aflopen.

Tijdelijk partnerpensioen

Een deelnemer aan de SPMS-regeling heeft recht op een aanvullend tijdelijk partnerpensioen. Hij of zij kan hier aanspraak op maken boven op het levenslange partnerpensioen, dat is afgeleid van het opgebouwde ouderdompensioen. SPMS keert het aanvullend tijdelijk partnerpensioen alleen uit als de deelnemer overlijdt tijdens actief deelnemerschap. De uitkering van het tijdelijk partnerpensioen eindigt als de nabestaande partner 65 (vanaf 2013: 67) wordt. Ook stopt de uitkering als de nabestaande partner hertrouwt, een geregistreerd partnerschap aangaat, een gezamenlijke huishouding begint of overlijdt.

Toeslagverlening

Toeslagverlening is een verhoging van ingegane pensioenen en (premienvrije) niet-aangegane afspraken met een percentage dat het bestuur van jaar tot jaar vaststelt. Dit percentage is in beginsel niet lager dan 3% (zie de paragraaf 'Toeslagbeleid' in hoofdstuk 3.5.7).

Total return swap

In een total return swap garandeert de ene partij de andere alle opbrengsten van een bepaalde asset. Deze partij krijgt hiervoor vaste van tevoren afgesproken betalingen in de plaats. Zie ook Swap en Rentewap.

Tracking error

Een tracking error is een standaardafwijking van het verschil tussen het rendement van een manager en de benchmark.

Trapcode

Een deelnemer kan bij een lager inkomen dan het vastgestelde beroepsinkomen (186.360 euro in 2013) via trapcodes kiezen voor een lagere verplichte pensioenopbouw. Er zijn vier schalen van beroepsinkomens en hierbij horen zes trapcodes.

UFR (ultimate forward rate)

De UFR is een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarin wegens de lange looptijd onvoldoende handel bestaat. Een Nederlandstalige benaming zou kunnen zijn: 'de langstetermijnrente'.

Uitruil(factor)

Uitruil is de mogelijkheid voor de deelnemer om het opgebouwde partnerpensioen om te zetten in extra ouderdompensioen. Ook kan uitruil inhouden dat de deelnemer een deel van het ouderdompensioen omzet in (extra) partnerpensioen. De uitruilfactor is de factor waarmee SPMS de ene pensioensoort vermenigvuldigt om deze om te zetten in de andere pensioensoort.

Unie van Beroepspensioenfondsen (UvB)

De UvB is een van de drie pensioenkoepels in Nederland en behartigt de belangen van de beroepspensioenfondsen. De andere koepels zijn VB voor de bedrijfstakpensioenfondsen en OPF voor de ondernemingspensioenfondsen. Samen zijn deze vertegenwoordigd in de Pensioenfederatie.

Valutatermijntransactie

Bij een valutatermijntransactie gaat het om een overeenkomst om op een vastgestelde datum in de toekomst een bepaalde valuta te kopen of te verkopen. Dit gebeurt tegen een valutakoers die de betrokken partijen op het contractmoment vaststellen.

Vastgoedbelegging

Bij vastgoedbeleggingen gaat het om beleggingen in kantoren, woningen, winkels en bedrijfsruimten. Er bestaat zowel beursgenoteerd als niet-beursgenoteerd vastgoed.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden zijn bijvoorbeeld obligaties, hypotheeklen en banktegoeden. Ze geven recht op een vaste rentevergoeding en aflossing aan het einde van de looptijd.

Volatiliteit

Volatiliteit is een maatstaf voor de beweeglijkheid van de koers van een effect. Een hoge volatiliteit betekent dat de koers van een fonds sterk stijgt en daalt in een relatief korte periode. De volatiliteit geeft mede aan wat voor risico een belegger loopt met een bepaald fonds.

Winstdeling

Bij winstdeling kent een pensioenfonds een procentuele pensioenverhoging toe op basis van de winst van het afgelopen jaar. Het gaat bij die winst om de actuariële veronderstellingen betreffende sterfte, rente en administratie- en excassokosten. Als de werkelijkheid afwijkt van de gehanteerde veronderstellingen, is er sprake van positieve of negatieve resultaten voor het pensioenfonds. Eventuele positieve resultaten op het verzekerde nominale normpensioen gaan via een winstdelingsregeling naar de normpensioenen van deelnemers, gewezen deelnemers, ex-partners met zelfstandig recht op ouderdompensioen en pensioengerechtigden.

Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)

De Wvb geeft een wettelijk kader voor verplichte deelname aan een beroepspensioenfonds.

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS)

Adviesgroep SPMS

Postbus 6003

1005 EA Amsterdam

(020) 583 62 62

administratie@spms.nl

www.spms.nl

Bezoekadres SPMS

Koetshuis 'De Breul'

Dribergseweg 17

3708 JA Zeist

Uw pensioen. Ons specialisme.

